

BIULETYN MIESIĘCZNY

NR 1%(28))

ISSN 0867-8545

ANALIZY

RYNEK

TENDENCJE

ROLNY

OCENY

***@GHC58 2014

ANALIZY * TENDENCJE * OCENY

RYNEK ROLNY

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

KONKURENCYJNOŚĆ POLSKIEJ GOSPODARKI
ŻYWNOŚCIOWEJ W WARUNKACH GLOBALIZACJI
I INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

LISTOPAD 2014

Spis treści

1. Koniunktura w rolnictwie	Jadwiga Seremak-Bulge	3
2. Rynek zbóż	Wiesław Łopaciuk	5
	Katarzyna Rola	
3. Rynek cukru	Piotr Szajner	12
4. Rynek rzepaku	Ewa Rosiak	15
	Magdalea Bodył	
5. Rynek ziemniaków	Wiesław Dzwonkowski	21
6. Rynek warzyw	Tomasz Smoleński	25
	Paweł Kraciński	
7. Rynek owoców	Bożena Nosecka	34
	Irena Strojewska	
8. Rynek mleka	Jadwiga Seremak-Bulge	43
	Teresa Zdziarska	
9. Rynek wołowiny	Dorota Pasińska	48
10. Rynek wieprzowiny	Jan Małkowski	51
	Danuta Zawadzka	
11. Rynek mięsa drobiowego i jaj	Grzegorz Dybowski	55
12. Rynek baraniny	Danuta Zawadzka	61
13. Rynek ryb	Krzysztof Hryszko	65
14. Rynek żywnościowy	Krystyna Świetlik	71
	Paweł Wyrzykowski	
15. Rynek środków produkcji dla rolnictwa	Aldon Zalewski	77
	Arkadiusz Zalewski	

RYNEK ROLNY

Skład redakcji: Jadwiga Seremak-Bulge (redaktor naczelny),
Lucyna Mieszkowska (sekretarz redakcji), Jan Małkowski, Stanisław Mańko, Bożena Nosecka,
Prenumerata: Barbara Walkiewicz - tel.: 22 50 54 685

Adres redakcji:

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy
ul. Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa
tel.: 22 505 46 66, faks: 22 827 19 60
Druk: EXPOL Włocławek
Nakład: 220 egz.

Biuletyn dostępny jest bezpłatnie na stronie internetowej Instytutu – www.ierigz.waw.pl

Oceny i komentarze prezentowane w biuletynie Rynek Rolny są opracowywane na podstawie najlepszych i sprawdzonych źródeł informacji, i są wyrazem wiedzy oraz poglądów autorów. Nie mogą więc być podstawą roszczeń podmiotów za skutki podejmowanych decyzji, które każdy podejmuje na własne ryzyko i koszt.

Wykorzystując informacje zawarte w biuletynie prosimy o podanie źródła.

1. W październiku rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej pogorszyły się w porównaniu z poprzednim miesiącem. Wskaźnik koniunktury rolniczej (SWKR) zmalał o 0,9 pkt. proc. do 99,1 punktu, a więc do poziomu najniższego w ostatnich 6 miesiącach. Był on także niższy o 1,1 pkt. proc. niż w październiku 2013 r. Wpłynęło na to zarówno obniżenie wyrównanego wskaźnika nożyc cen (o 0,7 pkt. proc.), jak i wyrównanego wskaźnika potencjalnego popytu (o 1,3 pkt. proc.). Wyrównany wskaźnik nożyc cen spadł do najniższego w ostatnich 6 miesiącach poziomu 98,9 punktu i w porównaniu z październikiem 2013 r. był o 1,5 pkt. proc. niższy. Wpłynęło na to wrześniowe pogłębienie spadków cen skupu podstawowych surowców rolniczych. We wrześniu bieżący wskaźnik zmian cen koszyka spadł do zaledwie 96,5 punktu. Pod wpływem bardzo dobrych zbiorów i niskich cen światowych spadły ceny wszystkich surowców roślinnych, w tym zbóż o 0,2-0,7% (pszenica, jęczmień, żyto) do 14,5% (kukurydza) oraz ziemniaków (o prawie 30%). Zmalały także ceny żywca o 2,3% (bydło) do 4,6-4,7% (trzoda chlewna, drób) oraz mleka (o 2,7%). W ciągu trzech miesięcy nowego roku gospodarczego ceny koszyka skupu spadły średnio o 6,0%, a wyrównany wskaźnik nożyc cen obniżył się w październiku o 0,7 pkt. proc. do 98,9 punktu. Negatywne konsekwencje spadku cen skupu łagodziły utrzymujące się słabe tendencje spadkowe cen środków produkcji. Wyrównany indeks cen detalicznych środków produkcji od pięciu miesięcy utrzymuje się na poziomie 99,9 punktu i w październiku był o 0,1 pkt. proc. niższy niż przed rokiem.

Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu zmalał o 1,3 pkt. proc. do 99,2 punktu przede wszystkim pod wpływem obniżenia wyrównanego indeksu sprzedaży przemysłu rolno-spożywczego o 2,5 pkt. proc. oraz obniżenia indeksu obrotów handlowych z zagranicą towarami rolno-żywnościowymi. Negatywne konsekwencje tych zjawisk łagodził relatywny spadek cen żywności zarówno w stosunku do inflacji, jak i wynagrodzeń. Przed rokiem wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu był większy o 0,8 pkt. proc. i wynosił 100,0 punktów.

Zmiany cen skupu oraz środków produkcji jakie dokonały się w ciągu 9 miesięcy 2014 r. (w porównaniu z grudniem 2013 r.) nie były korzystne dla rolnictwa, a skumulowany wskaźnik nożyc cen w tym okresie wyniósł zaledwie 92,5 punktu i był niższy niż w październiku 2013 r. o ponad 10 pkt. proc. W najbliższym czasie nie można spodziewać się poprawy rynkowych uwarunkowań produkcji rolniczej. Wysokie zbiory i niższe ceny większości produktów roślinnych oraz większa podaż produktów zwierzęcych w warunkach embarga rosyjskiego oraz trudności z eksportem wielu produktów przekładają się na niskie ceny skupu większości produktów rolniczych. Negatywne skutki spadków cen otrzymywanych przez rolników łagodzić będą słabe spadkowe tendencje cen środków produkcji.

2. Rekordowe zbiory zbóż w Polsce oraz u największych eksporterów zapowiadają, że rynek zbóż w sezonie 2014/15 będzie pod presją podaży i niskich cen, mimo

nieduższego popytu. Brak opadów i susza skutkująca słabymi wschodami zbóż ozimych w Rosji i na Ukrainie może jednak zapowiadać znacznie mniejszą produkcję i eksport zbóż z krajów WNP w sezonie następnym. Może to tłumaczyć zwiększone zainteresowanie funduszy spekulacyjnymi zbożami i wzrost cen światowych w ostatnich tygodniach w kontraktach terminowych.

3. Stosunkowo silna reakcja na spadek cen zbóż i pasz w sezonie 2013/14, w postaci większego od spodziewanego wzrostu pogłowia i produkcji trzody chlewnej, wskazuje na postępującą poprawę efektywności chowu trzody chlewnej oraz zmniejszenie zużycia pasz na jednostkę produkcji. Trudności z eksportem spowodowane embargiem na import wieprzowiny w warunkach rosnącej podaży, skutkujące spadkami cen żywca wieprzowego, mogą jednak zahamować pożądane procesy odbudowy pogłowia i modernizacji technologii.

4. Wraz z taniejącymi zbożami i paszami poprawia się opłacalność produkcji drobiarskiej. Efektem jest jej dynamiczny rozwój, w tym przede wszystkim żywca drobiowego. Wysoka efektywność i utrzymanie przewag cenowych pozwalają rozwijać eksport, który ma coraz większy udział w zagospodarowaniu produkcji krajowej.

5. Utrzymuje się wysoka dynamika skupu mleka, mimo postępujących spadków cen otrzymywanych przez rolników za dostarczone mleko. Wprawdzie dynamika obniżek cen trwałych przetworów mlecznych na rynkach światowych stopniowo maleje, ale znacznie gorsza niż w roku ubiegłym kondycja finansowa mleczarni nie pozwoli na znaczniejszy sezonowy wzrost cen skupu mleka. Bardziej prawdopodobne są dalsze ich spadki w najbliższych miesiącach.

6. Pogłębiające się spadki cen skupu oraz koniec sezonu skutkują mniejszymi obrotami na rynku środków produkcji oraz stopniowymi obniżkami ich cen. Sytuacja do końca roku nie ulegnie zmianie. Ożywienia można spodziewać się dopiero wiosną wraz z wypłatą większości dopłat bezpośrednich, a także uruchomieniem środków na inwestycje w ramach PROW 2014-2020.

7. Spadki cen surowców rolniczych oraz trudności z eksportem artykułów rolno-spożywczych, spowodowane pogarszającą się koniunkturą na światowych rynkach, którą pogłębia embargo rosyjskie na import żywności z UE, będą hamować sezonowy wzrost cen detalicznych żywności. Żywność nadal będzie relatywnie tanieć. Ożywienie popytu krajowego wywołane niższymi cenami nie będzie jednak na tyle duże, żeby wchłonąć znaczne nadwyżki, które powinny zostać wyeksportowane. Zapowiada to trudny rok nie tylko dla producentów rolnych, ale również dla przetwórców żywności.

Jadwiga
Seremak-Bulge

Tab. 1. Wskaźniki^a obrazujące zmiany rynkowych uwarunkowań produkcji w rolnictwie

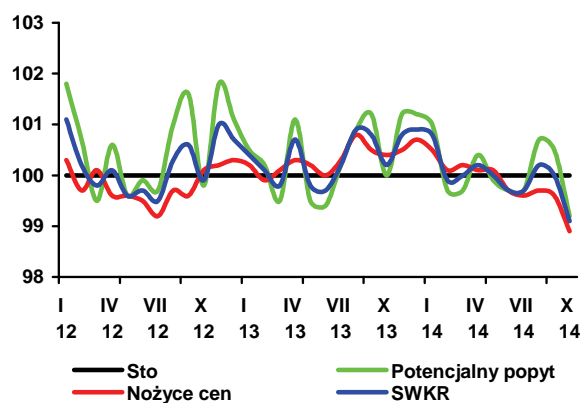
Wyszczególnienie	X 14	IX 14	VIII 14	VII 14	VI 14	V 14	X 13
Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR)	99,1	100,0	100,2	99,7	99,7	100,0	100,2
Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu	99,2	100,5	100,7	99,7	99,7	99,9	100,0
Wyrównany wskaźnik nożyc cen	98,9	99,6	99,7	99,6	99,7	100,1	100,4
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen skupu	98,8	99,5	99,6	99,6	99,6	100,0	100,4
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen środków produkcji	99,9	99,9	99,9	99,9	99,9	99,8	100,0
Wyrównany indeks inflacji i zmian cen żywności	100,5	100,6	100,5	100,1	99,9	99,8	100,1
Wyrównany indeks zmian wynagrodzeń i cen żywności	100,2	100,9	101,2	99,0	99,9	100,5	99,7
Wyrównany indeks produkcji przemysłu spożywczego	98,0	100,5	100,7	100,1	99,4	99,4	99,7

^a średnie ruchome 6 – miesięczne

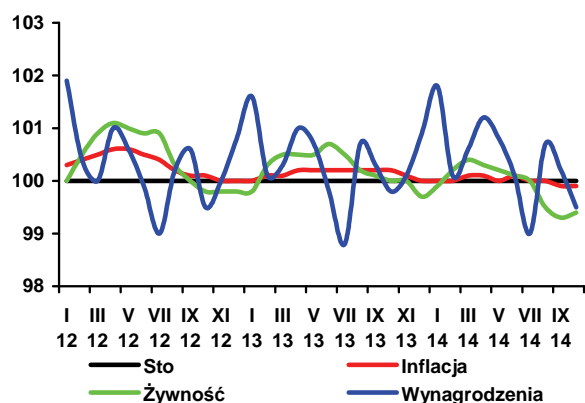
Wskaźnik zmian cen skupu liczony jest jako średnia arytmetyczna ważona dla koszyka produktów notowanych co miesiąc przez GUS i publikowanych w biuletynach statystycznych GUS. Są to zboża ogółem w tym , pszenica i żyto, ziemniaki, żywiec ogółem w tym żywiec wołowy, wieprzowy, drób oraz mleko.

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

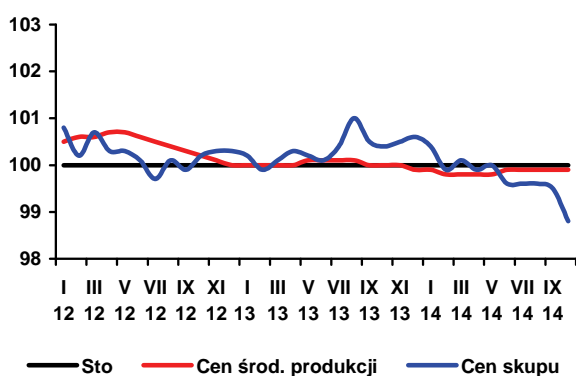
Rys. 1. Wyrównane wskaźniki koniunktury w rolnictwie

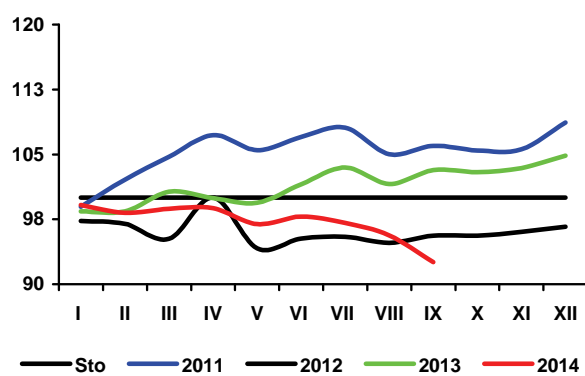
Rys. 2. Wyrównane wskaźniki zmian cen

Rys. 3. Wyrównane wskaźniki zmian cen

Rys. 4. Skumulowany wskaźnik nożyc cen

W sezonie 2014/15, pomimo minimalnego spadku produkcji zbóż, relacje podaży i popytu w światowym bilansie zbóż będą nieco lepsze niż w poprzednim sezonie. Ubytek podaży bieżącej został bowiem skompensowany z nawiązką podażą z zapasów początkowych, które według ostatnich szacunków Międzynarodowej Rady Zbożowej (IGC) wyniosły 401 mln ton, tj. o 20% więcej niż rok wcześniej. Zbiory zbóż w 2014 r. szacowane są na 1988 mln ton, tj. o niespełna 0,5% mniej niż w rekordowym poprzednim roku, ale o 5 mln ton więcej niż szacowano przed miesiącem. Wzrost w stosunku do szacunków z poprzedniego miesiąca wynika głównie z rewizji w górę plonów i zbiorów kukurydzy w USA. Zużycie zbóż przewidywane jest na 1961 mln ton, czyli o 1,8% więcej niż w poprzednim sezonie i 3 mln ton więcej niż przewidywano przed miesiącem. Zapasy na koniec sezonu 2014/15 mogą zwiększyć się o 7% do 429 mln ton, w tym do 149 mln ton u głównych eksporterów (wzrost o 25%).

Również na rynku krajowym relacje popytu i podaży poprawią się. Rekordowe zbiory z 2014 r. przewyższają o 3,6 mln ton prognozowane na sezon 2014/15 zużycie krajowe, które może wzrosnąć o 4% do 27,8 mln ton. Natomiast możliwości eksportu będą znacznie mniejsze niż w poprzednim sezonie. Dlatego rozchody ogółem (zużycie krajowe plus eksport) będą mniejsze o ponad 1%. W wyniku tego, zapasy zbóż na koniec sezonu mogą się zwiększyć o blisko 70% do 2,4 mln ton, co stanowiłoby 7,5% ich rocznego zużycia wobec zaledwie 1,5 mln ton i 4,4% w poprzednim sezonie oraz 3,7 mln ton i 12,0% w sezonie 2012/13.

W okresie trzech pierwszych miesięcy sezonu 2014/15 (lipiec – wrzesień 2014 r.) do skupu trafiło 3,7 mln ton zbóż podstawowych, tj. o 40% więcej niż w analogicznym okresie poprzedniego sezonu. Skupiono 2,3 mln ton pszenicy (1,6 mln ton w porównywalnym okresie poprzedniego sezonu), 342 tys. ton żyta (408 tys. ton), 481 tys. ton jęczmienia (376 tys. ton) oraz 119 tys. ton kukurydzy (185 tys. ton).

We wrześniu 2014 r. w porównaniu z sierpniem 2014 r. w skupie oraz na targowiskach mniej płacono za wszystkie zboża. W skupie najbardziej potaniała kukurydza (o 15%), a na targowiskach owies (o 5%). Przeciętne ceny zbóż podstawowych we wrześniu 2014 r. były od kilku do kilkunastu procent niższe niż przed rokiem. W tym czasie najbardziej potaniał jęczmień i kukurydza (o 14%), wyjątek stanowi żyto, które jest droższe niż przed rokiem (o 6%).

W sierpniu 2014 r. z Polski wyeksportowano 441 tys. ton ziarna zbóż wobec 256 tys. ton w sierpniu 2014 r.; w tym 243 tys. ton pszenicy, 94 tys. ton żyta, 15 tys. ton jęczmienia i 13 tys. ton kukurydzy. Import ziarna wyniósł w tym czasie 88 tys. ton

**Wiesław
Łopaciuk**

**Katarzyna
Rola**

i w porównaniu z sierpniem 2013 r. był większy o 18%, więcej przywieziono żyta, jęczmienia i kukurydzy. Większy był także eksport ziarna obrobionego inaczej (o 7%), natomiast przywóz pozostałych produktów pierwotnego przetwórstwa zmniejszył się, w tym najbardziej słodu (o 31%). Import kasz, grysików i granulek oraz ziarna obrobionego inaczej był mniejszy, a pozostałych produktów pierwotnego przetwórstwa sprowadzono więcej. W tym czasie eksport produktów wtórnego przetwórstwa zbóż zmniejszył się, jedynie wyrobów spożywczych wywieziono więcej (o 1%). Mniej przywieziono natomiast ciasta makaronowego (o 11%), wyrobów spożywczych (o 11%) oraz pasz dla zwierząt gospodarskich i domowych (odpowiednio o 10 i 14%). Import chleba i pieczywa cukierniczego zwiększył się o 8%.

Na poziom cen zbóż w UE wpływają coraz wyższe prognozy produkcji. We wrześniu 2014 r., w odniesieniu do przedniego miesiąca, ceny większości zbóż ponownie zwały. W Niemczech za pszenicę płacono 157 EUR/t (o 5% mniej), we Francji 164 EUR/t (o 6% mniej). Przeciętna cena jęczmienia paszowego w UE-28 we wrześniu 2014 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, była niższa o 1%, w tym w Czechach o 7%, w Niemczech o 4%, a we Francji o 2%. Na rynku unijnym średnia cena kukurydzy wyniosła 146 EUR/t, wobec 168 EUR/t w poprzednim miesiącu.

Rynek pasz przemysłowych nadal znajduje się pod presją rosnącej podaży zbóż i oleistych. W analizowanym miesiącu, w porównaniu z sierpniem 2014 r., ceny wszystkich pasz były niższe średnio o 1%, natomiast w porównaniu z ubiegłym rokiem o ok. 3%.

Tab. 1. Ceny skupu i ceny targowiskowe zbóż (zł/tonę)

Okresy		Pszenica	Żyto	Kukurydza	Jęczmień	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Owies	Cena interwenc. według kursu NBP
		Skup				Targowiska				
2011	I-XII	819,9	742,4	677,2	753,8	955,1	787,9	880,9	762,8	X
2012	I-XII	893,4	742,3	728,5	819,1	946,5	808,5	881,8	745,6	X
2013	I-XII	853,9	622,4	748,6	770,5	975,0	728,9	875,5	774,5	X
2013	VIII	648,6	442,2	783,0	649,7	897,1	646,8	792,0	651,6	X
	IX	704,7	492,9	740,6	716,2	887,1	666,6	796,0	647,8	X
	X	734,2	517,9	543,9	754,1	888,0	667,2	824,7	659,1	X
	XI	742,1	542,6	571,7	738,8	890,9	659,4	824,5	676,6	424,6
	XII	760,5	568,5	632,3	759,5	894,6	678,6	834,9	681,9	423,0
2014	I	757,6	578,4	668,1	772,2	911,3	683,4	861,9	689,5	423,2
	II	741,7	567,4	651,7	733,8	902,2	678,8	866,1	700,8	423,3
	III	754,8	572,2	663,0	734,9	901,2	680,7	880,3	720,5	425,2
	IV	791,4	605,5	677,4	740,3	901,5	683,5	866,5	715,3	423,9
	V	778,3	598,6	705,5	717,8	900,1	672,2	851,6	710,1	423,4
	VI	750,0	584,8	716,8	707,7	892,9	667,8	841,8	721,9	419,1
	VII	660,8	496,8	727,6	602,7	887,3	665	832,3	704,1	419,9
	VIII	638,1	524,3	745,3	616,7	813,5	604,7	762,2	645,4	424,8
	IX	637,1	520,8	637,5	614,2	791,1	587,6	734,3	616,0	424,5
Zmiana w %										
	IX 2014 VIII 2014	-0,2	-0,7	-14,5	-0,4	-2,8	-2,8	-3,7	-4,6	X
	IX 2014 IX 2013	-9,6	5,7	-13,9	-14,2	-10,8	-11,9	-7,8	-4,9	X

Źródło: Dane GUS, MRiRW, szacunki własne

Tab. 2. Skup zbóż (tys. ton)

Okresy		Pszenica	W tym paszowa	Żyto	Jęczmień	W tym paszowy	Pszenżyto	Zboża podstawowe	W tym paszowe	Kukurydza
2011	I-XII	4799,9	2162,0	468,1	654,4	352,0	434,3	6429,8	3111,3	1403,8
2012	I-XII	4799,2	1894,7	722,1	904,4	539,0	501,8	7013,7	3301,3	2220,4
2013	I-XII	4234,9	1305,1	941,1	758,6	404,4	553,2	6573,0	2952,9	2007,7
	VIII	868,1	281,3	220,4	219,5	67,6	143,8	1473,6	613,6	42,2
	IX	533,6	148,9	127,7	46,1	18,2	68,4	785,5	321,6	60,4
	X	573,3	161,4	143,6	110,5	44,3	79,5	912,9	392,4	598,0
	XI	398,6	112,3	94,2	18,3	10,9	49,0	565,0	327,5	419,9
	XII	320,9	87,0	78,2	17,6	12,0	42,5	464,6	191,8	144,6
2014	I	289,3	88,9	50,7	21,7	14,8	34,9	401,1	167,7	95,4
	II	356,6	123,2	83,4	25,9	21,1	42,5	514,3	240,8	90,9
	III	444,7	129,8	57,2	13,0	10,0	42,4	562,3	221,9	146,0
	IV	540,6	290,9	57,1	20,4	16,6	45,5	668,1	392,7	140,3
	V	342,9	142,4	45,2	27,1	23,2	45,3	464,2	237,2	133,7
	VI	175,5	70,4	37,8	12,9	10,3	24,9	253,3	123,8	98,6
	VII	432,9	187,6	95,2	293,4	118,2	105,6	934,7	442,2	46,5
	VIII	1178,2	420,8	175,2	134,8	53,4	312,6	1827,7	883,2	26,7
	IX	723,9	244,5	71,1	52,7	21,7	107,6	966,4	417,9	45,7
Zmiana w %										
	IX 2014 VIII 2014	-38,6	-41,9	-59,4	-60,9	-59,4	-65,6	-47,1	-52,7	71,1
	IX 2014 IX 2013	35,7	64,2	-44,3	14,3	19,1	57,3	23,0	29,9	-24,3

^a tabela opracowana na podstawie danych miesięcznych, ^b od października do września,

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Przemysłowa produkcja niektórych wyrobów zbożowych (tys. ton)^a

Okresy		Przemiał zbóż ogółem	Mąka pszenna	Mąka żytnia	Pieczywo świeże	Makarony	Mieszanki dla zwierząt
2012 ^b	I-XII	2722,3	2206,8	218,5	1674,9	175,5	8413,4
2013 ^b	I-XII	2769,1	2229,6	220,6	1744,6	175,8	8565,8
2013	VII	157,5	119,7	10,9	89,6	12,3	576,9
	VIII	169,0	129,8	11,3	90,0	11,3	591,1
	IX	181,4	145,5	12,0	88,6	12,3	580,1
	X	177,9	142,7	13,4	90,3	13,8	638,0
	XI	167,1	136,4	11,2	83,7	11,8	590,6
	XII	155,4	121,1	12,1	85,7	13,6	587,9
2014	I	161,2	127,1	11,6	82,0	11,7	626,2
	II	153,7	116,7	10,2	79,7	10,9	557,7
	III	155,7	123,1	10,8	86,6	12,8	679,8
	IV	162,1	125,1	11,6	83,3	10,8	687,6
	V	152,5	120,8	11,4	83,7	10,8	652,2
	VI	138,8	108,7	9,9	81,5	11,3	599,7
	VII	162,6	129,3	10,8	82,4	10,7	637,5
	VIII	155,3	121,8	9,9	81,8	9,4	603,0
Zmiana w %							
<u>VIII 2014</u> <u>VII 2014</u>		-4,5	-5,8	-8,7	-0,8	-12,8	-5,4
<u>VIII 2014</u> <u>VIII 2013</u>		-8,1	-6,2	-12,6	-9,2	-17,1	2,0

^a firmy zatrudniające 50 i więcej pracowników, ^b firmy zatrudniające 10 i więcej pracowników

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Eksport i import ziarna zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import				
		pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b	pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b
2012	I-XII	1060,6	312,4	312,4	1047,8	2896,3	735,1	69,9	197,0	495,4	1524,0
2013	I-XII	1692,9	904,6	292,9	922,8	4094,9	581,8	6,5	159,8	286,6	1077,2
2013	VI	92,0	70,6	14,9	52,8	242,3	21,2	0,2	18,9	16,5	58,1
	VII	51,9	32,1	45,4	71,7	214,6	67,2	0,0	22,0	6,1	96,6
	VIII	201,1	97,5	137,5	30,5	503,6	61,1	1,1	5,9	3,0	74,2
	IX	303,1	170,2	5,4	39,8	556,3	63,9	2,4	6,0	14,1	93,0
	X	335,1	130,8	1,6	97,8	597,1	83,7	0,5	11,4	26,5	125,5
	XI	170,3	119,3	0,7	166,2	488,3	69,6	0,0	16,2	62,6	154,0
	XII	260,0	76,3	0,6	102,1	463,5	47,7	0,1	32,8	74,9	163,6
2014	I	180,0	75,4	0,9	85,8	363,8	50,9	0,3	27,5	61,0	145,0
	II	198,7	84,0	0,2	74,1	387,5	47,8	1,2	30,6	56,6	141,7
	III	261,1	79,9	0,2	106,4	473,8	38,3	0,2	25,0	23,4	91,0
	IV	335,5	78,3	0,2	107,0	550,7	41,8	0,5	27,6	10,9	86,1
	V	66,6	52,5	0,4	88,1	223,0	30,1	3,6	32,3	6,2	75,0
	VI	158,7	50,5	0,7	42,0	262,3	15,7	1,3	31,3	17,0	68,1
	VII	119,6	23,6	62,5	27,4	256,0	84,2	1,3	31,0	14,2	133,9
	VIII	242,6	93,8	15,2	12,9	440,9	47,8	2,1	16,7	18,5	87,9
Zmiana w %											
<u>VIII 2014</u> <u>VII 2014</u>		102,8	297,7	-75,6	-52,8	72,3	-43,2	67,3	-46,3	30,6	-34,4
<u>VIII 2014</u> <u>VIII 2013</u>		20,7	-3,8	-88,9	-57,7	-12,4	-21,7	99,3	179,9	511,9	18,4

^a razem z pszenicą durum, ^b razem z owsem, pszenżytem, gryką i prosem

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, od 2013r. dane wstępne.

Tab. 5. Eksport i import produktów pierwotnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import				
		mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysiki granulki	ziarno obrobione inaczej	ślód	mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysiki granulki	ziarno obrobione inaczej	ślód
2012	I-XII	75,1	12,3	30,0	19,1	49,8	56,0	20,4	30,2	30,1	211,6
2013	I-XII	80,0	18,8	57,6	22,7	28,0	55,1	13,0	25,4	36,9	122,8
2013	VI	6,1	1,6	4,7	1,0	2,4	4,5	1,0	1,8	3,2	12,0
	VII	7,3	1,6	5,6	1,1	3,5	4,1	1,1	1,9	2,1	10,0
	VIII	6,0	1,6	5,8	1,8	2,1	4,3	0,8	1,6	2,9	10,3
	IX	6,8	1,8	5,5	2,4	2,0	5,0	1,1	2,1	3,5	6,4
	X	5,9	2,2	6,8	1,9	2,5	5,9	1,2	2,7	2,6	6,0
	XI	7,1	1,8	5,5	2,5	1,6	4,9	0,9	2,0	2,9	6,5
	XII	6,8	1,5	4,0	1,9	1,8	4,8	0,8	1,8	2,1	7,4
2014	I	7,1	2,2	5,1	1,3	2,6	4,4	1,0	2,3	1,9	10,2
	II	6,1	1,9	4,9	0,5	4,3	3,3	1,2	2,3	1,9	6,8
	III	7,4	2,1	5,1	0,7	4,4	3,9	1,0	2,7	2,0	10,2
	IV	6,2	1,3	3,1	2,2	4,1	3,5	1,0	2,0	2,1	9,6
	V	7,6	1,4	3,3	2,0	4,5	3,2	0,8	2,2	1,7	15,5
	VI	7,1	1,6	2,9	2,5	4,2	3,1	1,0	1,9	2,3	11,1
	VII	7,8	1,8	2,9	2,7	7,4	3,0	0,8	2,2	2,5	9,5
	VIII	5,6	1,6	2,8	2,9	5,1	3,6	0,9	1,8	1,9	11,0
Zmiana w %											
VIII 2014 VII 2014		-27,5	-12,8	-4,7	7,0	-30,7	21,1	8,1	-18,0	-23,5	15,8
VIII 2014 VIII 2013		-5,4	-4,4	-52,1	61,1	146,8	-15,6	13,1	17,9	-33,2	7,2

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, od 2013r. dane wstępne.

Tab. 6. Eksport i import pasz i produktów wtórnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import				
		ciasto makaron.	Wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	Pasze dla zwierząt domowych	ciasto makaron.	Wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	Pasze dla zwierząt domowych
2012	I-XII	31,5	82,8	287,5	128,3	191,1	66,2	20,3	120,1	384,3	152,7
2013	I-XII	27,4	87,5	329,7	148,5	226,6	70,7	20,2	141,3	401,8	168,1
2013	VI	1,9	6,9	28,8	11,3	16,8	5,6	1,9	10,7	32,3	11,6
	VII	2,1	7,5	26,6	13,5	21,3	6,9	1,6	11,7	38,5	13,4
	VIII	2,2	6,5	27,3	12,8	12,9	5,8	1,6	13,1	31,8	14,4
	IX	2,2	7,5	29,4	13,9	22,3	5,9	1,7	12,8	35,9	13,2
	X	2,9	7,9	32,3	13,2	23,6	6,4	1,6	14,0	37,4	14,7
	XI	2,5	7,5	31,0	13,9	21,9	6,6	1,7	12,3	34,7	15,6
	XII	2,2	6,5	27,2	12,3	20,8	5,7	1,6	10,3	36,7	15,4
2014	I	2,4	7,6	28,1	12,4	24,7	5,2	1,5	11,0	39,1	15,7
	II	2,3	7,4	29,8	10,5	19,7	4,9	1,8	11,2	33,9	13,0
	III	2,5	7,5	31,9	12,3	20,8	5,3	2,0	10,5	38,3	13,0
	IV	2,0	8,0	32,2	14,7	19,8	5,8	1,9	10,8	36,9	13,8
	V	1,7	7,2	31,8	13,4	18,5	4,9	1,6	10,1	39,9	13,1
	VI	2,4	7,6	30,8	10,1	20,5	5,1	1,8	10,1	37,6	11,5
	VII	2,3	7,8	30,7	13,3	19,0	5,2	1,9	10,6	38,0	14,0
	VIII	2,1	7,9	26,5	11,9	18,9	4,6	1,7	11,5	34,3	12,1
Zmiana w %											
VII 2014 VII 2014		-4,7	1,4	-13,7	-10,4	-0,4	-10,6	-10,5	8,3	-9,7	-13,7
VIII 2014 VIII 2013		-2,5	21,2	-3,0	-6,7	46,3	-19,8	6,1	-12,1	7,8	-16,4

^a uzyskane przez spęcznianie lub prażenie ziarna zbóż

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, od 2013r. dane wstępne.

Tab. 7. Ceny producenta i ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (zł/kg)

Okresy		Mąka poznańska		Kasza jęczmienna		Chleb mieszany		Chleb razowy	
		cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna
2011	I-XII	1,36	2,29	1,76	4,10	3,58	4,42	4,80	5,59
2012	I-XII	1,32	2,37	1,88	4,36	3,75	4,50	4,87	5,79
2013	VII	1,29	2,54	2,10	4,44	3,89	4,48	5,01	5,84
	VIII	1,19	2,52	2,09	4,50	3,88	4,46	5,00	5,85
	IX	1,14	2,52	2,10	4,50	3,87	4,46	5,00	5,85
	X	1,14	2,52	2,08	4,50	3,89	4,46	5,00	5,84
	XI	1,13	2,51	2,05	4,54	3,89	4,44	5,00	5,85
	XII	1,16	2,49	2,10	4,54	3,89	4,44	5,00	5,87
2014	I	1,13	2,50	2,08	4,54	3,91	4,44	4,99	5,87
	II	1,14	2,49	2,13	4,58	3,92	4,42	5,01	5,85
	III	1,11	2,49	2,12	4,58	3,93	4,42	5,01	5,82
	IV	1,13	2,40	2,16	4,48	3,92	4,4	5,01	5,81
	V	1,12	2,46	2,16	4,48	3,93	4,4	5,01	5,84
	VI	1,11	2,47	2,12	4,42	3,93	4,4	5,01	5,84
	VII	1,11	2,45	2,10	4,44	3,93	4,4	5,02	5,83
	VIII	1,08	2,46	2,14	4,46	3,92	4,4	5,03	5,82
	IX	1,05		2,15		3,91		5,00	
Zmiana w %									
IX 2014 VIII 2014		-2,8		0,5		-0,3		-0,6	
IX 2014 IX 2013		-7,9		2,4		1,0		0,0	

Źródło: Dane GUS.

Tab. 8. Ceny detaliczne mieszanek i koncentratów (zł/tonę)

Okresy		Mieszanka dla bydła dorosłego (B)	Mieszanka dla loch (L)	Mieszanka dla prosiąt	Mieszanka dla tuczników (T2)	Mieszanka dla kurcząt (DKA-Starter)	Mieszanka dla kur niosek	Koncentrat Provit dla tuczników
2012	I-XII	1634,3	1724,9	2333,8	1435,5	1923,4	1671,1	2511,5
2013	I-XII	1734,1	1816,8	2450,8	1520,3	1981,6	1748,2	2744,6
2013	VII	1748,1	1850,4	2474,5	1550,4	1984,7	1769,9	2755,8
	VIII	1740,6	1833,1	2470,8	1525,9	2010,6	1751,7	2750,0
	IX	1735,3	1794,8	2458,0	1495,8	1974,9	1722,5	2743,9
	X	1730,4	1766,1	2439,2	1469,7	1961,1	1708,0	2739,0
	XI	1726,7	1748,1	2434,4	1449,6	1958,2	1700,4	2731,4
	XII	1720,2	1750,8	2434,1	1445,0	1951,9	1693,2	2733,1
2014	I	1715,6	1752,6	2417,7	1435,9	1950,3	1695,2	2731,1
	II	1718,2	1768,6	2414,6	1435,6	1949,4	1682,1	2725,3
	III	1717,5	1815,7	2402,9	1432,7	1938,2	1678,3	2718,1
	IV	1707,6	1825,2	2402,4	1448,6	1934,2	1676,3	2705,9
	V	1718,6	1820,6	2410,8	1446,8	1925,6	1678,3	2724,1
	VI	1719,1	1821,9	2415,3	1445,3	1927,5	1680,1	2715,9
	VII	1714,1	1815,9	2414,7	1439,9	1922,3	1679,7	2709,9
	VIII	1719,4	1813,2	2410,4	1426,3	1920,5	1673,0	2699,5
	IX	1718,7	1810,2	2382,4	1402,8	1906,7	1661,2	2674,4
Zmiana w %								
IX 2014 VIII 2014		-0,04	-0,2	-1,2	-1,6	-0,7	-0,7	-0,9
IX 2014 IX 2013		-1,0	0,9	-3,1	-6,2	-3,5	-3,6	-2,5

Źródło: Dane GUS.

Tab. 9. Relacje cen pasz przemysłowych do cen zbóż i cen skupu żywca i mleka^a

Miesiące		Mieszanka T2 / ceny targ. Żyta	DKA – Starter / ceny targ. pszenicy	Provit / ceny targ. żyta	Ceny skupu mleka / mieszanka B	Ceny skupu trzody / Provit	Ceny skupu trzody / mieszanka T2	Ceny skupu drobiu / DKA – Starter
2013	V	2,031	1,913	3,584	0,703	1,877	3,312	2,636
	VI	2,056	1,928	3,639	0,709	2,02	3,575	2,165
	VII	2,066	1,942	3,672	0,721	2,105	3,741	2,308
	VIII	2,359	2,241	4,251	0,739	2,172	3,911	2,283
	IX	2,244	2,232	4,116	0,795	2,172	3,984	2,293
	X	2,203	2,208	4,105	0,827	2,092	3,899	2,177
	XI	2,198	2,042	4,142	0,869	2,003	3,773	2,204
	XII	2,129	2,182	4,028	0,895	1,933	3,656	2,042
2014	I	2,101	2,140	3,996	0,896	1,852	3,523	1,999
	II	2,115	2,161	4,015	0,883	1,690	3,208	2,089
	III	2,105	2,151	3,993	0,875	1,741	3,303	2,102
	IV	2,119	2,146	3,959	0,852	1,856	3,467	2,057
	V	2,152	2,139	4,053	0,814	1,841	3,467	2,061
	VI	2,164	2,159	4,067	0,790	1,957	3,677	2,164
	VII	2,165	2,166	4,075	0,781	1,967	3,702	2,267
	VIII	2,359	2,361	4,464	0,745	1,923	3,640	2,318
	IX	2,387	2,410	4,551	0,725	1,849	3,525	2,223

^a relacje cen wyrażonych w zł/l dla mleka i zł/kg dla pozostałych towarów

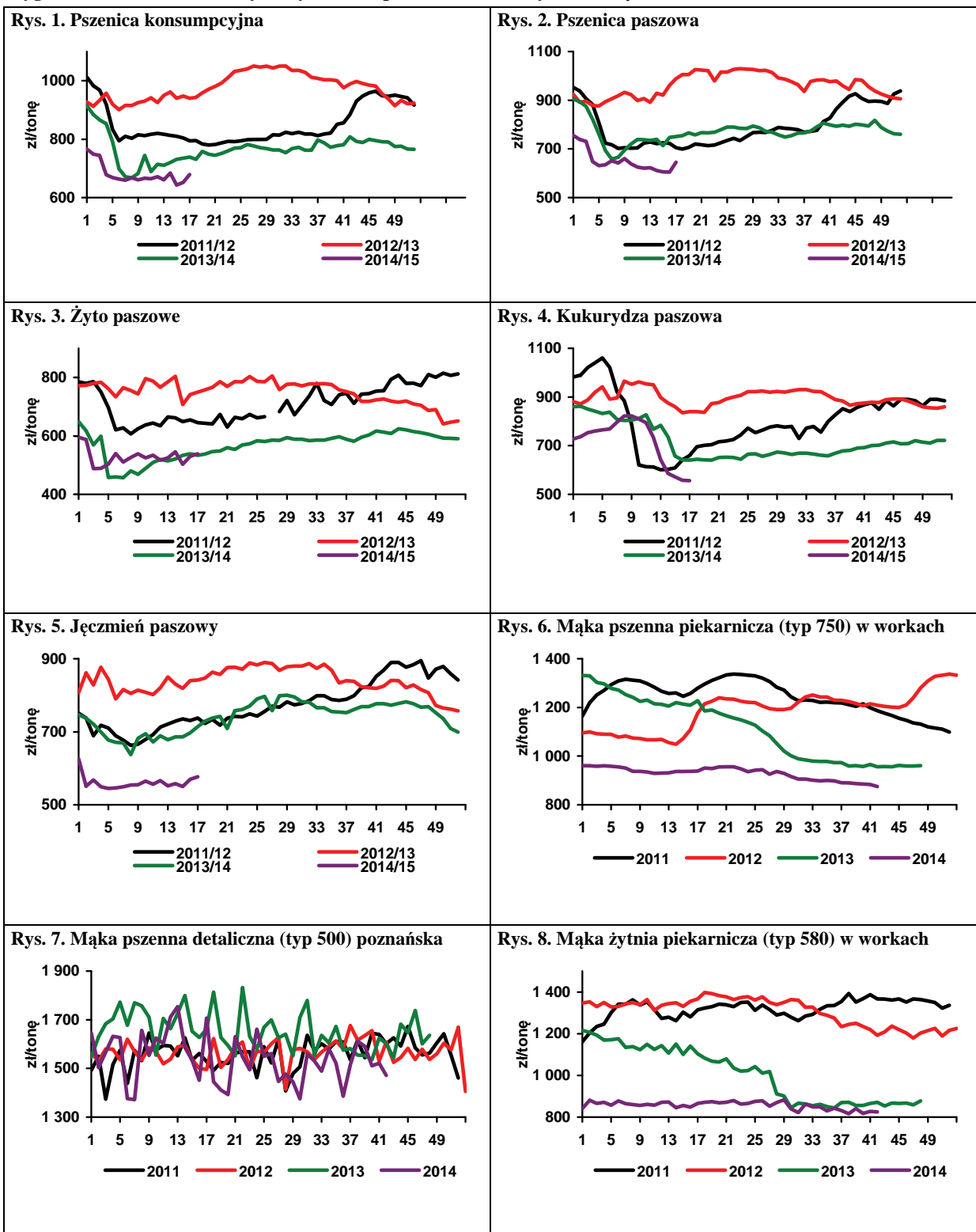
Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

Tab. 10. Ceny zbóż za granicą (EUR/tonę)

Miesiące	Pszenica konsumpcyjna			Jęczmień paszowy			Kukurydza paszowa			
	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Niemcy	Czechy	Słowacja	Węgry	Czechy	
2013	V	240	232	208	199	206	189	205	204	200
	VI	220	230	200	175	186	188	182	193	196
	VII	185	221	150	171	160	156	180	162	204
	VIII	177	198	147	175	159	144	209	173	170
	IX	179	177	147	173	168	146	160	141	174
	X	187	176	155	178	173	149	140	136	164
	XI	193	165	162	184	178	147	140	140	157
	XII	198	173	167	177	182	.	142	144	156
2014	I	189	172	178	169	177	156	149	146	164
	II	188	174	176	171	176	157	150	149	171
	III	198	175	180	178	180	169	156	157	163
	IV	200	180	188	174	180	164	161	175	171
	V	191	186	180	161	174	165	159	164	171
	VI	184	180	160	155	161	154	160	154	166
	VII	170	164	150	147	144	144	.	148	164
	VIII	165	157	153	149	144	134	110	139	152
	IX	157	158	158	146	138	124	.	121	142
Zmiana w %										
	IX 2014 VIII 2014	-4,8	0,5	3,1	-2,0	-4,3	-7,1	X	-12,8	-6,6
	IX 2014 IX 2013	-12,3	-10,7	7,5	-15,6	-17,9	-15,1	X	-14,2	-18,4

Źródło: Dane MRiRW.

Tygodniowe notowania cen wybranych zbóż i produktów zbożowych (zł/tonę)

Źródło: Biuletyn „Rynek zbóż” 2011-14; ZSRIR, MRiRW.

Piotr Szajner

Kampania cukrownicza 2014/2015 przebiega w bardzo korzystnych warunkach atmosferycznych. Słoneczna pogoda i niskie temperatury w nocy oraz bardzo mała ilość opadów powodują, że wzrasta polaryzacja cukru, a zbiory przebiegają bez zakłóceń. Do początku listopada rolnicy wykopali 60-70% buraków cukrowych i przewiduje się, że do końca drugiej dekady listopada zbiory zostaną zakończone. Średni plon wyniesie ok. 61 ton/ha, przy dużych różnicach regionalnych.

W rejonach plantacyjnych w południowej Polsce plony wyniosą ok. 70 ton/ha (np. Śląsk). Niższe plony (ok. 50 ton/ha) wystąpią w województwie kujawsko-pomorskim, charakteryzującym się małą ilością opadów. Zbiory buraków cukrowych szacowane są na ok. 11,4 mln ton. Produkcja cukru może wynieść 1710-1750 tys. ton i będzie większa od kwoty produkcyjnej (1405 tys. ton) i zużycia krajowego (1630 tys. ton). Konieczne więc będzie zagospodarowanie cukru pozakwotowego w roku 2015 (np. eksport do krajów trzecich lub zaliczenie na poczet produkcji kwotowej w sezonie 2015/2016).

Ceny cukru na krajowym rynku od wielu miesięcy spadają, ale z coraz mniejszą dynamiką. We wrześniu br. średnia cena zbytu cukru w workach 50 kg wyniosła 1,94 zł/kg i była niższa o 1,5% niż w sierpniu br. oraz o 35% niższa niż przed rokiem. Cena zbytu cukru w opakowaniach jednokilogramowych spadła o 1,1% do 1,83 zł/kg i była o 36% niższa niż przed rokiem. Duży spadek cen zbytu przy niewiele niższych cenach skupu surowca będzie miał negatywny wpływ na wyniki finansowe przemysłu cukrowniczego. W pierwszym półroczu br. zysk netto przemysłu cukrowniczego wyniósł 202 mln zł, wobec 1,228 mld zł w całym 2013 r. W drugiej połowie roku przychody ze sprzedaży będą mniejsze, gdyż spadły ceny zbytu, a w czwartym kwartale wystąpią koszty skupu buraków cukrowych. W związku z tym w całym 2014 r. branża cukrownicza może zakończyć bardzo małym zyskiem, ale nie można wykluczyć sytuacji, że wynik finansowy będzie ujemny.

Ceny detaliczne cukru we wrześniu br. spadły o 3% do 2,23 zł/kg i były o 35% niższe niż przed rokiem.

Spadek cen jest korzystny dla gospodarstw domowych oraz przedsiębiorstw przemysłu spożywczego, przyczyniając się do obniżenia kosztów wtórnego przetwórstwa żywności.

W okresie styczeń-sierpień 2014 r. sektor cukrowniczy eksportował 320 tys. ton cukru. Cukier sprzedawano przede wszystkim na rynku unijnym (222 tys. ton), w tym do Niemiec (80 tys. ton), na Litwę (33 tys. ton), Słowację (25 tys. ton) oraz do Czech (21 tys. ton). W krajach UE eksporterzy uzyskiwali średnią cenę ok. 560 EUR/tonę. Spośród krajów trzecich największe ilości cukru sprzedano do Izraela (31 tys. ton), Kazachstanu (22 tys. ton) oraz Rosji (13 tys. ton) i Egiptu (6 tys. ton). Ceny transakcyjne na rynkach krajów trzecich były niższe (ok. 334 EUR/tonę). Import wyniósł w tym okresie 163 tys. ton. W marcu, maju i lipcu przywieziono do kraju 122 tys. ton, gdyż importowano cukier do rafinacji, w tym z Sudanu (54 tys. ton), Zimbabwe (25 tys. ton) i Mozambiku (25 tys. ton). W kolejnych miesiącach zaprzestano importu cukru surowego, gdyż cukrownie rozpoczęły przygotowania do kampanii buraczanej. Średnia cena importowa z krajów trzecich wyniosła 525 EUR/tonę. Import z państw UE był mniejszy (51 tys. ton), a przeciętna cena transakcyjna wyniosła 580 EUR/tonę. Spośród krajów członkowskich największe ilości cukru sprowadzono z Niemiec (19 tys. ton).

Według szacunków F.O. Licht światowa produkcja cukru w sezonie 2014/2015 wyniesie ok. 180,3 mln ton w przeliczeniu na cukier surowy, tj. wobec 181,1 mln ton przed rokiem. W październiku 2014 r. ceny cukru na światowym rynku wykazywały niewielkie zmiany. Ceny cukru surowego wynosiły ok. 325 USD/tonę, a cukru białego 420 USD/tonę. Notowania w kontraktach terminowych wskazują, że do końca 2014 r. nie wystąpi znaczący wzrost cen. Ceny cukru białego w grudniu 2014 r. mogą wynieść ok. 450 USD/tonę, a cukru surowego ok. 350 USD/tonę. Relatywnie niskie ceny na światowym rynku niekorzystnie wpływają na ceny uzyskiwane w eksporcie i w konsekwencji na sytuację finansową sektora cukrowniczego.

T ab. 1. Ceny w handlu zagranicznym cukrem (EUR/tonę)

Miesiące		Eksport			Import		
		Ogółem	UE-28	kraje trzecie	ogółem	UE-28	kraje trzecie
2012	VIII	659,44	809,27	496,03	443,15	799,28	420,98
	IX	702,19	798,31	470,50	725,28	786,64	578,12
	X	692,06	788,17	457,59	709,18	757,02	624,32
	XI	620,54	776,91	452,09	693,55	711,13	651,18
	XII	589,95	748,31	453,45	695,49	744,75	649,18
2013	I	696,34	761,95	394,12	697,03	1068,26	683,28
	II	629,25	750,97	390,40	681,62	858,98	588,82
	III	608,95	736,46	408,81	661,61	824,68	576,02
	IV	661,32	742,16	421,84	644,49	736,06	634,00
	V	653,98	752,00	426,87	596,83	839,88	577,21
	VI	624,28	726,72	414,51	425,38	818,13	401,06
	VII	628,47	698,55	407,88	605,98	618,94	585,91
	VIII	652,65	705,62	397,32	661,13	739,36	523,58
	IX	656,55	701,89	401,21	647,78	640,80	668,86
	X	606,47	677,23	386,58	588,59	609,36	467,37
	XI	554,23	684,72	377,35	635,26	635,71	632,82
	XII	504,66	686,98	375,09	595,07	593,72	613,49
2014	I	512,33	635,66	339,30	646,75	647,59	642,80
	II	466,18	624,52	324,75	649,05	634,39	736,22
	III	506,29	595,70	324,40	579,26	667,32	570,49
	IV	487,80	570,21	338,62	623,19	617,83	712,25
	V	491,00	541,54	345,12	492,88	631,05	481,24
	VI	488,79	531,67	340,64	490,24	459,64	732,41
	VII	491,10	518,65	351,80	468,76	541,13	451,41
	VIII	497,97	521,24	348,47	544,61	582,14	527,56

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF i CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

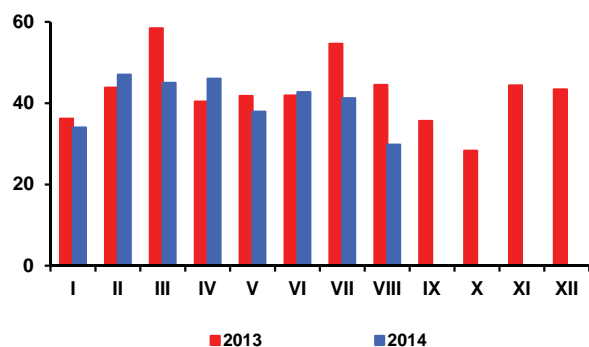
Tab. 2. Ceny cukru w Polsce (zł/kg)

Miesiące		Ceny zbytu		Cena referencyjna ^a	Cena detaliczna
		workowany	paczkowany		
2012	VIII	3,28	3,54	1,65	3,96
	IX	3,27	3,49	1,67	3,98
	X	3,25	3,44	1,66	3,97
	XI	3,25	3,42	1,66	3,96
	XII	3,23	3,38	1,66	3,93
2013	I	3,27	3,33	1,67	3,92
	II	3,25	3,32	1,69	3,86
	III	3,24	3,29	1,68	3,83
	IV	3,23	3,25	1,67	3,81
	V	3,16	3,17	1,73	3,78
	VI	3,09	2,29	1,73	3,72
	VII	3,04	2,93	1,73	3,57
	VIII	3,03	2,83	1,71	3,46
	IX	3,00	2,86	1,70	3,41
	X	2,94	2,74	1,71	3,35
	XI	2,82	2,70	1,69	3,28
	XII	2,72	2,53	1,69	3,17
2014	I	2,54	2,36	1,69	3,11
	II	2,44	2,33	1,69	2,99
	III	2,32	2,15	1,70	2,87
	IV	2,13	1,94	1,69	2,65
	V	2,08	1,98	1,69	2,58
	VI	2,05	1,95	1,68	2,48
	VII	2,02	1,85	1,70	2,39
	VIII	1,97	1,85	1,70	2,30
	IX	1,94	1,83	1,69	2,23

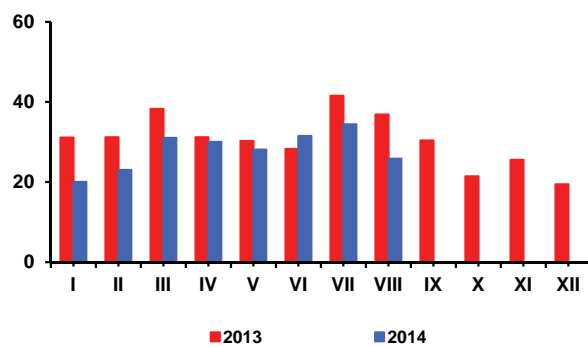
^a cenę referencyjną 404,4 EUR/tonę przeliczono na polską walutę wg miesięcznych kursów NBP, bez VAT

Źródło: Dane GUS.

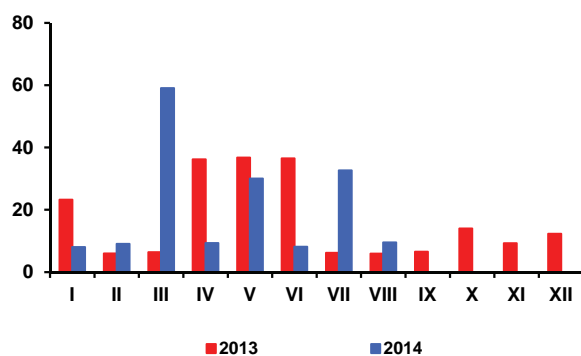
Rys. 1. Eksport ogółem (tys. ton)

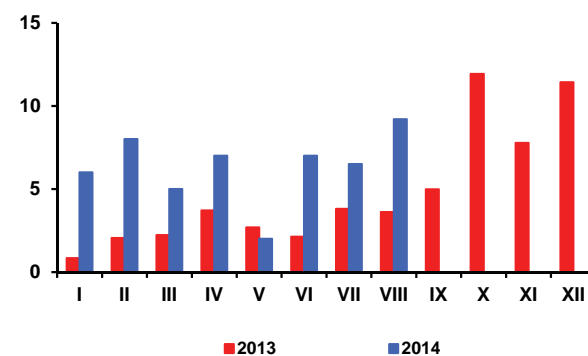
Rys. 2. Eksport do UE-27 (tys. ton)

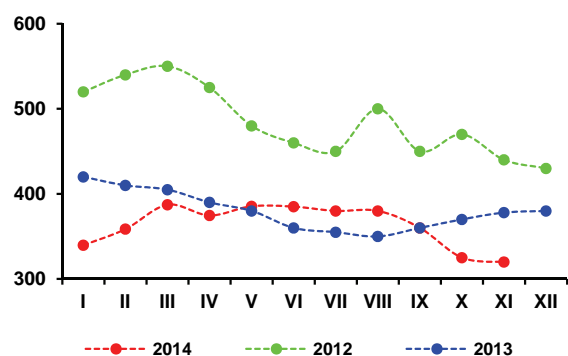
Rys. 3. Import ogółem (tys. ton)

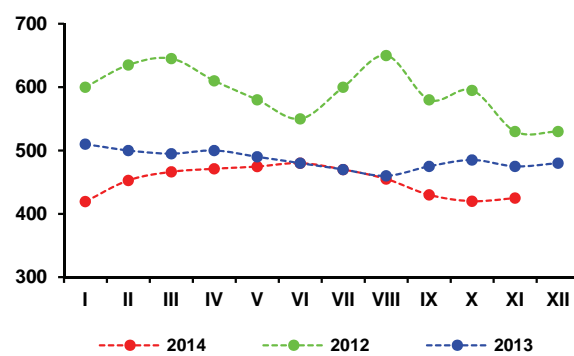
Rys. 4. Import z UE-27 (tys. ton)

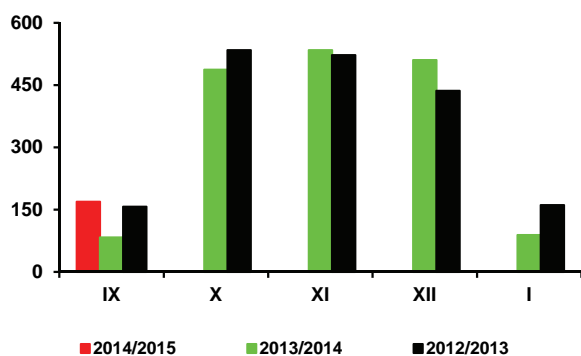
Rys. 5. Ceny cukru surowego na giełdzie w Nowym Jorku, Kontrakt Nr 11 (USD/tonę)

Rys. 6. Ceny cukru białego na giełdzie w Londynie, Kontrakt Nr 5 (USD/tonę)

Rys. 3. Produkcja cukru w okresie kampanii (tys. ton)

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB, dane MRiRW, MF, F.O Licht's, ERS USDA, CAAC, GUS.

W sezonie 2014/15 przewiduje się dalszy wzrost zbiorów nasion oleistych o 4,3% do 519,7 mln ton, po wysokich zbiorach w poprzednim sezonie. Spodziewane są rekordowe zbiory soi, najważniejszej rośliny oleistej na świecie oraz większe zbiory: bawełny, ziaren palmowych, sezamu, kopry, lnu i rącznika, które z nadwyżką zrekompensują spadek zbiorów rzepaku, nasion słonecznika i orzeszków ziemnych. Światowe zużycie nasion oleistych zwiększy się, ale będzie mniejsze od produkcji, w wyniku czego zapasy nasion oleistych na koniec sezonu będą bardzo wysokie.

Zbiory rzepaku w skali globalnej mogą wynieść 67,7 mln ton i być o 3,0% mniejsze niż w sezonie poprzednim. Rekordowe zbiory rzepaku w UE-28, nie zrekomensowały ich spadku u pozostałych kluczowych producentów. Zbiory rzepaku najbardziej obniżyły się w Kanadzie (o 22,6% do 14,1 mln ton). Zmalały też w Chinach (o 6,1% do 10,8 mln ton), Indiach (o 0,7% do 7,3 mln ton) i na Ukrainie (o 8,9% do 2,3 mln ton), a w drugiej połowie sezonu przewiduje się ich spadek w Australii (6,0% do 3,6 mln ton). Globalny bilans rzepaku w sezonie 2014/15 będzie napięty. Całkowite zużycie (69,4 mln ton) przekroczy produkcję i zapasy rzepaku na koniec sezonu zmniejszą z 7,8 mln ton do 6,1 mln ton, a wskaźnik zapasów do zużycia rzepaku obniży się z 11,6% do 8,8%.

Zbiory rzepaku w UE-28 zwiększyły się do 23,9 mln ton (o 12,7%), w wyniku wzrostu plonów o 12,3% do 3,6 t/ha i areatu uprawy o 0,3% do 6,7 mln ha. W grupie czterech kluczowych producentów, zbiory rzepaku najbardziej wzrosły we Francji (o 26,1% do 5,5 mln ton), następnie w Polsce (o 20,5% do 3,2 mln ton) i Wielkiej Brytanii (o 13,1% do 2,4 mln ton), a najmniej w Niemczech (o 8,5% do 6,3 mln ton). Pomimo wysokich zbiorów, przerób rzepaku w UE-28 wzrośnie w sezonie 2014/15 niewiele (poniżej 1%), z uwagi na spodziewane spowolnienie dynamiki popytu na olej rzepakowy ze strony sektora biopaliw. Zapasy rzepaku na koniec sezonu będą wysokie.

Poprawa relacji podaży-popytu na światowym i europejskim rynku nasion oleistych skutkuje spadkami ich cen. Według oceny Oil World, we wrześniu przeciętna cena rzepaku w portach europejskich (411 USD/tonę - cif Hamburg) była o 16 USD/tonę (o 3,7%) niższa niż przed miesiącem i o 85 USD (o 17,1%) niższa niż przed rokiem. Olej rzepakowy kosztował 828 USD/tonę (fob ex-mill Holandia) i był o 25 USD/tonę (o 2,9%) tańszy niż przed miesiącem i o 166 USD/tonę (o 16,7%) tańszy niż przed rokiem. Cena śrutu rzepakowego wyniosła 265 USD/tonę (fob ex-mill Hamburg) i była o 1 USD/tonę (o 0,4%) niższa niż przed miesiącem i o 25 USD/tonę (o 8,6%) niższa niż przed rokiem.

Niższe są też ceny rzepaku na rynku krajowym. Wg danych GUS przeciętna cena skupu rzepaku wzrosła z 1262 zł/tonę w lipcu do 1316 zł/tonę w sierpniu i we wrześniu, ale była odpowiednio o 9%, 6% i 15% niższa

Ewa Rosiak

Magdalena Bodyt

niż w analogicznych miesiącach przed rokiem. Relacje cen rzepak : pszenica pozostały korzystne dla producentów rzepaku i zasiewy rzepaku ozimego pod przyszłoroczne zbiory były zbliżone lub niewiele niższe w porównaniu z jego powierzchnią koszoną w bieżącym roku.

Rośnie przerób rzepaku. Duże i średnie zakłady przemysłu tłuszczowego (liczące 50 i więcej osób stałej załogi) wyprodukowały w pierwszych ośmiu miesiącach br. 740 tys. ton surowego oleju rzepakowego (o 33% więcej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku), z tego rafinowały 442 tys. ton (o 13% więcej). Produkcja margaryn wyniosła 255 tys. ton i była o 6% mniejsza.

Wyniki handlu zagranicznego produktami oleistymi pogorszyły się w pierwszych ośmiu miesiącach br., bowiem bardziej wzrosły wydatki na import, niż wpływy z eksportu tej grupy towarowej. Deficyt handlu zagranicznego produktami oleistymi wyniósł 567 mln EUR i był o 9% większy niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Wywieziono: 494 tys. ton nasion oleistych, w tym 481 tys. ton rzepaku (o 7% więcej niż w analogicznym okresie 2013 r.), 321 tys. ton olejów roślinnych, w tym 312 tys. ton oleju rzepakowego (o 43% więcej), 451 tys. ton śrut oleistych, w tym 376 tys. ton śrutu rzepakowego (o 23% więcej) i 75 tys. ton margaryn (o 5% mniej). Przywieziono: 1998 tys. ton śrut oleistych (o 14% więcej niż w analogicznym okresie 2013 r.), 377 tys. ton olejów roślinnych (o 9% więcej), w tym 88 tys. ton oleju rzepakowego (o 54% więcej), 245 tys. ton nasion oleistych (o 6% mniej), w tym 144 tys. ton rzepaku (o 11% mniej) oraz 48 tys. ton margaryn (o 19% mniej).

Średni poziom cen detalicznych tłuszczów roślinnych w pierwszych dziewięciu miesiącach br. był o 1,3% niższy niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Oleje roślinne potaniały o 2,4%, margaryny o 0,7%, a ceny oliwy z oliwek wzrosły o 2,3%. Tłuszcze roślinne potaniały względem masła, którego ceny wzrosły w porównywanych okresach o 5,3%, ale podrożały względem „pozostałych tłuszczów zwierzęcych”, których ceny zmalały o 5,0%, a więc najwięcej spośród wszystkich rodzajów tłuszczów.

Tab. 1. Krajowy bilans olejów roślinnych (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import olejów ogółem	Eksport olejów ogółem	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2012 I-XII	831 800	538 233	208 585	1 161 448	30,14	25,1	71,6
2013 I-XII	1 002 336	541 841	408 663	1 135 514	29,49	40,8	88,3
2013 VIII	108 423	47 734	41 731	114 426	2,97	38,5	94,8
IX	104 246	46 041	40 957	109 330	2,84	39,3	95,3
X	108 564	57 295	47 270	118 589	3,08	43,5	91,5
XI	100 958	50 720	44 180	107 498	2,79	43,8	93,9
XII	97 809	42 184	45 284	94 709	2,46	46,3	103,3
2014 I	85 090	35 876	51 110	69 856	1,81	60,1	121,8
II	92 301	45 583	41 402	96 482	2,50	44,9	95,7
III	118 943	51 842	41 196	129 589	3,36	34,6	91,8
IV	112 402	51 098	34 712	128 788	3,34	30,9	87,3
V	85 819	42 650	36 583	91 886	2,38	42,6	93,4
VI	49 667	46 658	35 449	60 876	1,58	71,4	81,6
VII	64 967	54 009	37 054	81 922	2,13	57,0	79,3
VIII	131 237	49 699	43 433	137 503	3,57	33,1	95,4
Zmiany w %							
<u>VIII 2014</u> <u>VII 2014</u>	102,0	-8,0	17,2	67,8	67,6	x	x
<u>VIII 2014</u> <u>VIII 2013</u>	21,0	4,1	4,1	20,2	20,2	x	x
<u>VIII 2014</u> <u>XII 2013</u>	34,2	17,8	-4,1	45,2	45,1	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 2. Krajowy bilans oleju rzepakowego (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2012 I-XII	831 800	102 196	180 949	753 047	19,54	21,8	110,5
2013 I-XII	1 002 336	97 638	390 971	709 003	18,41	39,0	141,4
2013 VIII	108 423	9 733	40 330	77 826	2,02	37,2	139,3
IX	104 246	10 261	40 017	74 490	1,93	38,4	139,9
X	108 564	12 522	45 848	75 238	1,95	42,2	144,3
XI	100 958	9 813	42 830	67 941	1,76	42,4	148,6
XII	97 809	8 218	44 247	61 780	1,60	45,2	158,3
2014 I	85 090	6 661	51 110	40 641	1,05	60,1	209,4
II	92 301	9 832	41 402	60 731	1,58	44,9	152,0
III	118 943	13 987	41 196	91 734	2,38	34,6	129,7
IV	112 402	15 163	34 712	92 853	2,41	30,9	121,1
V	85 819	7 771	36 583	57 007	1,48	42,6	150,5
VI	49 667	5 902	35 449	20 120	0,52	71,4	246,9
VII	64 967	12 224	37 054	40 137	1,04	57,0	161,9
VIII	131 237	16 163	43 433	103 967	2,70	33,1	126,2
Zmiany w %							
<u>VIII 2014</u> <u>VII 2014</u>	102,0	32,2	17,2	159,0	159,6	x	x
<u>VIII 2014</u> <u>VIII 2013</u>	21,0	66,1	7,7	33,6	33,7	x	x
<u>VIII 2014</u> <u>XII 2013</u>	34,2	96,7	-1,8	68,3	68,8	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 3. Krajowy bilans śrut oleistych (tony)

Okres	Produkcja śruty rzepakowej ^a	Import śrut ogółem	Eksport śrut ogółem	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2012 I-XII	1 247 700	3 566 372	667 354	4 146 718	53,5	30,1
2013 I-XII	1 503 504	2 718 692	714 420	3 507 776	47,5	42,9
2013 VIII	162 635	154 366	73 863	243 138	45,4	66,9
IX	156 369	224 072	73 625	306 816	47,1	51,0
X	162 846	225 497	96 675	291 668	59,4	55,8
XI	151 437	221 748	84 175	289 010	55,6	52,4
XII	146 714	294 629	70 503	370 840	48,1	39,6
2014 I	127 635	241 608	58 026	311 217	45,5	41,0
II	138 452	190 893	47 706	281 639	34,5	49,2
III	178 415	147 560	75 901	250 074	42,5	71,3
IV	168 603	215 527	83 216	300 914	49,4	56,0
V	128 729	365 825	37 603	456 951	29,2	28,2
VI	74 501	287 554	63 531	298 524	85,3	25,0
VII	97 451	254 391	39 229	312 613	40,3	31,2
VIII	196 856	294 916	46 018	445 754	23,4	44,2
Zmiany w %						
<u>VIII 2014</u> <u>VII 2014</u>	102,0	15,9	17,3	42,6	x	x
<u>VIII 2014</u> <u>VIII 2013</u>	21,0	91,0	-37,7	83,3	x	x
<u>VIII 2014</u> <u>XII 2013</u>	34,2	0,1	-34,7	20,2	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 4. Krajowy bilans śruty rzepakowej (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2012 I-XII	1 247 700	23 801	573 713	697 788	46,0	178,8
2013 I-XII	1 503 504	61 051	602 377	962 178	40,1	156,3
2013 VIII	162 635	3 093	66 150	99 578	40,7	163,3
IX	156 369	5 163	69 673	91 859	44,6	170,2
X	162 846	3 099	90 097	75 848	55,3	214,7
XI	151 437	2 685	75 694	78 428	50,0	193,1
XII	146 714	4 354	61 451	89 617	41,9	163,7
2014 I	127 635	3 754	49 261	82 128	38,6	155,4
II	138 452	7 327	41 342	104 437	29,9	132,6
III	178 415	7 401	68 093	117 723	38,2	151,6
IV	168 603	12 056	74 644	106 015	44,3	159,0
V	128 729	6 458	25 718	109 469	20,0	117,6
VI	74 501	3 131	54 948	22 684	73,8	328,4
VII	97 451	3 337	24 496	76 292	25,1	127,7
VIII	196 856	4 587	37 772	163 671	19,2	120,3
Zmiany w %						
<u>VIII 2014</u> <u>VII 2014</u>	102,0	37,5	54,2	114,5	x	x
<u>VIII 2014</u> <u>VIII 2013</u>	21,0	48,3	-42,9	64,4	x	x
<u>VIII 2014</u> <u>XII 2013</u>	34,2	5,4	-38,5	82,6	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 5. Krajowy bilans margaryny (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystar- czalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2012 I-XII	442 290	115 633	134 502	423 421	10,99	30,4	104,5
2013 I-XII	429 975	91 726	130 143	391 558	10,17	30,3	109,8
2013 VIII	35 649	7 803	10 221	33 231	0,86	28,7	107,3
IX	36 865	8 299	12 615	32 549	0,84	34,2	113,3
X	44 733	10 034	14 968	39 799	1,03	33,5	112,4
XI	39 085	5 297	14 078	30 304	0,79	36,0	129,0
XII	28 436	8 148	9 144	27 440	0,71	32,2	103,6
2014 I	32 000	5 662	7 680	29 982	0,78	24,0	106,7
II	31 552	6 634	9 205	28 981	0,75	29,2	108,9
III	36 985	6 045	12 481	30 549	0,79	33,7	121,1
IV	33 552	7 620	8 590	32 582	0,85	25,6	103,0
V	26 938	5 396	9 080	23 254	0,60	33,7	115,8
VI	32 652	5 629	8 805	29 476	0,76	27,0	110,8
VII	30 354	5 985	10 203	26 136	0,68	33,6	116,1
VIII	30 874	5 410	9 252	27 032	0,70	30,0	114,2
Zmiany w %							
<u>VIII 2014</u> <u>VII 2014</u>	1,7	-9,6	-9,3	3,4	2,9	x	x
<u>VIII 2014</u> <u>VIII 2013</u>	-13,4	-30,7	-9,5	-18,7	-18,6	x	x
<u>VIII 2014</u> <u>XII 2013</u>	8,6	-33,6	1,2	-1,5	-1,4	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 6. Ceny skupu (zł/tonę)

Okres	Rzepak ^a	Pszenvica	Relacja cen
2012 I-XII	1981,1	893,4	2,22
2013 I-XII	1473,4	796,7	1,85
2013 IX	1551,4	704,7	2,20
X	1522,0	734,2	2,07
XI	1519,0	742,1	2,05
XII	1531,0	760,5	2,01
2014 I	1493,0	757,6	1,97
II	1555,0	741,7	2,10
III	1595,0	754,8	2,11
IV	1719,0	778,6	2,21
V	1758,0	778,3	2,26
VI	1631,0	750,0	2,17
VII	1261,5	660,8	1,91
VIII	1316,3	638,1	2,06
IX	1316,0	637,1	2,07
Zmiany w %			
<u>IX 2014</u> <u>VIII 2014</u>	0,0	-0,2	x
<u>IX 2014</u> <u>IX 2013</u>	-13,4	-14,1	x
<u>IX 2014</u> <u>XII 2013</u>	-14,0	-16,2	x

^a ceny roczne oraz za VII, VIII i IX – dane GUS, pozostałe miesięczne – dane MRiRW

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

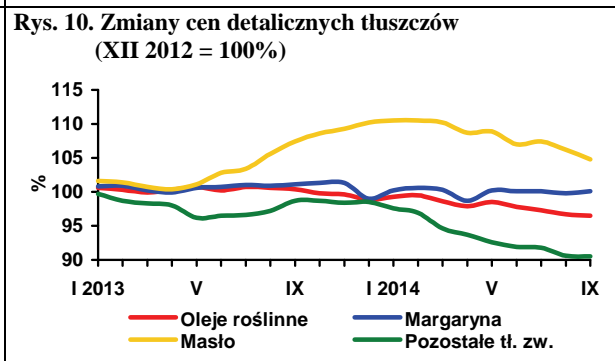
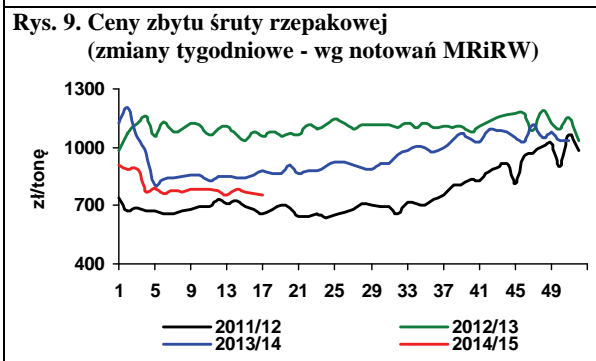
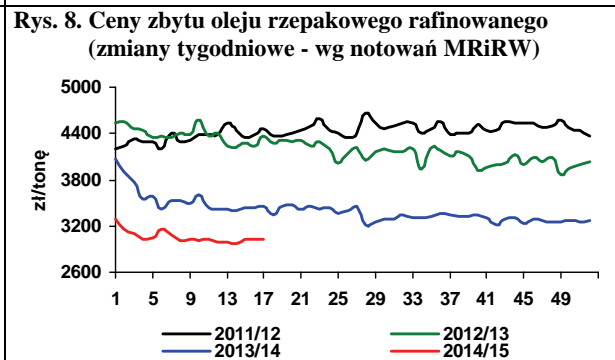
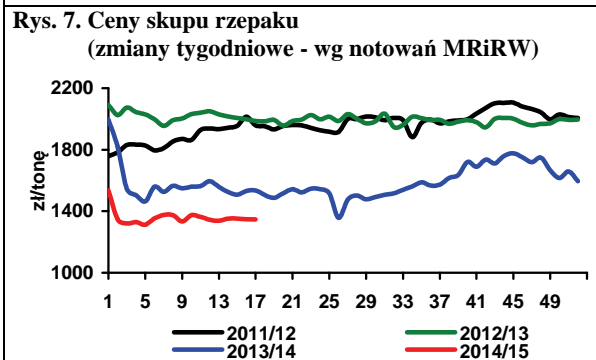
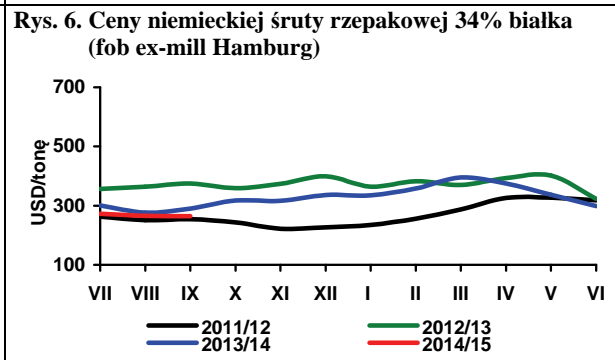
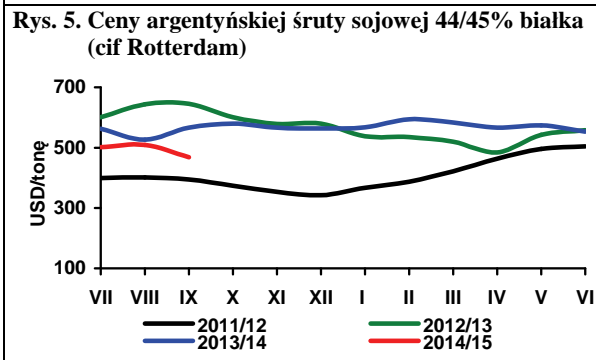
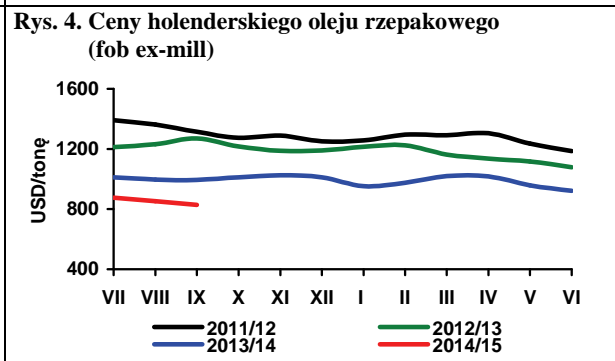
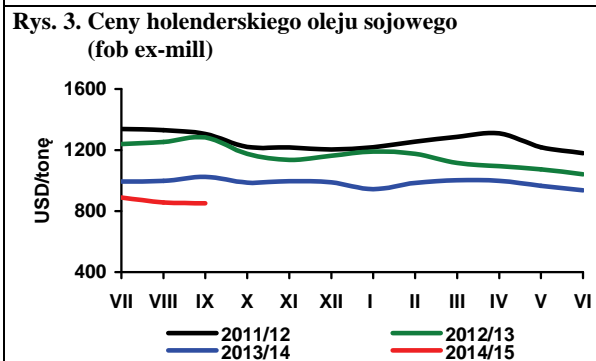
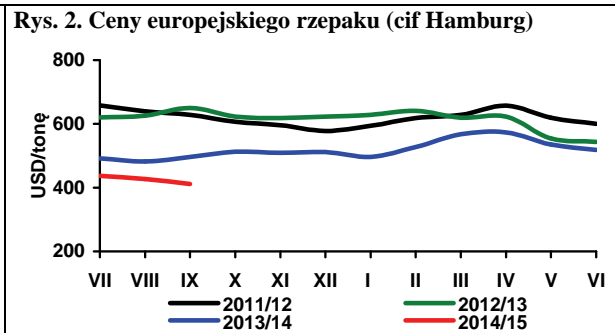
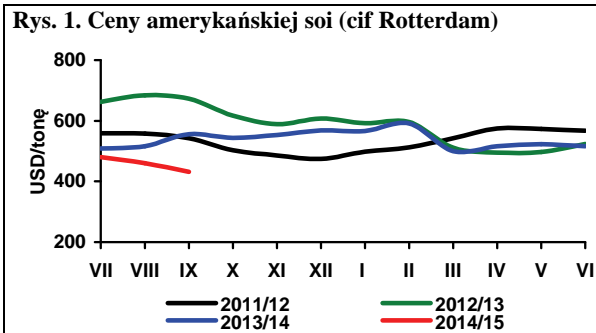
Tab. 7. Ceny tłuszczów roślinnych i zwierzęcych (zł/litr/kg)

Okres	Ceny zbytu				Ceny detaliczne			
	olej rzepakowy za 1 l	masmix za 1 kg	masło w op. 200 g ^a	smalec w op. 250 g	olej rzepakowy za 1 l	masmix w op. 400 g	masło w op. 200 g ^b	smalec w op. 250 g
2012 I-XII	5,50	7,27	15,95	6,50	6,98	14,15	21,55	7,96
2013 I-XII	5,21	7,16	17,23	6,35	6,87	14,03	22,40	7,92
2013 IX	5,17	7,27	18,3	6,29	6,91	13,93	23,10	7,88
X	5,14	7,19	18,46	6,30	6,84	13,93	23,35	7,88
XI	5,05	7,11	18,47	6,28	6,72	13,95	23,50	7,92
XII	5,09	7,09	18,77	6,28	6,58	13,93	23,70	7,88
2014 I	5,70	6,89	18,65	6,27	6,66	13,98	23,80	7,72
II	5,44	6,82	18,04	6,17	6,59	13,88	23,75	7,68
III	5,44	6,76	17,72	6,21	6,52	13,95	23,70	7,60
IV	5,23	6,72	17,54	6,19	6,42	13,88	23,30	7,56
V	5,32	6,72	17,21	6,16	6,47	13,90	23,40	7,52
VI	4,99	6,74	17,16	6,16	6,37	13,88	23,00	7,44
VII	5,13	6,69	17,16	6,14	6,32	13,80	23,05	7,44
VIII	5,12	6,64	16,95	6,17	6,23	13,75	22,85	7,36
IX	5,05	6,57	16,09	6,16	6,18	13,70	22,45	7,32
Zmiany w %								
<u>IX 2014</u> VIII 2014	-1,4	-1,1	-5,1	-0,2	-0,8	-0,4	-1,8	-0,5
<u>IX 2014</u> IX 2013	-2,3	-9,6	-12,1	-2,1	-10,6	-1,6	-2,8	-7,1
<u>IX 2014</u> XII 2013	-0,8	-7,3	-14,3	-1,9	-6,1	-1,6	-5,3	-7,1

^a masło świeże o zawartości tłuszczu nie przekraczającej 85% masy

^b masło świeże o zawartości tłuszczu 82,0-82,5% masy

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych Oil World, MRiRW i GUS.

Ceny ziemniaków na europejskich rynkach nadal są bardzo niskie. Kolejne doniesienia potwierdzają bardzo wysokie plony i zbiory ziemniaków w Europie Zachodniej. W Belgii zbiory ziemniaków konsumpcyjnych wzrosły o 18% i wynoszą 4,26 mln ton, na skutek zwiększenia o 7% arealu ich uprawy (81,4 tys. ha) oraz plonów do 52 ton/ha. W Belgii areal dominującej w uprawie odmiany Bintje wzrósł do 44 tys. ha. Pod wpływem informacji o rekordowych zbiorach ceny ziemniaków od połowy września utrzymują się na poziomie zaledwie 15 euro/t. W ubiegłym roku wynosiły one w tym okresie 150 euro/t, a dwa lata wcześniej 250 euro/t. Według belgijskich organizacji producenckich ceny ziemniaków kontraktowanych obecnie wynoszą 105-110 euro/t.

W ostatnich tygodniach na rynku niemieckim ceny ziemniaków jadalnych nieznacznie wzrosły i w końcu października wynosiły 70-72 euro/t, wobec 248-260 euro/t w analogicznym okresie 2013 r. Według AMI (*Agarmarkt Informations-Gesellschaft*) niskie ceny ziemniaków powodują wzrost konsumpcji, ale mniejszy niż można byłoby oczekiwać. We wrześniu br., w porównaniu z wrześniem 2013 r., sprzedaż detaliczna ziemniaków wzrosła o niecałe 5%, ale w odniesieniu do września 2011 r., gdy były niskie ceny, była ona mniejsza o 23%. Ceny ziemniaków do przetwórstwa, w zależności od wielkości, jakości i regionu wynoszą od 10 do 40 euro/t (poza kontraktacją), a ziemniaków na pasze od 0 do 20 euro/t. To oznacza, że niektórzy producenci ziemniaki odpadowe z przeznaczeniem na skarmianie oddają za darmo. Niskie ceny surowca powodują, że ceny detaliczne przetworów ziemniaczanych obniżyły się średnio o 16%.

Zbiory ziemniaków w Wielkiej Brytanii wzrosły w bieżącym roku o 3,7%, do 6,1 mln ton, ale były znacząco niższe w porównaniu latami 2009 i 2011 r. Średnie ceny ziemniaków ogółem (w tym kontraktowanych) w końcu października 2014 r. wynosiły ok. 160 euro/t (193 euro/t w roku ubiegłym i 250 euro/t dwa lata wstecz), a w sprzedaży wolnorynkowej ok. 110 euro/t (165 euro/t w roku ubiegłym i 350 euro/t dwa lata wstecz). Niższe ceny spowodowały, że sprzedaż detaliczna ziemniaków świeżych w ostatnich trzech miesiącach wzrosła w porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku o 1%, a ich ceny na poziomie detalu obniżyły się o prawie 15%. W większym stopniu, bo średnio o ok. 5% wzrosła konsumpcja przetworów ziemniaczanych, przy spadku cen, w zależności od asortymentu, o 2-7%.

Również we Francji ceny ziemniaków są niskie, chociaż w ostatnim okresie nastąpił pewien ich wzrost, zwłaszcza w przypadku ziemniaków z przeznaczeniem

na rynki zagraniczne. Ceny eksportowe ziemniaków (w opakowaniach 1-tonowych) wzrosły w ostatnich kilku tygodniach do 60-80 euro/t, a odmian Agata, Mona Lisa nawet do 100-120 euro/t, ale nadal były o 50-60% niższe w porównaniu z analogicznym okresem 2013 r. Ceny ziemniaków umytych, w opakowaniach do sprzedaży detalicznej (2,5 kg, 12,5 kg) kosztują 300-350 euro/t i są o 40-45% tańsze niż w analogicznym okresie ubiegłego roku.

Ceny ziemniaków w Polsce są bardzo niskie, ale sytuacja jest zróżnicowana regionalnie. W północno-wschodniej, gdzie lokalnie latem wystąpiła susza, plony ziemniaków są niższe, a jakość gorsza. Ceny w tej części Polski są wprawdzie znacznie niższe niż w zeszłym roku ale nie ma aż tak dramatycznego spadku jak w pozostałych regionach, gdzie za ziemniaki jadalne producent dostaje zaledwie 100-200 zł/tonę. Susza spowodowała spadek jakości i plonów ziemniaków skrobiowych, w mniejszym stopniu problem ten dotyczy ziemniaków jadalnych, zwłaszcza odmian wczesnych. W regionach, gdzie zlokalizowane są zakłady produkujące frytki i chipsy plony i zbiory ziemniaków były na ogół dobre.

W ostatniej dekadzie października w tzw. „dużym hurcie” bezpośrednio producentom za ziemniaki pakowane w worki płacono od 0,15 do 0,30 zł/kg, a lokalnie nawet 0,10 zł/kg. Na giełdach hurtowych ceny są wyższe. W Broniszach ziemniaki oferowano w tym okresie w cenie 0,28-0,40 zł/kg, w Lublinie 0,40-0,50 zł/kg, w Poznaniu 0,40-0,53 zł/kg, w Sandomierzu 0,30-0,40 zł/kg, a w Łodzi 0,23-0,47 zł/kg. W porównaniu z okresem sprzed miesiąca ceny te nie uległy zmianom, natomiast w najbliższych tygodniach i miesiącach można oczekiwać ich powolnego wzrostu. Przez cały sezon rynek pozostanie pod presją bardzo niskich cen w krajach Europy Zachodniej.

Ceny ziemniaków na targowiskach są dwu-, a nawet trzykrotnie wyższe niż płacone bezpośrednio rolnikom. Sprzedaż na targowiskach należy traktować jako jedną z form handlu detalicznego, gdyż tylko niewielka część transakcji dotyczy większych, hurtowych ilości.

**Wiesław
Dzwonkowski**

Tab. 1. Skup ziemniaków i produkcja skrobi ziemniaczanej (tony)

Wyszczególnienie	Skup ziemniaków				Produkcja skrobi ziemniaczanej			
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014
I	.	.	31 700	50 300	-	-	777	140
II	.	.	59 000	48 400	-	-	-	141
III	.	.	52 200	61 000	-	-	-	100
IV	36 000	45 700	77 400	58 900	-	-	-	198
V	36 900	48 500	68 000	48 300	-	-	-	268
VI	12 700	41 700	42 800	56 700	-	-	-	77
VII	26 500	37 700	43 500	55 900	-	-	-	114
VIII	61 800	88 700	78 100	92 500	910	3 520	1 463	
IX	289 100	282 800	225 100	318 100	35 524	36 492	27 800	
X	302 700	324 000	328 200		42 123	47 238	43 925	
XI	183 100	207 700	172 100		28 881	32 663	21 775	
XII	69 200	72 400	77 900		5 506	7 513	6 091	
RAZEM	932 400 ^a	1 013 300 ^a	924 900 ^a		112 944	127 426	101 831	

^a okres VII-XII

Źródło: Dane GUS

Tab. 2. Eksport ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	Susze
2007 I-XII	1 522	1 651	20 097	25 523	151	46 386	11 390	90 153	14 190	5 429
2008 I-XII	2 733	2 631	32 484	34 764	520	52 220	6 447	99 533	14 272	6 325
2009 I-XII	2 673	2 078	35 609	47 156	151	46 568	3 991	108 414	18 167	7 706
2010 I-XII	1 637	1 803	39 794	54 626	134	44 623	10 058	118 614	20 716	7 388
2011 I-XII	2 914	1 703	69 426	34 546	14 325	46 229	10 374	131 809	22 333	9 297
2012 I-XII	2 023	2 457	46 076	72 333	9 917	41 193	14 989	153 610	30 732	17 989
2013 I-XII	1 990	2 887	41 247	61 186	18 468	41 925	16 318	175 920	31 064	16 390
2013 I	109	359	4 982	3 217	1 289	3 012	983	11 925	1 833	1 472
II	131	704	4 855	3 990	1 546	3 026	1 090	10 476	2 175	1 613
III	278	857	5 218	4 014	1 588	4 189	1 033	12 953	2 618	1 396
IV	306	332	7 308	4 619	1 639	3 634	1 740	15 029	2 381	1 572
V	288	379	3 525	3 661	1 624	3 636	1 719	13 956	2 531	1 477
VI	452	0	3 923	4 370	2 717	3 503	1 487	14 995	2 897	1 067
VII	135	0	846	6 313	1 435	3 102	2 054	18 497	3 268	832
VIII	44	0	365	5 481	1 594	3 569	1 431	18 161	2 866	1 017
IX	118	0	877	6 173	1 393	3 496	1 083	14 836	1 937	1 104
X	74	0	2 250	9 298	1 193	4 338	1 488	15 666	3 077	2 081
XI	35	23	4 199	6 413	1 130	3 846	1 021	14 784	2 533	1 574
XII	19	233	2 898	3 637	1 321	2 572	1 188	14 642	2 948	1 186
2014 I	27	358	2 219	4 006	1 615	3 370	835	13 381	2 094	1 360
II	38	355	3 571	3 630	1 204	3 004	826	12 912	3 060	997
III	22	542	5 383	3 519	669	3 108	778	13 083	3 169	1 112
IV	190	2 489	3 814	6 433	1 087	4 227	655	14 283	3 048	1 694
V	150	3	7 836	5 556	1 109	3 512	758	13 785	2 783	1 312
VI	503	0	1 734	3 878	1 257	3 575	712	15 119	2 822	1 086
VII	164	0	412	4 077	1 208	3 184	708	16 262	2 298	1 115
VIII	84	0	182	2 079	388	3 234	885	16 992	1 526	942

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 3. Import ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	Susze
2007 I-XII	79 048	32 086	66 176	9 295	50 721	152 471	86 443	50 624	5 065	2 987
2008 I-XII	51 815	14 610	19 541	11 184	34 691	95 504	68 731	40 163	4 342	1 853
2009 I-XII	42 996	15 660	80 878	10 347	61 991	147 459	75 593	42 315	3 556	1 996
2010 I-XII	48 353	29 761	157 323	9 828	81 482	180 352	63 478	41 595	5 714	875
2011 I-XII	49 240	20 173	174 105	11 235	97 528	242 516	77 888	52 352	8 596	3 103
2012 I-XII	35 670	14 719	76 107	11 466	72 918	257 295	90 269	35 304	8 829	2 661
2013 I-XI	32 728	17 802	55 038	11 817	111 666	233 318	85 496	48 370	8 456	2 972
2013 I	84	212	2 139	891	8 015	20 426	7 081	2 530	632	125
II	472	225	2 686	934	7 862	22 187	7 507	3 043	772	433
III	1 569	3 035	2 699	1 006	9 867	20 850	7 651	3 760	859	470
IV	4 237	10 963	4 342	1 223	9 704	16 672	7 378	3 680	853	208
V	17 972	2 696	10 450	505	8 342	19 765	7 245	4 211	899	227
VI	7 682	15	10 150	632	9 654	20 184	7 684	4 152	538	196
VII	6	51	4 258	666	8 681	20 019	7 760	3 505	620	284
VIII	3	1	480	679	9 297	21 651	7 029	3 669	730	182
IX	13	2	844	735	8 858	17 723	6 532	5 279	669	236
X	7	1	3 804	1 207	9 080	18 556	7 103	4 663	740	173
XI	128	274	5 827	2 347	10 690	19 224	6 472	4 460	498	277
XII	556	326	7 359	992	11 615	16 061	6 054	5 417	647	162
2014 I	1 181	157	7 342	1 089	12 203	16 912	6 706	7 854	573	135
II	1 529	397	8 751	798	11 132	16 458	6 574	6 712	758	153
III	3 973	9 084	18 479	899	10 578	18 380	6 164	6 310	543	177
IV	9 754	7 986	21 637	1 027	11 302	15 848	6 291	4 771	728	102
V	28 007	1 524	26 894	613	10 574	19 291	6 378	5 823	788	218
VI	8 671	1 020	16 662	436	11 880	18 546	6 259	6 981	789	191
VII	81	355	4 803	666	9 608	26 986	6 504	7 470	883	160
VIII	6	0	706	875	7 780	15 035	6 031	3 311	791	133

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 4. Ceny oraz relacje cen ziemniaków i ich przetworów

Wyszczególnienie	Rodzaj	IX	VII	VIII	IX	Wskaźnik zmian cen	
	Ceny	2013	2014	2014	2014	roczny	miesięcz.
	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
Ziemniaki	skupu	36,0	50,7	39,8	28,1	78,1	70,6
	targowiskowa	118,5	99,0	82,7	76,9	64,9	93,0
	detaliczna (zł/kg)	1,45	1,24	0,99	0,90	62,1	90,9
	importowa	147,1	82,5	113,2	.	72,5	137,3
	eksportowa	102,7	120,0	92,7	.	87,2	77,3
Relacje cen	skup / targowisko	0,30	0,51	0,48	0,37	120,3	75,9
	targowisko / detal	0,82	0,80	0,84	0,85	104,6	102,3
	skup / detal	0,25	0,41	0,40	0,31	125,8	77,7
Skrobia ziemniaczana	zbytu (zł/kg)	2,35	2,68	2,70	2,66	113,2	98,5
	detaliczna (zł/kg)	5,21	5,06	5,05	5,04	96,7	99,8
Frytki	detaliczna (zł/kg)	8,94	8,98	8,92	8,86	99,1	99,3
Chipsy	detaliczna (zł/kg)	35,60	35,70	35,60	35,70	100,3	100,3
Kopytka	detaliczna (zł/kg)	9,94	9,96	10,00	10,00	100,6	100,0

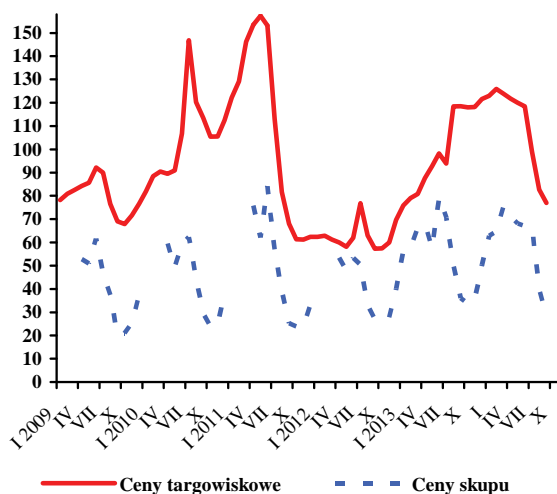
Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Ceny ziemniaków na targowiskach

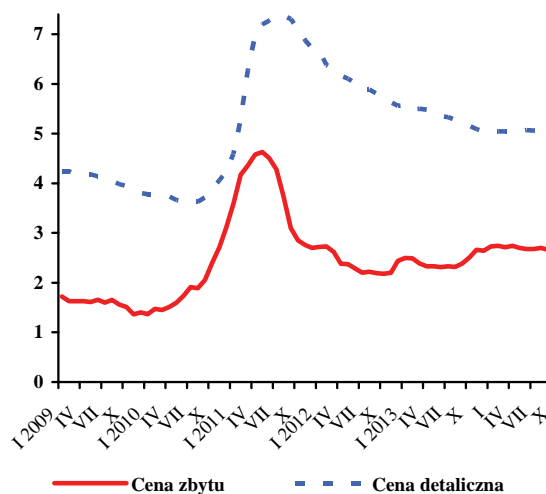
Wyszczególnienie		2013		2014		wsk. zmian cen	
		wrzesień	lipiec	sierpień	wrzesień	roczny	miesięczny
		zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
1	Dolnośląskie	133,6	.	93,5	87,0	88,3	93,0
2	Kujawsko-pomorskie	112,7	103,3	86,3	85,0	86,1	98,4
3	Lubelskie	111,2	106,7	95,5	83,1	84,2	87,1
4	Lubuskie	124,2	110,0	91,5	83,1	84,3	90,8
5	Łódzkie	114,1	93,5	72,8	60,0	61,2	82,5
6	Małopolskie	108,9	103,6	81,5	74,5	75,5	91,3
7	Mazowieckie	129,0	92,3	76,9	70,0	71,3	91,1
8	Opolskie	130,1	.	89,1	78,1	79,4	87,7
9	Podkarpackie	122,1	.	88,6	80,9	82,1	91,4
10	Podlaskie	111,2	93,3	75,4	67,1	68,2	88,9
11	Pomorskie	121,3	100,0	90,9	90,8	92,0	99,9
12	Śląskie	125,1	99,4	69,1	72,8	74,0	105,4
13	Świętokrzyskie	104,2	94,0	75,8	61,8	62,8	81,5
14	Warmińsko-mazurskie	138,8	.	93,3	87,8	89,2	94,1
15	Wielkopolskie	111,3	97,5	.	79,0	80,1	.
16	Zachodniopomorskie	120,2	119,9	99,5	94,1	95,3	94,6
	maksimum	138,8	119,9	99,5	94,1	X	
	minimum	104,2	92,3	69,1	60,0	X	
	różnica w %	33,2	29,9	44,1	56,8	X	

Źródło: Dane GUS.

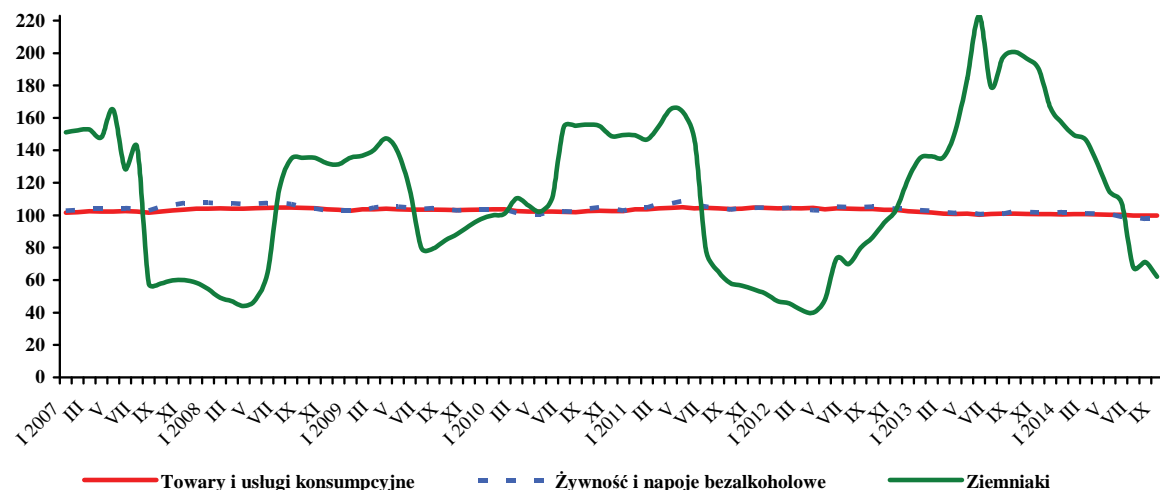
Rys. 1. Ceny ziemniaków (w zł/dt)

Rys. 2. Ceny mączki ziemniaczanej (w zł/kg)

Rys. 3. Dynamika cen detalicznych (analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100)

Źródło: Dane GUS.

W październiku 2014r., w porównaniu z wrześniem br., w skupie na rynek produktów świeżych niższe były ceny skupu kalafiorów gruntowych (o 25%), cebuli (o 20%), buraków ćwikłowych (o 7%), marchwi (o 5%) i pieczarek (o 4%). Wzrosły natomiast ceny skupu pomidorów szklarniowych (o 57%) i pomidorów gruntowych (o 22%). Stabilne były ceny skupu kapusty białej. W zakładach przetwórczych wzrosły ceny buraków ćwikłowych (o 7%), kalafiorów różyczkowanych (o 5%) i kapusty białej (o 3%). Obniżyły się ceny skupu marchwi na kostkę (o 4%). W firmach skupujących warzywa na eksport wzrosły ceny ziemniaków (o 10%) i buraków ćwikłowych (o 2%). Obniżyły się ceny skupu pomidorów spod osłon (o 14%), kapusty pekińskiej (o 33%), kapusty białej (o 23%), marchwi i papryki czerwonej (po 6%) i cebuli (o 2%). W handlu hurtowym wzrosły ceny ogórków gruntowych (o 150%), ogórków spod osłon (o 132%) i pomidorów gruntowych (o 9%). Obniżyły się ceny pomidorów spod osłon (o 28%), kalafiorów gruntowych (o 25%), cebuli (o 11%), kapusty białej (o 8%) i marchwi (o 5%).

W relacji do października ub.r., potaniała większość gatunków warzyw, na rynku krajowym, w eksporcie i w przetwórstwie, przy czym w zależności od kierunku zagospodarowania najbardziej: kapusta biała (o 50-67%), cebula (o 46-62%), buraki ćwikłowe (o 28-40%) i marchew (o 23-30%). Na rynkach hurtowych obniżyły się ceny większości gatunków warzyw, a najbardziej: cebuli (o 48%), kapusty białej (o 41%), buraków ćwikłowych i kalafiorów gruntowych (po 25%), pomidorów spod osłon (o 24%) i marchwi (o 17%). Odnotowano wzrost cen hurtowych ogórków spod osłon (o 58%) i pomidorów gruntowych (o 40%).

We wrześniu br., w stosunku do sierpnia br., obniżyły się ceny detaliczne większości gatunków warzyw: cebuli (o 34%), selerów (o 14%), buraków ćwikłowych (o 12%), porów (o 11%), papryki (o 9%), marchwi (o 8%). Wzrosły natomiast ceny pomidorów (o 43%) i kalafiorów (o 29%). W relacji do cen detalicznych z września 2013r. potaniały ogórki gruntowe (o 35%), cebula (o 29%), pory (o 14%), marchew i buraki ćwikłowe (po 12%) oraz papryka i kalafiory (po 10%). Jedynie selery zdrożały (o 3%). Wśród przetworów warzywnych zmiany cen nie przekraczały 1%.

W sierpniu 2014r., w stosunku do analogicznego miesiąca w 2013r., w średnich i dużych zakładach przetwórczych wyprodukowano więcej konserw warzywnych (o 71%), soku pomidorowego (o 33%), marynat (o 11%) i warzyw mrożonych (o 7%).

Paweł Kraciński

Tomasz Smoleński

W sierpniu 2014r. eksport warzyw świeżych wyniósł 33,4 tys.t, a jego wartość 16,9 mln EUR. W porównaniu z sierpniem 2013 r. wolumen sprzedanych warzyw świeżych spadł o 18%, a jego wartość obniżyła się o 22%. Do spadku eksportu przyczyniła się niższa niż rok temu sprzedaż marchwi (o 44%) i pomidorów (o 27%). W tym samym okresie wyeksportowano 35,7 tys.t przetworów warzywnych o wartości 29,0 mln EUR. W stosunku do sierpnia 2013r., wolumen eksportu przetworów warzywnych obniżył się o 19%, a jego wartość spadła o 6%. Mniej niż w lipcu 2013r. sprzedano suszy (o 50%) i mrożonek (o 23%).

W sierpniu 2014r. zaimportowano 15,0 tys. t warzyw świeżych o wartości 8,9 mln EUR. W relacji do sierpnia 2013 r. import warzyw świeżych wzrósł o 2%, a jego wartość była większa o 7%. Większy import spowodowany był wzrostem przywozu pomidorów (o 69%), cebuli (o 57%) i papryki (o 6%). Import przetworów warzywnych wyniósł 12,9 tys. t, a jego wartość 14,4 mln EUR. W tym czasie stwierdzono spadek wolumenu (o 10%) importu przetworów warzywnych przy niższej (o 2%) wartości. Mniej zaimportowano przede wszystkim koncentratu pomidorowego (o 31%) i mrożonek (o 4%).

Saldo handlu zagranicznego świeżymi warzywami w sierpniu br. było dodatnie i wyniosło 8,0 mln EUR, a przetworami warzywnymi 14,6 mln EUR. W stosunku do sierpnia ub.r. saldo w handlu świeżymi warzywami było mniejsze o 5,5 mln EUR, a w handlu przetworami warzywnymi saldo obniżyło się o 1,7 mln EUR.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Cebula ^a	Cebula ^b	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki do konserwowania ^c	Ogórki do kwaszenia ^c	Pomidory gruntowe ^c	Pomidory szklarniowe	Kalafiori gruntowe (szt.)	Pieczarki
2013 IX	1,15	1,95	0,92	0,84	0,80	2,43	2,31	1,49	2,00	2,00	6,27
X	1,26	1,83	0,67	0,77	0,83	-	-	1,67	2,88	2,72	5,43
XI	1,13	1,77	0,49	0,66	0,80	-	-	-	3,45	-	5,18
XII	1,22	1,78	0,47	0,65	0,83	-	-	-	5,62	-	5,55
2013 I-XII	1,06	1,70	0,59	1,07	0,79	2,24	1,89	1,54	4,13	2,47	5,24
2014 I	1,14	1,79	0,56	0,73	0,80	-	-	-	-	-	5,19
II	1,25	1,78	0,59	0,77	0,88	-	-	-	-	-	5,34
III	1,14	1,74	0,57	0,68	0,86	-	-	-	-	-	5,29
IV	1,25	1,77	0,71	0,81	0,86	-	-	-	6,75	-	5,14
V	1,54	1,97	0,98	0,95	0,87	-	-	-	3,41	-	4,91
VI	1,58	2,43	1,42	0,95	0,96	-	2,10	-	3,52	1,54	4,98
VII	1,33	2,25	0,37	0,99	0,77	1,72	1,18	-	3,20	1,78	5,23
VIII	0,68	1,77	0,28	0,65	0,57	1,58	0,91	1,13	1,32	1,32	5,02
IX	0,60	1,53	0,22	0,57	0,54	2,41	1,94	1,31	2,20	1,99	5,19
X	0,48	1,29	0,22	0,54	0,50	-	-	1,60	3,45	1,50	5,00
Wskaźnik zmian w %											
$\frac{X\ 2014}{IX\ 2014}$	80	84	100	95	93	x	x	122	157	75	96
$\frac{X\ 2014}{X\ 2013}$	38	70	33	70	60	x	x	96	120	55	92

^a z notowań spółdzielni ogrodniczych, ^b cena targowiskowa z notowań ZSRIR MRiRW, ^c ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Cebula obierana	Kapusta biała	Marchew na kostkę	Buraki	Groszek zielony	Fasola szparag. ^a	Brokuly różyczk. ^a	Kalafiori różyczk. ^a	Ogórki do konserw. ^a	Pomidory do mrożenia ^a	Pomidory do tłoczenia ^a
2013 IX	1,25	0,66	0,30	0,23	-	0,77	1,49	1,07	-	0,60	0,35
X	1,38	0,62	0,27	0,29	-	1,00	1,51	1,22	-	-	-
XI	1,39	0,61	0,27	0,29	-	-	1,25	1,10	-	-	-
XII	1,27	0,60	0,27	0,33	-	-	-	1,20	-	-	-
2013 I-XII	1,08	0,51	0,27	0,26	1,14	0,83	1,51	1,13	1,91	0,59	0,35
2014 I	1,09	0,60	-	0,38	-	-	-	-	-	-	-
II	1,15	0,59	-	0,38	-	-	-	-	-	-	-
III	1,16	-	-	0,40	-	-	-	-	-	-	-
IV	1,35	-	-	0,40	-	-	-	-	-	-	-
V	1,42	0,65	-	0,40	-	-	-	-	-	-	-
VI	1,41	0,65	-	-	1,67	-	-	-	-	-	-
VII	1,26	-	-	-	1,17	0,78	1,68	0,98	1,79	-	-
VIII	1,01	-	-	0,35	1,22	0,78	1,58	1,01	1,38	0,60	-
IX	0,75	0,30	0,27	0,28	-	0,75	1,57	1,06	-	0,64	0,33
X	0,75	0,31	0,26	0,30	-	-	1,57	1,11	-	0,57	-
Wskaźnik zmian w %											
$\frac{X\ 2014}{IX\ 2014}$	100	103	96	107	x	x	100	105	x	x	-
$\frac{X\ 2014}{X\ 2013}$	54	50	96	103	x	x	104	91	x	x	-

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Pomidory spod osłon	Ogórci krótkie	Kapusta pekińska	Kapusta biała	Kapusta czerwona	Papryka czerwona	Marchew	Pietruszka	Seler	Cebula	Por	Buraki czerwone	Ziemniaki
2013 VIII	1,04	1,02	1,77	0,72	1,35	3,13	0,86	-	-	0,95	-	0,67	1,09
IX	1,90	1,13	1,18	0,83	1,48	2,88	0,64	2,50	1,60	0,92	-	0,61	0,72
X	2,75	-	0,79	0,61	1,06	3,10	0,60	2,50	1,20	0,90	1,20	0,61	0,70
XI	3,67	-	0,76	0,53	1,07	3,30	0,58	1,75	1,14	0,92	1,30	0,59	0,72
XII	-	-	0,81	0,53	1,08	-	0,58	1,80	0,95	0,96	1,38	0,59	-
2013 I-XII	3,22	1,05	1,33	0,56	1,03	3,78	0,86	1,93	1,31	0,81	1,58	0,66	-
2014 I	-	-	1,21	0,55	1,08	-	0,61	1,86	0,95	0,97	1,40	0,60	0,74
II	-	-	1,49	0,52	1,05	-	0,66	1,75	1,04	0,95	1,40	0,64	0,83
III	-	-	1,46	0,54	1,09	-	0,68	1,88	1,16	0,94	1,41	0,69	0,76
IV	5,00	-	1,70	0,75	1,21	-	0,71	2,10	1,31	0,94	1,42	0,76	0,72
V	3,90	-	1,50	0,97	1,38	-	0,92	-	-	1,32	-	0,78	0,80
VI	2,83	-	0,85	0,64	1,26	-	1,05	-	-	1,50	-	0,90	-
VII	2,55	1,26	0,75	0,50	0,65	4,63	0,57	-	-	1,11	-	0,56	-
VIII	1,00	0,79	0,95	0,40	0,50	2,98	0,52	-	-	0,65	-	0,46	0,30
IX	3,80	0,92	1,10	0,35	-	2,88	0,49	-	-	0,44	-	0,43	0,29
X	3,25	-	0,74	0,27	-	2,70	0,46	-	0,60	0,43	1,10	0,44	0,32
Wskaźnik zmian w %													
<u>X 2014</u> IX 2014	86	x	67	77	x	94	94	x		98	x	102	110
<u>X 2014</u> X 2013	118	x	94	44	x	87	77	x	50	48	92	72	46

^a cena za sztukę

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów warzywnych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pomidorowy	Warzywa mrożone	Konserwy warzywne*	Marynaty
2013 VII	2 359	43 814	15 880	7 420
VIII	2 304	50 644	14 026	10 823
IX	2 463	66 869	19 551	5 860
X	3 003	77 851	17 860	5038
XI	2 858	67 222	16 115	3 597
XII	2 342	47 426	15 146	2 523
2013 I-XII	30 615	497 747	144 354	46 027
2014 I	2 862	42 644	17 119	2 308
II	2 995	45 504	17 669	1 945
III	3 832	44 192	22 859	2 151
IV	3 462	31 189	19 514	1 452
V	2 837	28 850	15 824	1 482
VI	2 544	27 921	23 864	1 877
VII	3 001	54 582	30 109	9 369
VIII	3 069	54 273	24 013	11 999
Wskaźnik zmian w %				
<u>VIII 2014</u> VIII 2013	133	107	171	111

*/ w tym: przecier pomidorowy i pasta oraz warzywa i mieszanki warzywne zamrożone, gotowane lub nie, zakonserwowane octem lub kwasem octowym. Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2013												2014								VIII 2014 VIII 2013 (%)
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII					
Warzywa ogółem	41004	31021	40550	40290	53780	35810	32779	36701	37005	41507	52872	64961	61374	41150	41655	33432	82				
Cebula	9089	5483	7179	7232	7585	6985	7040	9179	9521	12283	17484	19782	10709	5794	6175	6951	97				
Kapusta	2746	1171	1437	1484	3888	2333	2283	3743	3648	6608	9532	19504	14383	3556	1971	1425	99				
Marchew	1735	2160	2824	1935	4143	2984	4640	5042	5043	5973	4957	4040	2390	1892	2951	1571	56				
Ogórki	886	1356	1109	597	820	365	990	508	508	466	430	1163	1190	1220	1774	1005	91				
Pomidory	17291	12150	14793	12833	18800	5505	1771	1307	1358	1056	1500	6529	19243	17086	16046	10823	73				
Kalafiory	1614	3481	3053	4665	4634	4651	302	401	401	593	560	434	1796	4176	5726	3856	126				
Przetwory ogółem	46373	46936	44197	53441	67007	60923	48081	56537	56496	57946	63548	50180	43399	43719	43750	35726	81				
Susze	1267	2350	2314	2032	2127	2133	1964	2482	2482	2250	3418	2067	2223	2098	2206	1159	50				
Marynaty	2948	3228	3881	3985	3847	4445	3285	3348	3350	3292	3996	3440	2889	2510	3163	3784	98				
Konserwy	3921	4227	4039	5089	7715	7768	5957	4755	4756	4578	5551	4681	4139	3415	4252	5225	129				
-kapusta kwasz.	714	464	418	780	985	1072	918	646	647	648	711	762	573	467	488	418	100				
Mrożonki	32006	30988	27546	37797	42432	41485	32480	40488	40378	41954	42041	34166	27756	25221	27258	21343	77				
Pieczarki i ich przetwory	19174	19095	17400	19896	23514	24535	24658	24889	24986	23834	26942	24886	21552	21632	19426	18300	105				
Warzywa ogółem	27609	20085	21711	23802	30358	18156	15902	15854	15983	17713	21459	28407	35695	27522	24813	16914	78				
Cebula	3213	2467	3061	3064	3433	3295	3042	3626	3739	4533	5806	5991	4114	2894	2859	2933	96				
Kapusta	897	370	481	406	837	489	475	724	695	1291	1723	3336	3092	954	532	300	62				
Marchew	691	821	679	434	739	578	961	1055	1055	1441	1228	1072	636	492	727	377	56				
Ogórki	592	853	838	477	787	406	1265	709	710	593	492	1085	998	832	987	609	73				
Pomidory	13383	9098	7795	8778	14065	4892	1710	1341	1384	1084	1626	6622	14926	13731	11544	5450	70				
Kalafiory	1095	1856	1737	2777	2566	1962	277	340	340	508	438	401	1240	2107	3325	2093	120				
Przetwory ogółem	32730	33801	30967	37552	44876	44366	34923	40987	40518	41489	45773	37300	33595	29502	33541	28979	94				
Susze	3073	3596	3687	3796	3941	3697	2951	4565	4565	4151	5230	4049	3962	3606	3826	3341	91				
Marynaty	2528	2758	3213	3577	3464	3979	5424	2952	2954	2912	3704	3121	2675	2315	2800	3206	100				
Konserwy	4101	4800	4224	4942	7169	6960	590	5090	5087	4812	5537	5124	4328	3840	4715	5092	121				
-kapusta kwasz.	390	260	251	476	586	674	590	407	409	429	476	493	360	313	350	282	113				
Mrożonki	17039	17317	15266	20837	24139	24221	18851	22781	22296	23302	23489	19058	15682	14180	15818	12647	83				
Pieczarki i ich przetwory	28618	28013	25377	28976	33781	35364	35463	36306	36495	34679	38705	35776	30818	30776	27233	27302	108				

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 6. Import wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2013												2014								VIII 2014 VIII 2013 (%)	
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII						
Warzywa ogółem	36818	24592	14304	12124	23571	43454	45597	463745	54451	61302	69007	72003	52618	36074	21232	14 596	102					
Cebula	9176	8074	2724	3514	6985	8267	6106	71401	5449	11650	11371	9217	12640	9761	4072	4 281	157					
Kapusta	163	17	1012	327	139	77	112	9330	126	191	726	7347	1499	209	29	195	19					
Marchew	6833	3941	82	1776	134	185	312	31317	780	630	1263	2620	5420	6871	760	90	109					
Ogórki	817	2228	3792	1680	3239	6045	6181	45936	6697	5842	5919	2014	755	2048	3250	1 708	45					
Pomidory	10875	4624	3140	2160	4401	13023	16254	140169	19698	17171	19051	18024	15552	8356	6945	5 294	169					
Papryka	3392	2714	611	664	2740	5656	4564	45361	4973	4906	5919	6701	5416	4212	3803	648	106					
Czosnek	656	432	680	166	382	409	440	6811	306	305	329	660	510	714	327	235	35					
Przetwory ogółem	14226	15641	14317	18745	19007	17146	18908	202619	17928	18689	20425	18683	18838	15467	15838	12 871	90					
Mrożonki	2926	3267	2750	3442	3434	2716	3356	39561	4019	4214	3978	4298	2964	4065	3098	2 638	96					
Susze	923	2092	924	966	2279	1951	2301	16446	2007	2086	1494	1721	2882	2110	1913	965	104					
Marynaty	1086	711	678	1361	1432	1573	1229	14073	1374	1165	1451	1434	1442	889	723	844	124					
Konserwy	2978	2874	3010	4472	5302	4899	5782	46796	3007	3068	4977	4156	2814	2527	3252	3 019	100					
<i>-kukurydza konserw.</i>	916	943	1045	2217	2134	2061	2557	17818	817	966	2383	1606	867	731	855	1 353	130					
Koncentrat pomid.	4650	4654	5015	6166	4215	3935	3718	58577	5189	5620	6118	4814	6428	3533	4610	3 453	69					
Warzywa ogółem	26997	16205	8249	6262	15433	30623	48736	420421	56035	53738	61320	58346	37120	26487	17295	8 867	107					
Cebula	1527	1588	618	732	1328	1469	1086	14388	1116	2114	2919	2167	3238	2564	1078	791	128					
Kapusta	61	5	194	89	44	12	26	3920	44	88	368	2503	385	81	15	40	20					
Marchew	3240	1708	69	74	80	109	221	12067	389	390	712	911	1509	1441	376	93	135					
Ogórki	357	1023	1530	743	1907	4231	7006	40942	7578	6594	4326	1291	394	914	1458	683	45					
Pomidory	8425	3529	1968	1800	3792	9690	18920	143729	22129	19183	23314	21149	12692	7525	5616	3 716	189					
Papryka	6245	4934	623	439	2417	5446	5725	70830	7092	7380	8561	8905	8309	8841	5456	700	112					
Czosnek	927	575	846	271	627	589	691	10748	583	496	563	978	752	628	554	379	45					
Przetwory ogółem	15503	15167	14677	19036	18569	17316	20108	207827	18417	18580	22039	20600	19553	15668	16363	14 377	98					
Mrożonki	2535	2690	2153	2838	2680	2240	2858	32123	3267	3321	3411	3462	2315	2938	2491	2 104	98					
Susze	2428	2311	2101	1815	2495	2254	2564	28613	2463	2359	2262	3757	3257	2576	2274	1 940	92					
Marynaty	1003	751	764	1481	1425	1486	1422	14479	1425	1251	1554	1427	1519	1007	844	826	108					
Konserwy	3968	3735	3933	5485	6461	6073	7160	58830	4071	3928	6240	5209	3551	3538	4510	3 773	96					
<i>-kukurydza konserw.</i>	975	1000	1139	2355	2292	2216	2708	19106	848	1066	2596	1706	941	817	945	1 388	122					
Koncentrat pomid.	3931	3716	3837	5212	3235	3096	3597	47936	4813	5334	5923	4351	6646	3169	3891	3 576	93					

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych warzyw i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta	Marchew	Ogórki	Pomidory	Kalafioły	Pieczarki	Ogórki konser.	Kapusta kwaszona	Mrożona fasola
2013 VI	0,35	0,33	0,40	0,67	0,77	0,68	1,53	0,81	0,55	0,48
VII	0,45	0,32	0,38	0,63	0,75	0,53	1,49	0,81	0,56	0,51
VIII	0,43	0,33	0,24	0,76	0,53	0,57	1,51	0,78	0,60	0,52
IX	0,42	0,27	0,22	0,80	0,68	0,60	1,50	0,83	0,61	0,54
X	0,45	0,22	0,18	0,96	0,75	0,55	1,44	0,82	0,59	0,52
XI	0,47	0,21	0,19	1,11	0,89	0,42	1,45	0,84	0,63	0,51
XII	0,43	0,21	0,21	1,28	0,97	0,92	1,46	0,85	0,64	0,50
2013 I-XII	0,35	0,21	0,26	0,98	0,80	0,58	1,49	0,80	0,47	0,50
2014 I	0,39	0,19	0,21	1,40	1,02	0,85	1,49	0,84	0,63	0,49
II	0,37	0,20	0,24	1,27	1,03	0,86	1,48	0,83	0,66	0,51
III	0,33	0,18	0,25	1,15	1,08	0,78	1,46	0,87	0,67	0,50
IV	0,30	0,17	0,27	0,93	1,01	0,92	1,45	0,87	0,65	0,50
V	0,38	0,21	0,27	0,84	0,78	0,69	1,45	0,90	0,63	0,50
VI	0,50	0,27	0,26	0,68	0,80	0,50	1,42	0,87	0,67	0,50
VII	0,46	0,27	0,25	0,56	0,72	0,58	1,42	0,82	0,72	0,52
VIII	0,42	0,21	0,24	0,61	0,50	0,54	1,49	0,80	0,68	0,64
Wskaźnik zmian w %										
<u>VIII 2014</u> <u>VII 2014</u>	91	78	96	109	69	93	105	98	94	123
<u>VIII 2014</u> <u>VIII 2013</u>	98	64	100	80	94	95	99	103	113	123

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki gruntowe	Pomidory gruntowe	Ogórki spod osłon	Pomidory spod osłon	Kalafioły gruntowe ^a
2013 V	1,14	0,54	1,43	0,91	-	-	4,23	5,51	-
VI	1,20	0,64	1,70	1,25	2,33	-	2,93	3,42	3,51
VII	1,66	0,82	1,96	1,68	2,30	-	2,28	3,74	2,78
VIII	1,37	1,17	1,14	1,18	2,37	1,31	2,24	1,66	3,17
IX	1,24	1,01	0,95	1,00	2,47	1,25	2,31	2,07	2,66
X	1,23	0,79	0,83	0,92	4,52	1,34	2,75	2,81	2,71
XI	1,23	0,77	0,81	0,92	6,94	-	3,56	3,73	2,27
XII	1,26	0,83	0,81	0,96	-	-	6,70	4,15	-
2013 I-XII	1,10	0,70	1,15	0,97	3,49	1,30	5,23	6,47	2,85
2014 I	1,20	0,85	0,83	1,02	-	-	13,00	-	-
II	1,18	0,86	0,88	1,11	-	-	10,96	-	-
III	1,14	0,76	0,84	1,11	-	-	-	13,74	-
IV	1,30	0,89	0,90	1,05	-	-	3,35	3,18	-
V	1,75	1,20	1,04	1,08	-	-	2,41	3,90	-
VI	1,78	1,54	1,25	1,31	3,12	-	1,43	3,84	1,89
VII	1,50	0,95	0,95	1,05	1,82	1,56	1,14	2,72	2,03
VIII	1,02	0,50	0,83	0,80	1,75	1,75	1,59	1,31	2,47
IX	0,72	0,51	0,73	0,68	1,78	1,73	1,57	2,97	2,71
X	0,64	0,47	0,69	0,69	4,33	1,88	3,65	2,14	2,03
Wskaźnik zmian w %									
<u>X 2014</u> <u>IX 2014</u>	89	92	95	101	250	109	232	72	75
<u>X 2014</u> <u>X 2013</u>	52	59	83	75	96	140	158	76	75

^{xa} ceny za sztukę Źródło: Notowania ZSIR MRiRW i dane Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe ^a	Koncentrat pomidorowy 30%	Fasola szparagowa mrożona	Kalafioły mrożone	Mieszanki warzywne mrożone ^b	Kecup	Sok pomidorowy ^a
2013 VII	3,14	12,99	3,24	3,27	3,56	6,09	2,00
VIII	3,27	13,07	3,26	3,24	3,49	6,12	2,00
IX	3,34	13,03	3,27	3,22	3,44	6,14	1,99
X	3,61	13,10	3,36	3,25	3,34	6,21	1,98
XI	3,67	13,10	3,40	3,22	3,39	6,20	1,99
XII	3,60	12,91	3,41	3,26	3,39	6,20	1,99
2013 I-XII	3,31	12,83	3,33	3,31	3,51	6,18	2,00
2014 I	3,66	10,70	3,50	3,19	3,50	5,29	1,94
II	3,72	10,36	3,59	3,21	3,48	5,21	1,90
III	3,76	10,33	3,54	3,14	3,49	5,30	1,95
IV	3,76	10,33	3,61	3,12	3,49	5,28	1,98
V	3,72	10,46	3,63	3,11	3,39	5,33	1,99
VI	3,74	10,38	3,64	3,10	3,42	5,26	1,99
VII	3,70	10,38	3,63	3,14	3,37	5,24	1,99
VIII	3,61	10,42	3,63	3,28	3,41	5,27	1,98
IX	3,20	10,40	3,65	3,31	3,44	5,29	1,95
Wskaźnik zmian w %							
<u>IX 2014</u> VIII 2014	89	100	101	101	101	100	98
<u>IX 2014</u> IX 2013	96	80	112	103	100	86	98

^a zł/litr, ^b groszek i marchewka

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych warzyw (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Selery	Pory	Papryka	Pomidory	Ogórki gruntowe	Kalafioły*	Pieczarki
2013 VII	3,11	3,58*	3,52	3,52	4,90	8,07	14,49	4,47	3,26	3,85	7,61
VIII	2,72	3,85*	2,30	2,29	4,99	6,34	6,41	3,25	3,37	4,34	7,92
IX	2,32	2,13	1,88	1,91	4,33	4,94	4,96	3,24	3,88	3,75	8,13
X	2,16	1,65	1,74	1,78	3,85	4,67	5,51	4,27	5,13	4,28	7,70
XI	2,16	1,44	1,71	1,78	3,65	4,45	6,98	5,18	-	3,28	7,58
XII	2,16	1,49	1,70	1,78	3,56	4,33	8,48	6,89	-	4,76	7,95
2013 I-XII	2,10	1,34	2,17	1,97	3,85	6,05	10,35	6,15	4,63	5,26	7,68
2014 I	2,23	1,53	1,72	1,82	3,55	4,54	10,24	8,40	-	6,92	7,96
II	2,22	1,47	1,75	1,87	3,61	4,53	10,64	7,97	-	6,52	7,79
III	2,23	1,40	1,78	1,87	3,65	5,03	10,58	8,02	-	6,04	7,66
IV	2,24	1,44*	1,84	1,91	3,72	4,45	10,33	8,51	-	6,09	7,66
V	2,67	3,35*	2,10	1,95	4,57	4,63	10,80	5,74	6,02	5,02	7,47
VI	3,18	2,65*	2,26	2,55	5,12	5,39	11,96	4,97	4,35	3,41	7,50
VII	3,01	2,35*	2,07	2,27	5,84	5,47	10,97	4,77	3,23	3,32	7,65
VIII	2,33	2,19*	1,66	1,78	4,61	4,55	5,46	2,95	2,73	3,00	7,66
IX	1,54	2,20*	1,53	1,56	3,96	4,03	4,98	4,22	3,36	3,86	7,58
Wskaźnik zmian w %											
<u>VIII 2014</u> VII 2014	66	100	92	88	86	89	91	143	123	129	99
<u>VIII 2014</u> VIII 2013	71	x	88	88	103	86	90	99	65	90	98

* cena w zł/szt

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe	Koncentrat pomidorowy ^b	Szpinak mrożony	Kalafior mrożony	Mieszanki warzywne mrożone	Keczup	Sok pomidorowy ^a	Groszek konserwowy	Kukurydza konserwowa	Sok wielowarzywny ^a
2013 VII	5,53	14,95	8,32	9,42	8,40	10,30	3,90	6,18	9,14	4,24
VIII	5,54	15,10	8,28	9,40	8,42	10,25	3,89	6,20	9,11	4,26
IX	5,57	15,10	8,32	9,40	8,44	10,35	3,90	6,23	9,29	4,28
X	5,53	15,15	8,36	9,48	8,46	10,40	3,90	6,25	9,26	4,28
XI	5,69	15,30	8,34	9,46	8,46	10,30	3,90	6,28	9,31	4,29
XII	5,68	15,20	8,50	9,52	8,46	10,40	3,90	6,18	9,11	4,27
2013 I-XII	5,55	14,89	8,31	9,45	8,42	10,34	3,89	6,17	9,16	4,29
2014 I	5,83	15,55	8,52	9,52	8,42	10,50	3,88	6,25	9,20	4,24
II	5,79	15,40	8,52	9,54	8,44	10,40	3,89	6,25	9,34	4,28
III	5,90	15,55	8,52	9,46	8,34	10,45	3,88	6,28	9,29	4,27
IV	5,74	15,40	8,58	9,46	8,24	10,45	3,88	6,15	9,00	4,26
V	5,86	15,45	8,60	9,42	8,28	10,40	3,88	6,23	9,06	4,24
VI	5,90	15,50	8,60	9,44	8,34	10,35	3,88	6,28	9,09	4,21
VII	5,92	15,50	8,58	9,38	8,34	10,35	3,88	6,30	9,14	4,24
VIII	5,94	15,40	8,48	9,32	8,36	10,25	3,87	6,28	9,11	4,19
IX	5,91	15,20	8,58	9,44	8,48	10,30	3,88	6,30	9,18	4,13
Wskaźnik zmian w %										
<u>IX 2014</u> VIII 2014	99	99	101	101	101	100	100	100	101	99
<u>IX 2014</u> IX 2013	106	101	103	100	100	100	99	101		96

^a w zł/l, ^b cena koncentratu pomidorowego w zł/kg: do 2008 r. po przeliczeniu opakowania puszka 0,07 kg, od 2009 r. po przeliczeniu opakowania słoik 0,20 kg

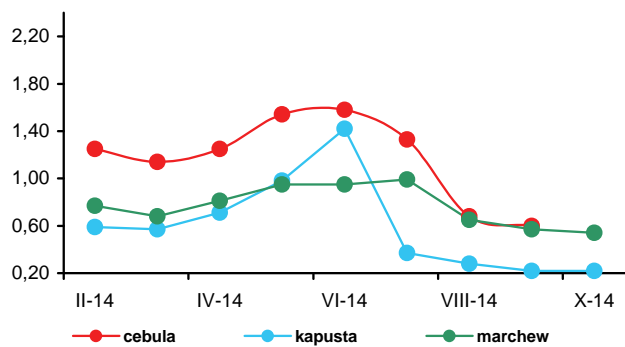
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych w Polsce i w Niemczech (%)

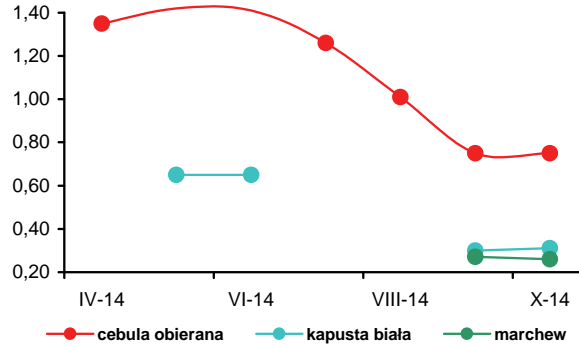
Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki	Ogórki	Kalafior
XII	51	72	55	46	-	-
2013 I	54	75	48	44	-	-
II	55	73	45	41	-	-
III	62	77	48	43	-	-
IV	65	76	49	44	-	-
V	64	69	51	48	52	49
VI	68	72	55	44	48	52
VII	64	79	52	42	45	48
VIII	68	81	51	38	42	45
IX	72	89	55	39	-	-
X	77	77	47	31	-	-
XI	76	82	48	39	-	-
XII	77	86	49	44	-	-
I	79	86	51	38	-	-
2014 II	85	79	48	38	-	-
III	87	82	41	38	-	-
IV	86	79	38	35	-	-
V	88	84	36	36	55	49
VI	89	91	35	32	49	55
VII	72	69	44	45	43	46
VIII	68	65	46	44	48	44
IX	64	61	48	49	-	-
X	66	60	49	48	-	-

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS, i Markt Woche Grosshandelsabgabepreise Obst und Gemüse – Agramarkt Informations-Gesellschaft mbH (AMI) z poszczególnych miesięcy

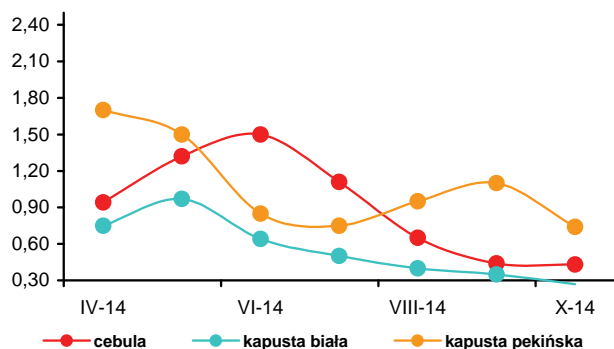
Rys. 1. Ceny skupu warzyw w spółdzielniach ogrodniczych (zł/kg)

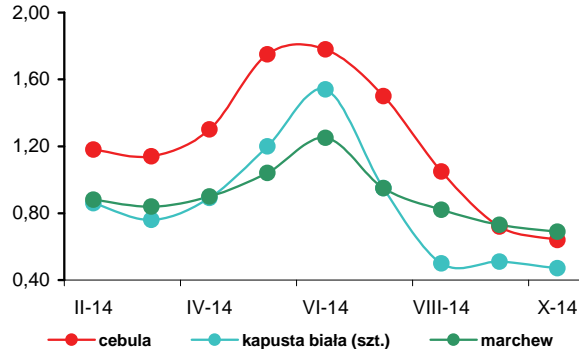
Rys. 2. Ceny skupu warzyw w zakładach przetwórczych (zł/kg)

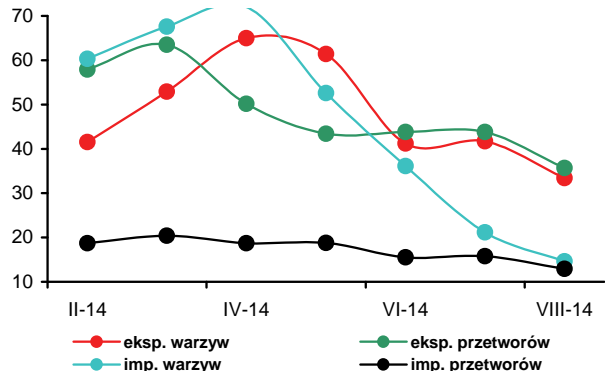
Rys. 3. Ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

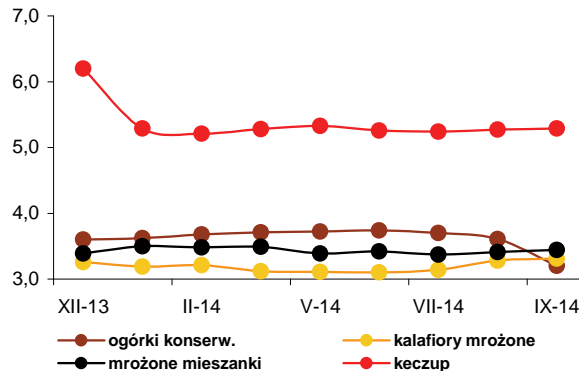
Rys. 4. Ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

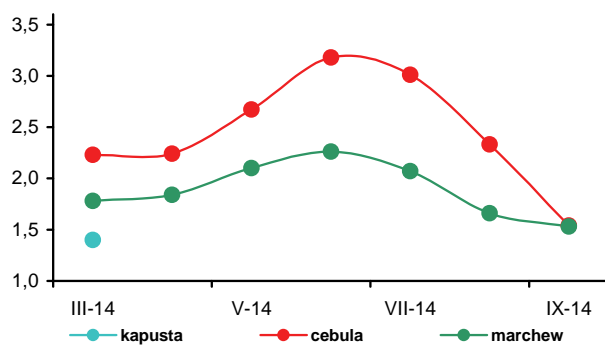
Rys. 5. Eksport i import warzyw świeżych i przetworzonych (tys. ton)

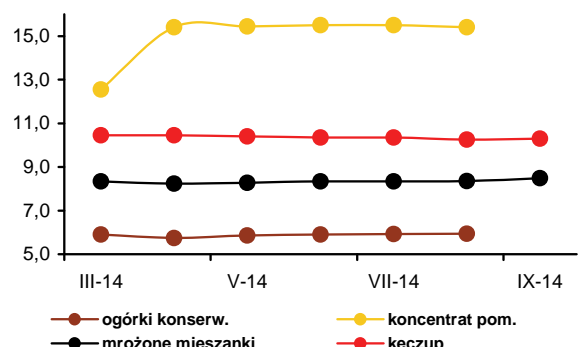
Rys. 6. Ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne warzyw świeżych (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Bożena Nosecka

Irena Strojewska

W październiku 2014 r. średnie ceny jabłek na rynkach hurtowych były o 32% niższe niż w październiku roku poprzedniego. W firmach eksportujących ceny te obniżyły się o 46%, a w spółdzielniach ogrodniczych o 42%. Zakłady przetwórcze oferowały za jabłka ceny niższe o 65%. Gruszki potaniały na rynku hurtowym o 10%, w skupie na eksport o 24%, a w spółdzielniach ogrodniczych podrożały o 5%. Na rynkach hurtowych tańsze były truskawki (o 26%), śliwki (o 23%), winogrona (o 16%), a także pomarańcze (o 1%). Niższe ceny uzyskiwali też producenci za śliwki skupowane na eksport (o 34%) i przez spółdzielnie ogrodnicze (o 16%). Droższe na rynkach hurtowych były tylko cytryny (o 18%) banany (o 10%) i mandarynki (o 2%).

W październiku br. w porównaniu do września ceny jabłek na rynkach hurtowych obniżyły się o 6%, oferowane przez firmy eksportowe o 5%, a przez spółdzielnie ogrodnicze o 28%. Na rynkach hurtowych potaniały także cytryny (o 39%), gruszki (o 6%) oraz winogrona (o 3%), ale wzrosły ceny pomarańczę (o 1%), bananów (o 2%), mandarynek (o 14%), truskawek (o 19%) i śliwek (o 37%). Podrożały natomiast gruszki w spółdzielniach ogrodniczych (o 27%) oraz skupowane na eksport (o 7%).

We wrześniu 2014 r. w relacji do września 2013 r. średnie ceny detaliczne owoców spadły o 6,0%, a przetworów owocowych wzrosły o 2,0%, przy obniżeniu cen żywności i napojów bezalkoholowych o 2,0%. Jabłka potaniały o 27,5%, owoce pestkowe o 11,1%, owoce jagodowe o 8,7%. Wzrosły ceny owoców cytrusowych (o 6,6%), owoców suszonych i orzechów (o 5,8%), a także bananów (o 1,8%). Nie zmieniły się ceny owoców mrożonych.

W firmach średnich i dużych produkcja pitnych soków owocowych i owocowo-warzywnych w sierpniu 2014 r. w relacji do sierpnia roku poprzedniego wzrosła o 14%. Zwiększyła się produkcja soków pitnych wytwarzanych z jabłek (o 75%) i soków z owoców cytrusowych (o 29%), a zmniejszyła się produkcja pozostałych soków pitnych

warzywnych i owocowo-warzywnych (o 1%). Większa była produkcja soków zagęszczonych (o 22%). Zmalała produkcja owoców mrożonych (o 38%), kompotów i owoców pasteryzowanych (o 24%), a także dżemów (o 5%). W porównaniu do lipca br. produkcja pitnych soków owocowych i owocowo-warzywnych zmniejszyła się o 59%, kompotów i owoców pasteryzowanych o 24% oraz owoców mrożonych (o 62%), a wzrosła produkcja dżemów (o 12%), a także soków zagęszczonych (o 40%). W miesiącach I-VIII 2014 r. produkcja pitnych soków owocowych i owocowo-warzywnych wzrosła w relacji do analogicznego okresu 2013 r. o 25% do 377,9 tys. ton. Zwiększyła się o 59% produkcja soków z jabłek, o 22% pozostałych soków pitnych warzywnych, owocowych i owocowo-warzywnych, i o 7% soków pitnych wytwarzanych z owoców cytrusowych. Obniżyła się natomiast o 1% produkcja soków zagęszczonych i po 2% produkcja dżemów, mrożonek, a także kompotów i owoców pasteryzowanych. Średnia cena zbytu pitnego soku jabłkowego była we wrześniu 2014 r. niższa niż we wrześniu 2013 r. o 5%, a pitnego soku pomarańczowego wzrosła o 5%. Cena zbytu dżemu produkowanego z czarnych porzeczek podniosła się o 6%, a produkowanego z truskawek nie zmieniła się.

W sierpniu 2014 r. rozmiary eksportu przetworów owocowych były o 19% mniejsze, a owoców świeżych większe o 1%. O wzroście eksportu owoców świeżych zdecydowało zwiększenie sprzedaży truskawek (o 79%) i śliwek (o 82%). Natomiast mniejszy był eksport pozostałych owoców, w tym jabłek o 22%. W grupie przetworów owocowych zmniejszył się eksport zagęszczonego soku jabłkowego (o 30%) oraz mrożonek (o 22%), a nie zmienił się wiśni w puszkach. W wyniku spadku przeciętnych cen eksportowych wpływy z eksportu owoców świeżych i przetworów zmniejszyły się o 17% do 123,8 mln euro. Import owoców świeżych obniżył się o 12% do 114,3 tys. ton. Mniejszy był też przywóz owocowych przetworów (o 18%). Obniżył się import zagęszczonych soków (o 34%), przetworów w puszkach (o 11%) i suszy (o 10%). Wzrósł jedynie import dżemów (o 17%) oraz owoców mrożonych (o 10%). Dodatkowo saldo obrotów owocami i ich przetworami w sierpniu br. wyniosło 8,2 mln euro, wobec 20,9 mln euro w sierpniu 2013 r. W okresie I-VIII 2014 r. dodatnie saldo handlu owocami i ich przetworami wyniosło 166,9 mln euro, wobec 319,1 mln euro w analogicznym okresie roku poprzedniego. Wartość eksportu zmniejszyła się o 14%, a importu o 3% do odpowiednio 1166,2 i 999,3 mln euro.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg) ^a

Miesiące	Jablka	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Morele	Brzoskwinie	Śliwki
2013 VIII	1,90	2,50	-	2,95	3,78	1,88	2,19
IX	1,61	2,00	-	-	-	1,94	1,78
X	1,22	1,99	-	-	-	2,03	1,94
XI	1,16	1,85	-	-	-	-	2,05
XII	1,25	2,17	-	-	-	-	-
2013 I-XII	1,54	2,21	4,42	3,02	2,83	2,19	2,16
2014 I	1,23	2,37	-	-	-	-	-
II	1,39	-	-	-	-	-	-
III	1,32	-	-	-	-	-	-
IV	1,37	-	-	-	-	-	-
V	1,36	-	6,79	-	-	-	-
VI	1,34	-	3,18	-	-	-	-
VII	1,34	-	3,5	2,39	4,69	2,36	1,74
VIII	1,12	2,27	-	2,00	4,85	1,53	1,04
IX	0,99	1,66	-	-	-	-	1,15
X	0,71	2,10	-	-	-	-	1,62
Wskaźniki zmian cen (%)							
<u>X 2014</u> IX 2014	72	127	x	x	x	x	141
<u>X 2014</u> X 2013	58	105	x	x	x	x	84

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych
Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu owoców kierowanych do przetwórstwa (zł/kg) ^a

Miesiące	Jablka przemysłowe	Truskawki bez szypułki	Truskawki z szypułką	Porzeczki czerwone	Porzeczki czarne	Maliny	Aronia	Wiśnie do mrożenia	Wiśnie do tłoczenia	Śliwki do mrożenia
2013 VIII	0,31	-	-	1,90	-	3,97	1,44	2,69	1,80	1,06
IX	0,46	-	-	-	-	5,64	1,80	-	-	0,83
X	0,52	-	-	-	-	5,17	-	-	-	-
XI	0,45	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XII	0,40	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2013 I-XII	0,39	3,03^a	1,80^a	1,70^a	1,47^a	4,46^a	1,62^a	2,42^a	1,79^a	0,95^a
2014 I	0,40	-	-	-	-	-	-	-	-	-
II	0,35	-	-	-	-	-	-	-	-	-
III	0,35	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,33	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,30	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,30	2,77	1,51	1,50	0,65	5,51	-	-	-	-
VII	-	2,58	-	1,46	0,60	4,26	-	1,18	0,94	-
VIII	0,20	-	-	-	-	4,02	1,25	1,54	1,30	0,65
IX	0,15	-	-	-	-	5,26	1,40	-	-	0,70
X	0,18	-	-	-	-	-	-	-	-	0,70
Wskaźniki zmian cen (%)										
<u>X 2014</u> IX 2014	120	x	x	x	x	x	x	x	x	100
<u>X 2014</u> X 2013	35	x	x	x	x	x	-	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych
Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Jabłka deserowe	Gala (70 mm+)	Golden Delicious (70 mm+)	Idared (70 mm+)	Jonagold (70 mm+)	Jonagored (70 mm+)	Szampion (70 mm+)	Gruszka deserowa	Gruszka Lukaszówka	Truskawki	Czereśnie	Śliwki
2013 IX	0,91	1,30	1,40	1,00	-	-	1,03	1,90	1,70	-	-	1,58
X	0,96	1,34	1,40	0,99	0,96	0,98	0,97	1,88	1,95	-	-	1,82
XI	1,01	1,50	1,38	0,98	0,99	0,99	0,98	1,90	1,98	-	-	-
XII	1,07	1,60	1,49	1,01	1,01	1,01	1,03	1,85	2,01	-	-	-
2013 I-XII	1,31	1,83	1,79	1,25	1,28	1,30	1,27	2,41	2,15	3,83	4,40	1,64
2014 I ^a	1,17	2,10	1,80	0,99	1,15	1,15	1,24	1,92	2,03	-	-	-
II ^a	1,19	1,97	1,76	1,13	1,15	1,15	1,24	2,01	2,25	-	-	-
III ^a	1,11	1,79	1,65	1,02	1,04	1,04	1,12	2,04	2,18	-	-	-
IV ^a	1,15	1,83	1,65	1,09	1,06	1,07	1,14	2,23	2,23	-	-	-
V ^a	1,19	1,80	1,68	1,11	1,11	1,13	1,18	-	-	-	-	-
VI	1,15	1,80	1,61	1,03	1,04	1,09	1,15	-	-	2,92	5,50	-
VI ^a	1,14	1,80	1,60	1,08	1,05	1,08	1,13	-	-	5,25	4,00	-
VIII	0,90	-	-	0,97	-	-	-	1,40	-	10,50	-	0,82
IX	0,55	0,90	0,85	-	0,51	0,55	0,60	1,33	1,50	-	-	0,99
X	0,52	0,85	0,80	0,40	0,46	0,47	0,47	1,42	1,50	-	-	1,20
Wskaźniki zmian cen (%)												
<u>X 2014</u> <u>IX 2014</u>	95	94	94		90	85	78	107	100	x	x	121
<u>X 2014</u> <u>X 2013</u>	54	63	57	40	48	48	48	76	77	x	x	66

^a jabłka z przechowalni z kontrolowaną atmosferą

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pitny jabłkowy	Soki pitne z owoców cytrusowych	Pozostałe soki pitne warzywne, owocowe i owocowo-warzywne ^a	Soki zagęszczone	Owoce mrożone	Dżemy	Kompoty i owoce pasteryzowane
2013 VII	5 597	8 517	27 137	22 983	106 840	3 667	6 198
VIII	7 286	8 119	29 689	24 915	58 748	3 873	5 937
IX	7 923	7 746	26 607	44 074	34 078	4 853	4 689
X	13 563	10 089	26 950	71 208	15 468	3 957	5 227
XI	10 228	11 647	23 501	40 447	13 722	3 426	5 193
XII	9 336	10 400	22 300	14 595	12 122	2 877	6 139
2013 I-XII	94 438	109 574	278 857	296 363	368 528	46 332	64 678
2014 I	6 929	8 608	24 383	10 980	13 019	3 885	5 210
II	10 281	8 059	24 311	11 321	14 632	3 657	5 487
III	12 222	9 283	28 251	11 848	16 533	3 512	5 758
IV	11 732	12 346	25 646	11 586	11 902	4 103	5 845
V	9 974	9 816	25 336	13 757	13 159	4 044	5 387
VI	11 115	9 111	22 702	12 840	84 182	4 087	4 506
VII	9 984	7 079	38 244	21 687	96 253	3 582	5 906
VIII	12 780	10 496	29 255	30 288	36 652	3 660	4 513
Wskaźniki zmian (%)							
<u>VIII 2014</u> <u>VII 2013</u>	128	148	76	140	38	102	76
<u>VIII 2014</u> <u>VIII 2013</u>	175	129	99	122	62	95	76

^a łącznie z pojedynczymi sokami warzywnymi (bez soku pomidorowego), b/ ze względu na zmiany w klasyfikacji GUS dane z 2011 r. nie są porównywalne z danymi w latach poprzednich

Źródło: Dane GUS.

Tabela 5. Eksport wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2013												2014*								VIII 2014 VIII 2013 (%)
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII					
Owoce świeże	104 858	77 473	41 385	51 698	97 843	103 242	117 095	1 515 250	144 990	160 677	153 718	182 243	157 529	117 876	84 745	41 621	101				
Jabłka	85 639	31 005	14 300	28 807	74 233	76 712	81 692	1 230 449	119 961	142 449	139 765	171 580	145 641	86 138	40 779	11 140	78				
Gruszki	199	173	2 589	6 492	7 918	7 188	5 507	41 957	4 717	3 999	3 462	2 901	1 672	414	416	1 282	50				
Truskawki	8 295	3 885	471	251	220	162	95	14 332	269	186	376	418	928	14 024	2 472	842	179				
Śliwki	90	359	2 327	3 639	1 530	78	35	8 380	10	10	34	93	8	118	1 407	4 242	182				
Maliny	76	4 244	5 418	3 237	1 080	600	362	16 221	248	386	139	75	55	782	5 154	4 705	87				
Wiśnie	498	8 370	2 405	46	-	26	-	11 410	65	1	63	0	1	734	7 140	460	19				
Przetwory owocowe	68 272	83 795	76 269	71 825	75 391	76 025	55 719	837 093	63 914	60 157	70 717	67 587	68 014	67 103	74 975	61 884	81				
Zagęszczony sok jabłkowy	24 083	25 312	19 108	22 448	24 437	23 230	14 497	263 456	16 884	13 420	18 020	17 919	21 510	17 146	16 667	13 396	70				
Truskawki w puszkach	572	718	509	441	447	564	492	7 131	506	572	621	637	341	760	693	499	98				
Wiśnie w puszkach	318	428	637	717	437	178	262	4 487	298	361	592	554	334	377	536	639	100				
Dżemy	2 489	2 744	2 731	2 424	2 533	2 663	2 240	29 807	2 024	2 189	2 795	2 764	2 726	2 472	3 336	2 320	85				
Mrożonki	25 331	33 847	33 245	28 989	24 648	24 046	18 920	310 174	25 299	26 082	28 734	25 482	25 121	28 347	29 744	25 857	78				
Owoce świeże	63 992	69 212	42 273	33 170	42 606	45 347	54 221	727 881	58 325	63 657	59 494	67 987	61 601	59 242	59 911	38 989	92				
Jabłka	42 120	15 488	5 609	8 688	21 937	23 706	27 769	446 607	39 647	48 749	47 828	58 409	50 697	29 377	14 719	4 037	72				
Gruszki	207	177	1 537	3 589	4 084	4 014	3 274	27 012	2 906	2 418	1 987	1 765	1 149	301	280	457	30				
Truskawki	9 571	5 781	940	430	551	198	135	19 307	301	331	478	622	1 201	12 761	2 573	1 299	138				
Śliwki	90	317	1 381	2 222	1 168	66	29	5 624	8	11	28	154	15	94	1 079	2 138	155				
Maliny	186	4 873	7 284	5 556	2 003	1 342	856	23 933	595	844	279	164	135	1 399	6 812	5 743	79				
Wiśnie	542	7 492	2 014	43	1	17	1	10 179	60	1	63	0	1	733	4 761	334	17				
Przetwory owocowe	97 592	117 598	107 402	109 972	103 750	95 424	72 036	1 179 141	87 802	79 235	90 546	87 385	87 003	84 606	95 588	84 832	79				
Zagęszczony sok jabłkowy	33 006	34 272	26 277	30 063	32 929	30 232	18 481	362 987	21 938	17 320	22 363	21 908	25 804	20 611	20 054	14 781	56				
Truskawki w puszkach	885	1 039	769	740	719	817	796	11 763	745	869	972	958	489	911	983	733	95				
Wiśnie w puszkach	488	489	760	919	567	269	385	6 343	436	513	797	651	463	508	623	785	103				
Dżemy	4 087	4 246	4 465	4 201	4 644	4 693	3 645	49 071	4 146	3 725	4 276	4 318	4 161	3 918	5 243	4 440	99				
Mrożonki	32 077	41 796	42 100	39 891	33 095	31 507	24 856	416 442	33 805	34 530	37 510	33 482	32 409	32 871	35 934	34 242	81				

*) dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRIRW i Centrum Analitycznego Administracji Celnej.

Tab. 6. Import wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2013												2014*								VIII 2014	VIII 2013
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	(%)					
Owoce świeże	92 588	121 149	130 392	102 376	112 770	119 244	148 708	1 361 078	123 854	108 259	98 288	89 863	97 621	94 144	119 487	114 336	88					
Banany	27 214	22 530	17 221	21 772	25 092	27 335	22 459	299 745	29 410	26 642	24 637	24 457	31 340	20 086	17 651	21 927	127					
Owoce cytrusowe	13 095	10 399	11 056	12 825	31 877	52 941	99 334	489 822	70 540	59 581	47 403	36 398	22 379	12 806	10 659	9 394	85					
Brzoskwinie i nekt.	10 203	28 626	32 534	17 592	5 413	261	30	97 050	67	6	44	73	4 722	18 158	33 553	30 115	93					
Winoogrona	4 065	7 005	17 302	18 578	18 673	14 096	6 187	114 237	4 487	3 868	4 191	5 890	5 896	3 175	6 224	12 391	72					
Arbuzy	22 926	37 088	31 467	5 203	987	371	302	110 262	375	270	978	2 135	11 105	22 823	33 349	24 032	76					
Jabłka	1 818	1 991	2 947	11 180	12 306	1 713	711	42 332	427	1 010	1 584	2 012	1 754	2 132	2 536	1 101	37					
Przetwory razem	24 053	28 901	27 675	30 826	30 426	32 063	35 446	364 191	29 769	31 886	33 725	30 163	30 099	22 395	22 988	22 619	82					
-soki zagęszczone	11 566	11 553	13 442	15 895	13 839	15 503	19 095	182 317	16 978	17 645	18 621	15 292	16 558	9 571	7 597	8 916	66					
-soki pomarańczowy	2 523	2 106	2 807	2 285	3 617	2 870	2 772	29 948	2 361	1 999	2 867	2 923	2 908	2 579	2 358	2 248	80					
Mrożonki	3 331	6 234	4 276	3 652	3 617	2 870	2 772	44 239	3 117	3 487	3 056	3 611	3 611	2 555	4 547	4 710	110					
Susze	1 110	1 032	1 139	2 061	1 922	2 287	1 470	17 117	1 413	1 241	1 077	882	1 028	870	1 202	1 025	90					
Dżemy	639	689	533	713	667	628	599	7 815	628	674	796	869	629	866	863	623	117					
Przetwory puszkow.	7 318	9 210	8 201	8 396	10 070	10 540	11 260	110 420	7 837	8 850	9 432	9 959	8 214	8 376	8 691	7 272	89					
-ananas	766	1 950	1 409	1 430	1 663	1 835	2 798	20 215	1 207	1 185	1 568	1 462	1 350	850	1 529	964	68					
-brzoskwinie	1 646	1 787	1 983	2 008	2 134	2 968	3 218	25 174	1 160	1 515	2 439	2 882	1 318	1 176	1 020	1 370	69					
Owoce świeże	77 672	85 713	85 948	75 843	83 772	92 118	110 308	1 060 704	95 218	85 851	88 395	83 432	90 143	78 143	80 259	77 802	91					
Banany	16 810	13 142	10 724	13 167	13 108	15 890	13 989	186 331	18 461	17 259	18 223	18 902	20 886	12 145	10 609	13 365	125					
Owoce cytrusowe	11 412	8 786	10 120	10 850	22 509	31 773	58 409	323 645	42 365	35 902	28 478	21 324	16 860	10 968	10 681	11 579	114					
Brzoskwinie i nekt.	12 842	25 822	23 512	10 131	2 827	150	34	78 504	69	12	105	121	4 978	16 001	21 278	17 384	74					
Winoogrona	5 640	7 805	14 959	14 740	15 668	12 795	8 028	122 824	7 320	6 292	7 500	8 923	7 768	3 773	8 057	11 681	78					
Arbuzy	7 931	7 221	5 593	884	376	302	241	30 699	303	273	814	1 691	4 980	7 902	6 270	3 862	69					
Jabłka	1 774	1 542	1 182	1 735	1 914	704	606	16 762	438	848	1 303	1 738	1 595	1 748	1 583	740	63					
Przetwory razem	35 056	44 930	42 843	46 024	47 196	46 435	41 604	514 033	39 955	39 473	43 772	42 426	41 587	37 933	37 117	37 808	88					
Soki zagęszczone	13 339	13 364	14 692	15 625	15 638	16 278	14 830	181 749	12 829	12 203	14 996	15 344	15 504	12 203	10 174	10 123	69					
-sok pomarańczowy	4 182	3 573	4 581	3 797	3 906	4 903	5 102	50 435	4 133	3 535	4 900	5 048	4 601	4 228	4 077	3 956	86					
Mrożonki	5 533	10 987	8 209	6 018	5 827	4 763	4 636	72 922	4 362	4 913	5 809	4 805	6 140	4 107	7 854	8 054	98					
Susze	2 975	2 549	2 823	4 482	4 482	5 366	3 964	40 891	3 939	3 399	3 269	2 549	3 043	2 456	3 478	3 022	107					
Dżemy	1 281	1 339	1 033	1 353	1 268	1 109	1 224	14 973	1 167	1 102	1 445	1 361	1 274	1 372	1 294	918	89					
Przetwory puszkow	11 720	16 383	15 894	18 160	19 356	18 565	16 463	199 566	17 285	17 297	17 767	18 200	15 459	17 522	14 131	15 544	98					
-ananas	628	1 494	1 169	1 324	1 355	1 517	2 522	17 023	1 081	985	1 345	1 270	1 302	726	1 259	949	81					
-brzoskwinie	1 300	1 393	1 451	1 470	1 643	2 398	2 746	19 708	1 072	1 331	2 092	2 431	1 193	1 004	895	1 262	87					

*) dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW i CAAC.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych owoców i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Jabka	Gruszki	Truskawki	Porzeczki czarne	Maliny	Wiśnie	Mrożone truskawki	Mrożone wiśnie	Zagęszcz. sok jablkowy	Truskawki w puszkach	Wiśnie w puszkach
2013 VII	0,50	1,03	1,49	0,43	1,15	0,90	1,27	1,09	1,35	1,45	1,14
VIII	0,39	0,59	1,99	0,55	1,34	0,84	1,35	1,04	1,38	1,51	1,19
IX	0,30	0,55	1,72	0,97	1,72	0,93	1,34	1,02	1,34	1,68	1,28
X	0,30	0,52	2,51	0,74	1,86	2,45	1,29	0,97	1,35	1,61	1,30
XI	0,31	0,56	1,22	0,82	2,24	0,65	1,33	0,94	1,30	1,45	1,51
2013 XII	0,34	0,59	1,42	0,67	2,36	2,99	1,33	0,96	1,27	1,62	1,47
2013 I-XII	0,36	0,64	1,35	0,48	1,48	0,89	1,41	1,16	1,38	1,65	1,41
2014 I	0,33	0,62	1,12	0,99	2,40	0,91	1,27	0,95	1,30	1,47	1,47
II	0,34	0,60	1,78	0,65	2,19	1,41	1,28	0,94	1,29	1,52	1,42
III	0,34	0,57	1,27	0,65	2,00	0,99	1,30	0,94	1,24	1,57	1,35
IV	0,34	0,61	1,49	-	2,19	-	1,29	0,97	1,22	1,50	1,18
V	0,35	0,69	1,29	0,69	2,46	1,08	1,29	0,95	1,20	1,43	1,39
VI	0,34	0,73	0,91	0,65	1,79	1,00	1,03	0,93	1,20	1,20	1,35
VII	0,36	0,67	1,04	0,50	1,32	0,67	1,22	0,86	1,20	1,42	1,16
VIII	0,36	0,36	1,54	0,48	1,22	0,73	1,27	1,00	1,10	1,47	1,23
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>VIII 2014</u> <u>VII 2014</u>	100	54	148	96	92	109	104	116	92	104	106
<u>VIII 2014</u> <u>VIII 2013</u>	92	61	77	87	91	87	94	96	80	97	103

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW, i CAAC.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabka	-Cortland	-Jonagold	-Lobo	-Szampion	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Czereśnie	Śliwki	Banany	Cytryny	Mandarynki	Pomarańcze	Winogrona
2013 X	1,64	1,65	1,72	1,70	1,62	2,74	13,33	-	-	2,47	3,99	5,82	6,40	4,26	5,57
XI	1,65	1,65	1,68	1,59	1,65	2,73	-	-	-	2,52	4,02	4,85	5,40	4,30	5,58
XII	1,54	1,48	1,52	1,55	1,55	2,66	-	-	-	-	4,20	4,55	4,46	4,74	7,04
2013 I-	1,79	1,65	1,67	1,68	1,67	4,31	8,27	3,99	8,50	2,87	4,15	5,34	5,70	4,15	8,56
2014 I	1,61	1,62	1,59	1,64	1,65	2,92	-	-	-	-	3,95	4,67	4,64	4,16	9,04
II	1,70	1,68	1,69	1,72	1,69	3,07	-	-	-	-	4,25	4,49	4,52	4,06	10,45
III	1,68	1,66	1,69	1,69	1,66	2,80	-	-	-	-	4,61	4,39	4,84	4,01	11,60
IV	1,75	1,73	1,76	1,76	1,79	3,05	-	-	-	-	4,87	4,49	5,01	3,98	11,55
V	1,81	1,76	1,89	1,84	1,86	3,83	8,81	-	-	-	4,40	5,83	4,90	3,82	10,57
VI	1,77	1,74	1,78	1,79	1,80	4,19	3,24	-	7,99	-	4,05	6,71	6,72	3,92	10,92
VII	1,69	1,68	1,73	1,76	1,75	3,63	6,11	3,67	8,32	3,55	3,70	7,24	5,36	3,96	7,84
VIII	1,97	-	-	-	-	3,94	7,38	3,46	10,50	2,38	3,86	7,58	6,17	4,45	5,67
IX	1,19	1,16	1,18	1,25	1,20	2,63	8,33	-	-	1,38	4,31	11,28	5,71	4,18	4,78
X	1,12	1,14	1,16	1,19	1,15	2,46	9,88	-	-	1,89	4,38	6,87	6,53	4,23	4,66
Wskaźniki zmian cen (%)															
<u>X 2014</u> <u>IX 2014</u>	94	98	98	96	96	94	119	x	x	137	102	61	114	101	97
<u>X 2014</u> <u>X 2013</u>	68	69	67	70	71	90	74	x	x	77	110	118	102	99	84

^a truskawki spod osłon wg Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące		Dżem z czarnej porzeczki	Dżem truskawkowy	Sok jabłkowy ^a	Sok pomarańczowy ^a
2013	VII	7,40	8,80	2,22	2,37
	VIII	7,43	8,83	2,23	2,33
	IX	7,43	8,83	2,23	2,37
	X	7,50	8,77	2,22	2,36
	XI	7,50	8,80	2,21	2,34
	XII	7,53	8,80	2,19	2,29
2012	I-XII	7,47	8,80	2,22	2,39
2014	I	7,73	9,00	2,16	2,39
	II	7,60	9,23	2,14	2,42
	III	7,70	9,10	2,15	2,40
	IV	7,70	9,13	2,13	2,37
	V	7,70	9,10	2,15	2,45
	VI	7,77	8,97	2,15	2,43
	VII	7,63	8,97	2,13	2,45
	VIII	7,83	8,83	2,12	2,44
	IX	7,87	8,87	2,11	2,48
Wskaźniki zmian cen (%)					
<u>IX 2014</u> <u>VIII 2014</u>		101	100	100	102
<u>IX 2014</u> <u>IX 2013</u>		106	100	95	105

^a w zł/l

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Śliwki	Czereśnie	Truskawki	Maliny	Winogrona	Banany	Pomarańcze	Cytryny	Mandarynki	
2013	VII	3,93	8,73	8,14	9,39	8,04	16,34	11,09	4,96	6,07	7,49	8,78
	VIII	3,91	7,17	5,04	-	-	15,54	7,98	4,90	6,38	7,47	8,37
	IX	3,11	5,03	3,68	-	-	15,24	6,75	4,85	6,20	8,82	8,17
	X	2,72	4,44	4,06	-	-	-	6,85	4,69	5,85	7,33	7,19
	XI	2,66	4,72	-	-	-	-	7,50	4,60	5,42	6,16	5,80
	XII	2,67	5,06	-	-	-	-	9,01	4,83	4,70	5,90	4,93
2012	I-XII	2,95	6,72	6,40	20,95	9,78	15,71	10,57	4,95	5,38	6,80	6,83
2014	I	2,71	5,28	-	-	-	-	13,27	4,87	4,53	5,96	4,98
	II	2,77	5,53	-	-	-	-	13,42	4,89	4,50	5,92	5,34
	III	2,78	5,69	-	-	-	-	13,71	5,28	4,57	5,94	6,02
	IV	2,77	5,74	-	-	-	-	13,15	5,52	4,57	5,94	6,41
	V	2,93	6,50	-	25,21	12,38	-	11,96	5,33	4,75	7,11	6,36
	VI	3,03	6,70	10,23	12,62	5,24	-	11,03	5,03	4,92	7,82	7,22
	VII	3,17	6,35	5,54	11,89	8,25	15,94	10,24	4,63	5,16	8,33	7,26
	VIII	2,85	5,39	3,28	-	-	15,42	7,49	4,57	5,37	10,67	7,14
	IX	2,25	4,36	2,75	-	-	15,16	6,16	4,87	5,58	12,87	7,85
Wskaźniki zmian cen (%)												
<u>IX 2014</u> <u>VIII 2014</u>		79	81	84	x	x	98	82	107	104	121	110
<u>IX 2014</u> <u>IX 2013</u>		72	87	75	x	x	99	91	100	90	146	96

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżemy	Sok jabłkowy	Sok pomarańczowy	Truskawki mrożone	Ananasy w puszkach	Brzoskwinie w puszkach
2013 VII	14,44	3,79	4,54	16,68	7,36	6,38
VIII	14,22	3,78	4,57	16,74	7,42	6,40
IX	14,31	3,82	4,61	16,76	7,44	6,36
X	14,11	3,83	4,60	16,82	7,48	6,31
XI	14,19	3,82	4,58	16,72	7,46	6,34
XII	14,25	3,79	4,51	16,74	7,40	6,21
2013 I-	14,20	3,80	4,56	16,80	7,43	6,39
2014 I	14,17	3,79	4,53	16,80	7,52	6,33
II	14,11	3,81	4,53	16,74	7,50	6,38
III	13,89	3,80	4,51	16,68	7,46	6,34
IV	13,89	3,81	4,46	16,46	7,38	6,24
V	13,94	3,81	4,47	16,60	7,40	6,31
VI	14,00	3,80	4,47	16,66	7,40	6,38
VII	14,00	3,83	4,47	16,62	7,36	6,45
VIII	13,89	3,80	4,47	16,32	7,34	6,38
IX	13,83	3,78	4,48	16,64	7,34	6,38
Wskaźniki zmian cen (%)						
<u>IX 2014</u> <u>VIII 2014</u>	100	99	100	102	100	100
<u>IX 2014</u> <u>IX 2013</u>	97	99	97	99	99	100

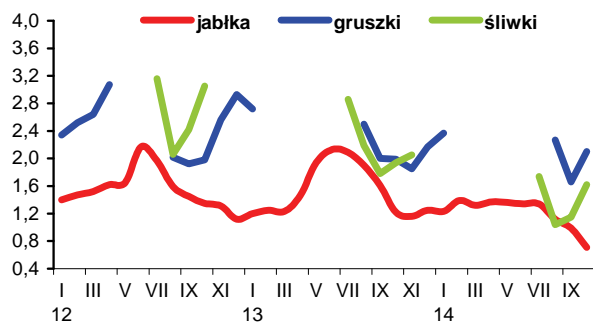
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych owoców w Polsce i w Niemczech (%)

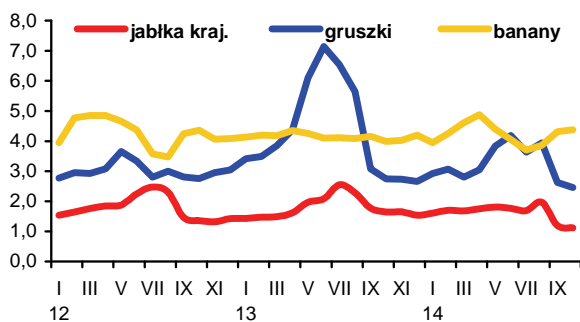
Miesiące	Jabłka odm. Jonagold	Gruszki	Truskawki	Banany	Pomarańcze	Śliwki
2013 IV	81	85	-	58	48	-
V	85	87	-	59	46	-
V	87	89	68	61	47	-
VI	-	85	65	55	54	45
VII	-	84	63	54	49	49
VIII	93	87	-	55	48	46
IX	89	75	-	53	45	32
X	87	79	-	48	44	34
XI	88	66	-	49	46	-
XII	81	68	-	52	49	-
2014 I	89	72	-	55	53	-
II	77	79	-	59	52	-
III	82	65	-	55	48	-
IV	79	69	-	52	51	-
V	82	74	74	48	49	-
VI	78	69	67	45	46	35
VII	72	66	66	47	52	31
VIII	62	65	-	49	56	26
IX	59	67	-	51	58	29

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS i Markt Woche Grosshandelsabgabepreise Obst und Gemuse – Agramarkt Informations-Gesellschaft mbH (AMI) z poszczególnych miesięcy.

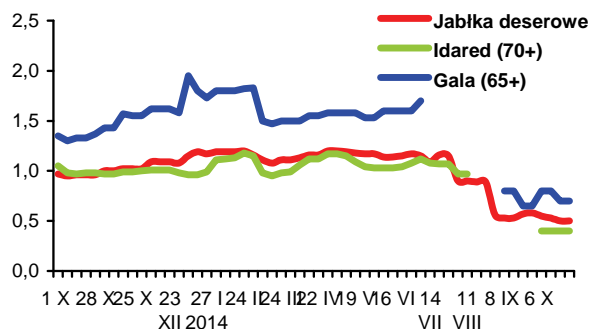
Rys. 1. Ceny skupu owoców w spółdzielniach ogrodniczych w latach 2012 - 2014 r. (zł/kg)

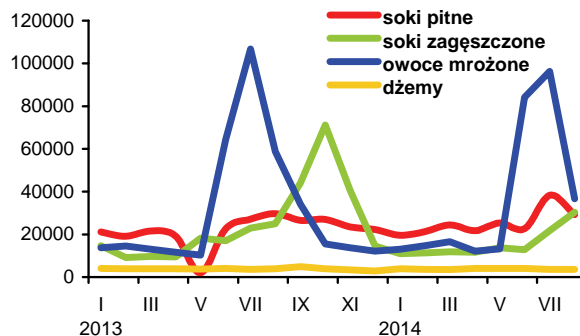
Rys. 2. Ceny hurtowe owoców w latach 2012 - 2014 r. (zł/kg)

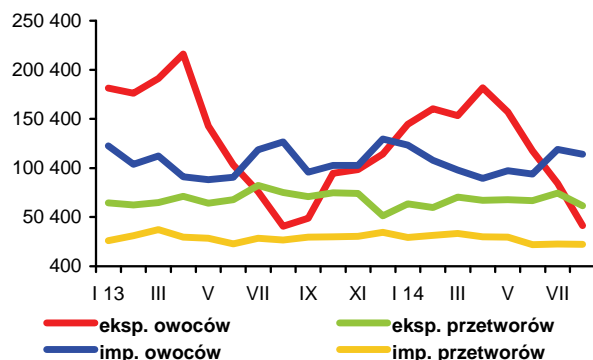
Rys. 3. Ceny skupu jabłek deserowych przeznaczonych na eksport w okresie od X 2013 r. do X 2014 r. (zł/kg)

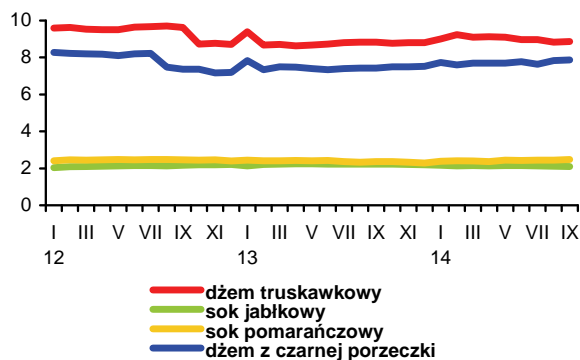
Rys. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w latach 2013 - 2014 r. (tony)

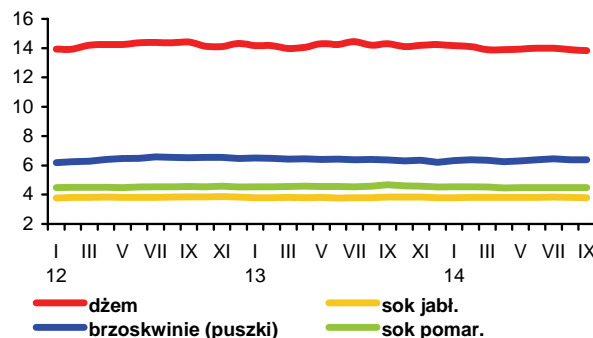
Rys. 5. Handel owocami i ich przetworami w 2013 - 2014 r. (tony)

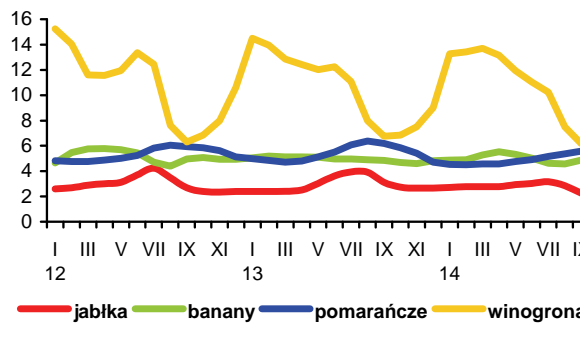
Rys. 6. Ceny zbytu wybranych przetworów owocowych w 2012 - 2014 r. (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych w 2012 - 2014 r. (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne wybranych owoców w 2012 - 2014 r. (zł/kg)

W październiku notowano dalsze obniżki cen podstawowych produktów mlecznych na europejskich giełdach towarowych, przy czym tempo spadku cen masła i mleka w proszku było znacznie mniejsze niż w dwóch poprzednich miesiącach (wg firmy CLAL i Komisji Europejskiej). Za masło płacono tylko o 0,5% mniej niż we wrześniu (średnio 2939 EUR/t). Ceny mleka w proszku spadły o 2-3%. Chudy proszek mleczny kosztował 2035 EUR/t, a pełny 2384 EUR/t. Sery typu Edam, Gouda potaniały o 4-5% (do 3050-3140 EUR/t). Również na giełdzie w Chicago ceny artykułów mlecznych były niższe niż we wrześniu. Ceny masła, które w okresie trzech kwartałów br. dynamicznie rosły, w październiku obniżyły się o 21%. Ser Cheddar potaniał o 7%, a odtuszczone i pełne mleko w proszku odpowiednio o 4 i 11%.

Spadek światowych cen produktów mlecznych przyczynia się do pogorszenia koniunktury na krajowym rynku mleka. Od początku 2014 r. spadają ceny skupowanego mleka. We wrześniu za 1 hl mleka surowego rolnicy otrzymywali średnio 124,68 zł, tj. o 2,7% mniej niż w sierpniu i o 9,9% mniej niż we wrześniu 2013 r. W okresie trzech kwartałów br. średni poziom cen skupu mleka wyniósł 140,52 zł/hl i był o 9,3% wyższy niż w analogicznym okresie przed rokiem.

Na targowiskach zmiany cen bydła mlecznego były różnokierunkowe. Krowy podrożały o 2,7% w porównaniu z sierpniem i o 3,8% w skali roku (do 3194 zł/szt.), a jałówki potaniały odpowiednio o 6,9 i 2,9% (do 1927 zł/szt.).

Niższe ceny uzyskiwane w eksporcie oraz spadek cen surowca mlecznego skutkują obniżkami cen zbytu przetworów mlecznych. We wrześniu ceny spadły średnio o ponad 2% w stosunku do sierpnia. Podrożało tylko mleko zagęszczone (o 1,8%), przy stabilnych cenach jogurtu owocowego oraz tłustego mleka świeżego w opakowaniu kartonowym. Najgłębsze były obniżki cen przetworów trwałych. Chude mleko w proszku potaniało o 9,6%, masło w blokach i pełne mleko w proszku po 7,3%, masło konfekcjonowane o 5,1%, masło z dodatkiem oleju o 2,7%, a sery dojrzewające o 3,7-6,1%. Najmniej spadły ceny serków twarogowych, tłustego mleka w folii, twarogu półtłustego i śmietany o zawartości tł. 18% (o 0,4-0,7%). Pozostałe przetwory potaniały o 1,0-1,5%. W porównaniu z wrześniem 2013 r. ceny zbytu artykułów mlecznych spadły średnio o ok. 4%.

W handlu detalicznym artykuły mleczne kosztowały średnio o 0,1% mniej niż w sierpniu, ale o 2,4% więcej niż przed rokiem. Potaniało mleko spożywcze (o 0,5-0,7%), śmietana (o 0,4%) oraz sery dojrzewające i topione (o 0,3%), przy stabilnych cenach twarogów. Natomiast więcej niż w sierpniu konsumenci płacili za jogurty (o 0,7%), mleko zagęszczone i w proszku (o 0,6%) oraz pozostałe napoje i produkty mleczne (o 0,3%). Ceny masła obniżyły się o 1,3% w porównaniu z sierpniem i o 2,4% w stosunku do września ubiegłego roku.

Po rekordowych dostawach mleka w okresie maj-sierpień br., przekraczających 900 mln l miesięcznie, we wrześniu skup zmalał do 865,7 mln l, tj. o 5,1% w porównaniu z sierpniem, ale był o 8,4% większy niż przed rokiem. Od stycznia do września rolnicy dostarczyli ponad 7,8 mld l mleka, czyli o prawie 8% więcej niż w tym samym okresie 2013 r.

Wzrost podaży mleka surowego sprawił, że w pierwszych ośmiu miesiącach 2014 r. przemysł mleczarski wyprodukował o 63% więcej mleka w proszku niż w analogicznym okresie 2013 r., pod wpływem rosnącego zapotrzebowania krajowych firm przetwórczych i dużego popytu eksportowego. Produkcja proszku chudego wzrosła o 70%, a pełnego o 43%. Zwię-

Jadwiga Seremak-Bulge

Teresa Zdziarska

szono także produkcję śmietany (o 7%), masła i tłuszczów mlecznych (o 5,5%) oraz twarogów i serów dojrzewających (o 1-2%), przy ograniczeniu wytwarzania serów topionych (o 5%) oraz serów pleśniowych i proszkowanych (o ok. 30%). Produkcję mleka płynnego zmniejszono o 7%, serwatki o 4% (w tym suszonej o 10%), jogurtów i innych fermentowanych napojów mlecznych o 4-5%, a mleka i śmietany zagęszczonej o 1%.

Pod wpływem pogarszającej się koniunktury na światowym rynku mleka, w sierpniu krajowy eksport przetworów mlecznych (w przeliczeniu na mleko surowe) zmalał o prawie 30% w porównaniu z lipcem, a jego wartość spadła o 26%. Dodatkowo saldo obrotów zmniejszyło się o 33% do 86,2 mln EUR. Z powodu embarga odnotowano głęboki spadek eksportu serów do Rosji (do 0,5 tys. ton, wobec 2-3 tys. ton miesięcznie w okresie styczeń-lipiec).

W pierwszych ośmiu miesiącach 2014 r. wyniki handlu zagranicznego branży mleczarskiej były lepsze niż w tym samym okresie 2013 r., na czym zaważyły wyniki I półrocza, kiedy notowano duży światowy popyt na artykuły mleczne i wysokie ceny uzyskiwane w eksporcie. Dodatkowo saldo wymiany handlowej wyniosło 823,5 mln EUR i było o 15% większe niż w tym samym okresie 2013 r., w efekcie wzrostu wpływów z eksportu o 19% do 1,37 mld EUR, przy zwiększeniu wydatków na import o 26% do 544,6 mln EUR. Ilościowa nadwyżka eksportu nad importem wzrosła o 11% do 875 mln l w przeliczeniu na mleko surowe. Wolumen eksportu wyniósł 1,93 mld l i był o 26% większy niż przed rokiem. Zwiększono sprzedaż zagraniczną wszystkich przetworów mlecznych, z wyjątkiem kazeiny (spadek eksportu o 37%) oraz jogurtów i innych fermentowanych napojów mlecznych (spadek o 1%). Najbardziej opłacalny był eksport mleka w proszku, który ilościowo zwiększył się o 70%, a wartościowo o 93%. Eksport mleka płynnego i śmietany wzrósł o 20%, lodów o 10%, masła o 8%, serwatki o 2,5%, a serów i twarogów o 1%.

Import w analizowanym okresie zwiększył się o 42% do 1,06 mld l w ekwiwalencie mleka surowego. Zwiększono przywóz wszystkich przetworów mlecznych, w tym najsilniej półproduktów do wtórnego przetwórstwa lub na reeksport, tj. mleka zagęszczonego i w proszku (o 74%), a także mleka płynnego i śmietany, serwatki oraz kazeiny (o 15-20%). Import masła wzrósł o 14%, lodów o 12%, serów i twarogów o 9%, a jogurtów i innych fermentowanych napojów mlecznych o 5%.

Tab.1. Skup mleka surowego

Miesiące	Ilość mleka skupionego mln litrów	Cena skupu mleka	
		średnia (zł/100 litrów)	o standardowych parametrach (zł/100 kg)
2012 I-XII	9 584,4	119,78	.
2013 I-XII	9 643,0	135,64	.
2013 VIII	841,8	132,97	131,80
IX	798,8	138,34	138,40
X	792,7	143,02	142,83
XI	745,8	150,03	153,07
XII	786,5	153,93	155,26
2014 I	809,2	153,65	149,49
II	757,3	151,65	148,83
III	852,3	150,31	147,58
IV	850,0	145,47	141,59
V	932,7	139,89	137,78
VI	910,8	135,73	134,12
VII	932,1	133,97	132,77
VIII	912,5	128,17	126,48
IX	865,7	124,68	124,64
Wskaźnik zmian w %95,7			
<u>IX 2014</u> <u>VIII 2014</u>	94,9	97,3	98,5
<u>IX 2014</u> <u>IX 2013</u>	108,4	90,1	90,1

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.2. Produkcja wyrobów mleczarskich (tys. ton i mln l)

Miesiące	Mleko przetworzone (mln l)	Mleko w proszku		Jogurt (mln l)	Śmietana (mln l)	Masło	Sery	
		chude	pełne				świeże	dojrzewające
2012 I-XII	2 691,1	116,0	38,9	450,0	359,2	171,6	385,8	312,7
2013 I-XII	3 025,1	108,2	45,6	433,7	350,6	172,5	405,2	312,9
2013 ^a VII	242,6	10,3	3,0	38,6	32,3	14,6	33,1	25,9
VIII	270,5	8,4	3,2	40,1	30,0	13,7	32,8	27,5
IX	255,8	8,2	3,5	31,7	27,6	14,3	31,3	25,4
X	240,2	7,8	3,4	36,2	28,0	14,3	33,7	26,0
XI	223,1	6,0	3,3	33,0	25,9	13,1	34,5	25,3
XII	250,2	9,3	4,4	28,2	27,6	16,8	32,6	25,6
2014 ^a I	217,4	11,1	4,9	36,1	26,8	15,5	34,7	26,2
II	208,8	11,7	5,4	33,2	26,1	13,0	31,8	22,3
III	235,2	13,8	5,4	39,1	31,0	15,2	36,9	25,5
IV	231,6	16,0	4,0	36,3	32,4	14,5	36,6	24,3
V	237,5	17,8	4,1	39,2	36,5	15,1	35,2	26,3
VI	225,9	18,2	3,1	35,2	35,4	14,8	31,9	26,4
VII	234,1	16,9	3,4	36,7	34,5	15,9	32,4	29,2
VIII	233,3	14,4	4,3	34,5	29,6	14,7	31,5	25,7
Wskaźnik zmian w % (liczony na podstawie danych o większym stopniu dokładności)								
<u>VIII 2014</u> <u>VII 2014</u>	99,7	85,6	125,3	94,1	85,9	92,6	97,1	88,1
<u>VIII 2014</u> <u>VIII 2013</u>	86,3	172,7	132,6	86,1	98,9	107,7	95,9	93,6

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw zatrudniających 50 i więcej pracowników.

Źródło: Dane GUS.

Tab.3. Ceny producentów (z VAT) wybranych wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone 3-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku (1 kg)		Masło świeże i chłodnicze do 85% tł. (1 kg)		Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (1 l)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Gouda (1 kg)
	w folii	UHT	chude	pełne	w blokach	konfekcjonowane				
2013 VIII	1,79	2,13	13,47	15,65	17,81	17,93	0,86	5,74	10,28	15,89
IX	1,82	2,18	13,84	16,06	18,19	18,30	0,87	5,80	10,31	16,67
X	1,82	2,22	13,62	16,41	18,16	18,46	0,88	5,86	10,33	16,96
XI	1,84	2,25	13,50	16,49	18,19	18,47	0,87	5,91	10,34	17,15
XII	1,88	2,24	13,87	16,51	18,46	18,77	0,87	5,90	10,42	17,41
2014 I	1,91	2,28	14,02	16,63	17,71	18,65	0,92	5,91	10,38	17,50
II	1,94	2,28	14,16	16,37	16,66	18,04	0,93	5,92	10,46	17,21
III	1,94	2,27	14,08	16,21	16,32	17,72	0,93	5,86	10,45	16,60
IV	1,95	2,23	13,13	15,60	16,09	17,54	0,93	5,81	10,36	15,52
V	1,95	2,18	12,35	15,00	15,20	17,21	0,93	5,80	10,36	14,54
VI	1,96	2,14	12,30	14,81	15,14	17,16	0,94	5,74	10,32	14,34
VII	1,97	2,12	12,30	14,60	15,27	17,16	0,98	5,72	10,34	14,47
VIII	1,98	2,11	11,71	14,24	15,02	16,95	0,97	5,71	10,36	14,35
IX	1,97	2,08	10,58	13,20	13,93	16,09	0,97	5,67	10,25	13,47
X ^a	1,94	2,03	8,57	11,68	12,67	14,39	.	5,60	9,46	12,86
Wskaźnik zmian w %										
<u>IX 2014</u> VIII 2014	99,5	98,6	90,4	92,7	92,7	94,9	100,0	99,3	98,9	93,9
<u>IX 2014</u> IX 2013	108,2	95,4	76,4	82,2	76,6	87,9	111,5	97,8	99,4	80,8

^a ceny 1 kg produktu wg ZSRIR notowane w dniach 20-26 X 2014 r.

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.4. Ceny detaliczne wybranych wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone 3,2-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku pełne (350 g)	Mleko zagęszcz., niesłodz. (400 g)	Masło Ekstra konfekcj. (200 g)	Kefir (150 g)	Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (200 g)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Gouda (1 kg)
	paster.	UHT								
2013 VIII	2,59	2,79	15,78	3,42	4,54	0,70	1,23	1,68	13,80	21,02
IX	2,67	2,84	15,80	3,43	4,62	0,71	1,25	1,70	13,94	21,52
X	2,73	2,89	15,63	3,39	4,67	0,72	1,26	1,71	14,04	22,11
XI	2,74	2,91	15,77	3,37	4,70	0,72	1,25	1,73	14,01	22,59
XII	2,76	2,93	15,87	3,39	4,74	0,72	1,27	1,73	14,23	22,65
2014 I	2,81	2,98	16,09	3,38	4,76	0,73	1,27	1,75	14,26	23,15
II	2,84	3,01	16,17	3,35	4,75	0,73	1,28	1,75	14,28	23,35
III	2,82	3,05	16,50	3,36	4,74	0,73	1,26	1,75	14,30	23,30
IV	2,80	3,00	16,74	3,37	4,66	0,73	1,28	1,74	14,31	22,98
V	2,78	3,01	16,88	3,39	4,68	0,73	1,26	1,77	14,32	22,45
VI	2,79	3,03	16,85	3,36	4,60	0,73	1,25	1,75	14,31	21,99
VII	2,78	3,00	16,93	3,36	4,61	0,72	1,25	1,74	14,35	21,67
VIII	2,76	2,98	16,94	3,35	4,57	0,72	1,26	1,73	14,42	21,60
IX	2,76	2,95	16,84	3,37	4,49	0,73	1,26	1,71	14,42	21,32
Wskaźnik zmian w %										
<u>IX 2014</u> VIII 2014	100,0	99,0	99,4	100,6	98,2	101,4	100,0	98,8	100,0	98,7
<u>IX 2014</u> IX 2013	103,4	103,9	106,6	98,3	97,2	102,8	100,8	100,6	103,4	99,1

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport i import produktów mleczarskich (tys. ton)

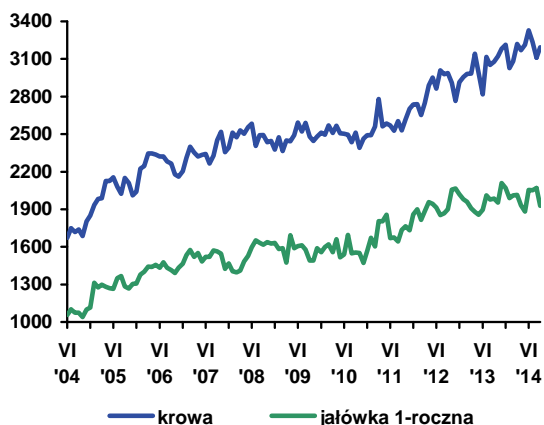
Miesiące	Eksport					Import				
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne
2012 I-XII	111,5	177,6	31,2	297,2	110,4	48,7	50,9	12,2	132,7	33,6
2013 I-XII	94,6	207,6	32,5	300,6	107,9	84,2	60,9	13,6	166,0	30,4
2013 VII	10,2	19,4	2,0	26,0	8,9	6,5	4,8	1,1	14,7	2,4
VIII	6,8	19,0	2,0	25,7	9,2	7,5	5,4	0,9	14,8	2,1
IX	7,2	18,0	2,5	26,8	8,3	7,8	5,6	1,3	14,2	2,1
X	7,9	18,1	2,0	33,3	8,7	9,0	5,7	1,3	14,0	2,7
XI	7,9	17,3	2,3	29,0	9,3	7,0	5,7	1,5	12,8	2,5
XII	6,3	15,3	1,8	21,2	7,5	12,1	5,0	1,3	16,9	2,2
2014 I	9,4	16,7	2,8	26,4	9,9	12,5	5,9	1,0	14,2	2,9
II	13,9	16,7	3,6	23,7	9,3	11,7	5,6	1,1	13,3	2,5
III	12,1	18,1	3,6	28,2	9,5	13,7	4,7	2,1	14,3	2,7
IV	17,6	18,6	3,4	26,9	9,0	12,3	5,9	1,1	16,2	2,9
V	15,3	16,4	3,8	29,5	9,0	12,3	5,0	0,9	18,2	2,7
VI	15,2	17,8	3,4	30,0	9,0	8,9	4,9	0,9	17,1	2,9
VII	17,5	20,5	2,6	31,8	9,2	6,7	5,6	1,2	17,7	2,6
VIII	10,0	15,5	2,6	31,7	8,5	5,5	4,8	1,0	18,9	2,8
Wskaźnik zmian w % (liczony na podstawie danych o większym stopniu dokładności)										
<u>VIII 2014</u> <u>VII 2014</u>	57,2	75,7	98,0	99,6	93,1	81,7	85,4	90,4	107,1	107,6
<u>VIII 2014</u> <u>VIII 2013</u>	147,0	81,8	127,8	123,6	92,6	73,3	87,8	110,9	127,6	134,2

Tab. 6. Ceny w eksporcie i imporcie produktów mleczarskich (EUR/tonę)

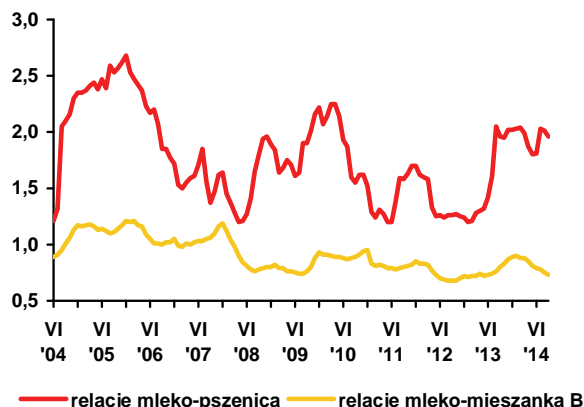
Miesiące	Eksport					Import				
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne
2012 I-XII	2 111	3 116	2 952	617	1 056	2 016	3 338	3 857	528	1 200
2013 I-XII	2 778	3 332	3 770	760	1 108	1 838	3 627	4 384	636	1 404
2013 VII	2 900	3 334	4 032	773	1 088	1 814	3 618	4 449	638	1 335
VIII	2 853	3 392	4 157	741	1 106	1 997	3 624	4 596	615	1 486
IX	2 912	3 395	4 100	785	1 093	1 921	3 791	5 456	665	1 534
X	2 907	3 472	4 134	755	1 122	1 863	3 762	4 540	697	1 468
XI	3 033	3 580	4 204	740	1 046	2 033	3 881	4 566	692	1 470
XII	3 167	3 542	4 242	751	1 136	1 617	3 974	4 516	727	1 628
2014 I	3 199	3 491	4 092	641	1 224	1 696	3 778	4 700	651	1 667
II	3 192	3 444	3 775	813	1 178	1 826	3 698	4 521	514	1 687
III	3 211	3 498	3 534	787	1 201	1 588	4 049	4 065	542	1 576
IV	3 223	3 317	3 477	795	1 172	1 502	3 563	4 122	474	1 554
V	3 042	3 245	3 256	794	1 200	1 557	3 730	4 121	407	1 489
VI	2 954	3 054	3 331	782	1 185	1 977	3 677	3 980	526	1 575
VII	2 798	3 194	3 485	776	1 221	1 916	3 780	3 882	524	1 603
VIII	2 787	3 243	3 404	688	1 215	2 468	3 777	4 084	410	1 507
Wskaźnik zmian w %										
<u>VIII 2014</u> <u>VII 2014</u>	99,6	101,5	97,7	88,7	99,5	128,8	99,9	105,2	78,2	94,0
<u>VIII 2014</u> <u>VIII 2013</u>	97,7	95,6	81,9	92,8	109,9	123,6	104,2	88,9	66,7	101,4

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie wstępnych danych CAAC.

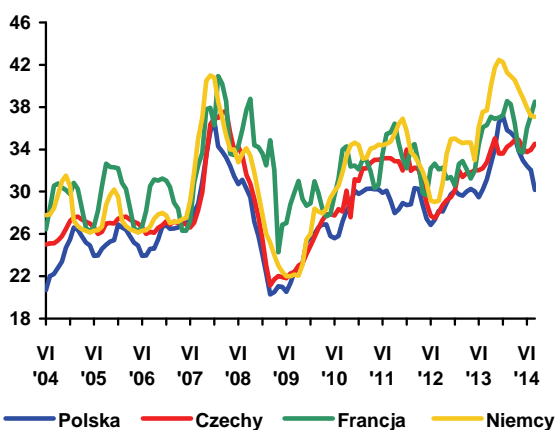
Rys. 1. Przeciętne ceny targowiskowe (zł/szt.)

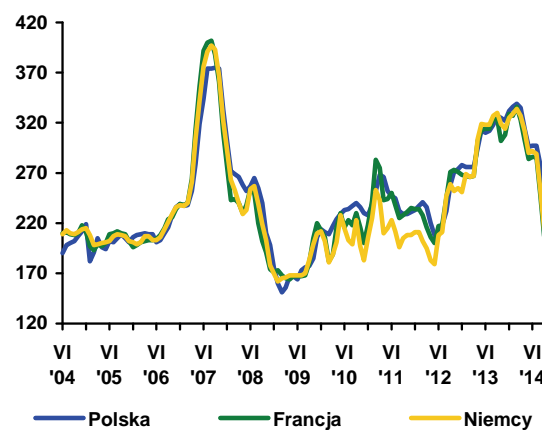
Rys. 2. Ceny mleka wyrażone w kg pszenicy oraz mieszanki B

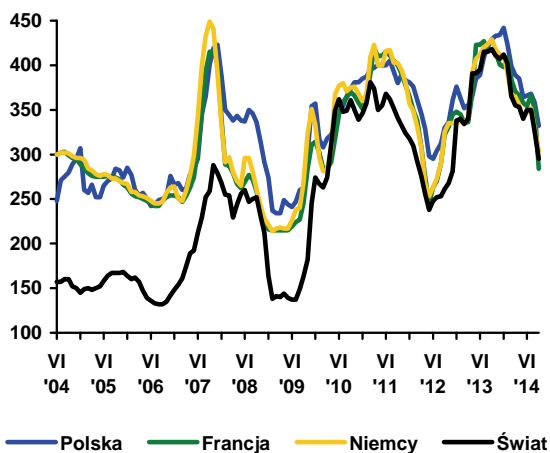
Rys. 3. Ceny skupu mleka surowego (EUR/100 kg)

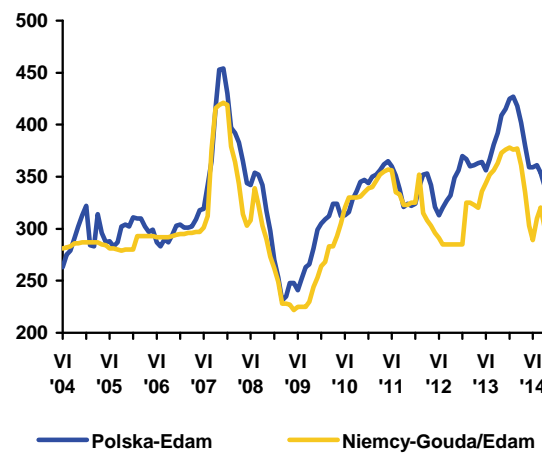
Rys. 4. Ceny zbytu mleka odłuszczonego w proszku (EUR/100 kg)

Rys. 5. Ceny zbytu masła w blokach (EUR/100 kg)

Rys. 6. Ceny zbytu serów dojrzewających (EUR/100 kg)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie danych GUS, ZSRIR, Komisji Europejskiej, Dairy Markets i Dairy Economic Consulting CLAL.

**Dorota
Pasińska**

Utrzymujące się od początku roku słabe tendencje spadkowe spowodowały, że cena skupu bydła w pierwszych 9 miesiącach 2014 była niższa o 3,3% niż w analogicznym okresie roku poprzedniego i wyniosła 6,06 zł/kg. We wrześniu w porównaniu z poprzednim miesiącem cena skupu spadła o 2,3% do 5,85 zł/kg w.ż. O spadku cen skupu żywca wołowego we wrześniu 2014 r. zdecydowała większa podaż oraz niższe ceny w UE. Według Zintegrowanego

Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej w III tygodniu października ceny zakupu bydła spadły o 5% (do 5,48 zł/kg), w tym byków (powyżej 24 miesięcy) o 3% (do 6,34 zł/kg), jałówek o 2% (do 6 zł/kg), krów o 9% (do 4,12 zł/kg), buhajów (12-24 miesiące) o 4% (do 6,37 zł/kg), a młodego bydła (8-12 miesięcy) o 6% (do 6,05 zł/kg). Ceny te, podobnie jak w poprzednich okresach, były zróżnicowane regionalnie. W tym czasie ceny targowiskowe cieląt wzrosły o ok. 1,7% do 10,66 zł/kg.

We wrześniu 2014 r. ceny zbytu mięsa wołowego z kością (rostbef) oraz ceny detaliczne mięsa wołowego z kością (rostbef lub antrykot) pozostały na poziomie poprzedniego miesiąca, pomimo spadku cen skupu bydła o ponad 2%.

Polska wołowina jest nadal konkurencyjna cenowo. W trzecim tygodniu września średnia cena rynkowa tuszy młodego bydła męskiego w Polsce spadła do 294,81 EUR/100 kg, zaś w UE do 365,76 EUR/100 kg. Ceny polskie były niższe o około 19% niż średnio w UE-28.

Skup żywca wołowego (bez cieląt) w pierwszych 9 miesiącach 2014 r. był większy o 13% niż w analogicznym okresie roku poprzedniego i wyniósł 399,3 tys. ton w. ż., z tego we wrześniu wzrósł w porównaniu z sierpniem o 21,9% do 30,6 tys. ton. W tym miesiącu w przedsiębiorstwach przemysłu mięsnego zatrudniających 50 i więcej pracowników wytworzono 16,4 tys. ton mięsa wołowego wbc, tj. o 7,9% więcej niż przed miesiącem i o 1% więcej niż w analogicznym miesiącu roku poprzedniego. Łącznie w ciągu pierwszych dziewięciu miesięcy 2014 r. produkcja mięsa wołowego wyniosła 142 tys. ton mięsa wołowego wbc, tj. tyle samo co przed rokiem.

Eksport żywca wołowego, mięsa oraz przetworów wołowych w pierwszych ośmiu miesiącach 2014 r. był mniejszy o ok. 2% w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego (220,8 tys. ton w wadze produktu). Było to wypadkową zmniejszenia eksportu mięsa wołowego świeżego i schłodzonego o ok. 8% (do 144,0 tys. ton), bydła żywego o 24% (do 13,6 tys. ton) oraz

wzrostu eksportu mięsa mrożonego o ok. 22% (do 46,7 tys. ton), konserw wołowych o ok. 5% (do 12,9 tys. ton), a także mięsa solonego, wędzonego i suszonego z 0,4 tys. ton do 3,5 tys. ton. O ok. 30% zmniejszyła się liczba wyeksportowanych sztuk bydła, o czym zdecydowało przede wszystkim zmniejszenie o ok. 31% liczby wyeksportowanych cieląt. Spadek wywozu cieląt spowodowany był obniżeniem średniej ceny za szt. o ok. 5% do 181 EUR/szt. Dominującą pozycję w polskim eksporcie, podobnie jak przed rokiem, miało mięso wołowe schłodzone i mrożone, którego udział w strukturze ilościowej wywozu wynosił około 86%.

Głównymi rynkami zbytu polskiego bydła, podobnie jak przed rokiem, były Włochy (38,4 tys. sztuk), Holandia (36,9 tys. sztuk), Hiszpania (17,5 tys. sztuk) a mięsa mrożonego i chłodzonego Włochy (44,7 tys. ton), Niemcy (28,7 tys. ton), Holandia (22,8 tys. ton), Hiszpania (15,6 tys. ton) i Francja (10,9 tys. ton).

Łączny import żywca wołowego, mięsa oraz przetworów wołowych w pierwszych ośmiu miesiącach 2014 r. wzrósł w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego o ok. 22% do 26,1 tys. ton wagi produktu, co stanowiło 12% eksportu produktów wołowych. Było to uwarunkowane przede wszystkim 34,8% zwiększeniem importu żywca wołowego (do 15,9 tys. ton). Import cieląt o wadze do 80 kg zwiększył się o ok. 59% (do 25,3 tys. szt.) i był o ok. 9,4 tys. sztuk większy niż przed rokiem. Zmieniła się struktura towarowa importowanego żywca wołowego. Udział cieląt o wadze do 80 kg wzrósł o 6 pkt. proc. do 41%, przy jednoczesnym spadku jego ceny o około 1% do 203 EUR/szt. Dodatnia różnica (22 EUR/szt.) pomiędzy cenami importowanych cieląt (203 EUR/szt.) i eksportowanych cieląt (181 EUR/szt.) wynikała między innymi z wyższej wagi importowanych sztuk (o 6 kg), która wynosiła średnio 71 kg oraz zróżnicowanych kierunków geograficznych wywozu i przywozu. Głównym rynkiem zaopatrzenia w bydło żywe, podobnie jak przed rokiem, były Litwa (19,6 tys. szt.) i Słowacja (12,7 tys. szt.). Przywóz wołowiny wzrósł ok. 9% do 9,0 tys. ton, w tym wołowiny świeżej i schłodzonej o 19% do 6,6 tys. ton, a wołowiny mrożonej zmalał o 13% do 2,3 tys. ton. Największymi dostawcami wołowiny chłodzonej i mrożonej były: Niemcy (2,4 tys. ton), Irlandia (2,1 tys. ton), Słowacja (1,0 tys. ton), Wielka Brytania (1,0 tys. ton) i Czechy (1,0 tys. ton). Znaczny wzrost importu produktów wołowych skutkowało obniżeniem dodatniego salda obrotów handlu zagranicznego sektora wołowego do ok. 624,2 mln EUR.

Tab. 1. Skup, eksport i import produktów wołowych (w tys. ton)

Wyszczególnienie		Skup żywca wołowego w wadze żywej ¹	Eksport produktów wołowych w tys. ton			Import produktów wołowych w tys. ton		
			Ogółem	Żywiec	Mięso świeże, schłodzone i mrożone	Ogółem	Żywiec	Mięso świeże, schłodzone i mrożone
2012	I-XII	528,4	321,1	28,3	272,9	26,3	11,7	13,2
2013	I-XII	645,5	334,5	25,4	289,9	36,9	22,8	12,0
2013	VI	29,1	31,7	2,7	27,4	2,1	1,3	0,7
	VII	28,5	32,5	2,4	28,2	2,1	1,1	0,7
	VIII	24,5	26,9	2,1	23,2	2,4	1,1	1,1
	IX	26,3	29,6	2,0	26,0	3,6	2,4	1,0
	X	28,8	29,1	2,1	25,3	3,8	2,8	0,9
	XI	25,7	26,2	1,9	22,7	4,2	3,2	0,9
2014	XII	23,5	24,3	1,4	21,2	3,9	2,7	1,0
	I	23,4	23,9	2,0	20,3	3,9	2,7	1,1
	II	24,4	25,0	1,5	22,0	4,0	2,8	1,1
	III	26,3	28,4	1,4	25,2	3,7	2,1	1,4
	IV	28,5	27,2	1,6	23,3	3,4	2,0	1,2
	V	29,0	32,9	2,1	28,2	3,1	1,9	1,0
	VI	25,9	29,7	1,5	26,0	2,6	1,6	1,0
	VII	27,9	28,2	1,8	24,3	2,8	1,6	1,0
	VIII	25,1	25,5	1,7	21,5	2,6	1,2	1,2
w % skupu	sprzed roku	116,3	-	-	-	-	-	-
	sprzed m-ca	121,9	-	-	-	-	-	-

Źródło: Na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej), skup na podstawie Biuletynu Statystycznego GUS.

¹ Dane za okresy miesięczne dotyczące skupu produktów rolnych dotyczą danych meldunkowych o ilości skupu realizowanego przez osoby prawne i samodzielne jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej.

Tab. 2. Cena skupu, zbytu i cena detaliczna wołowiny

Wyszczególnienie		Cena skupu żywca wołowego w zł/kg żywca	Cena skupu cieląt w zł/kg żywca	Cena zbytu mięsa wołowego z kością Rostbef w zł/kg	Cena detaliczna mięsa wołowego z kością* w zł/kg	Relacje ceny skupu bydła rzeźnego do ceny mięsa wołowego z kością	
						zbytu	detalicznej
2013	VI	6,18	9,82	26,07	26,17	4,22	4,23
	VII	6,05	10,16	25,98	26,27	4,29	4,34
	VIII	6,02	9,48	25,89	26,29	4,30	4,37
	IX	6,11	9,21	25,80	26,37	4,22	4,31
	X	6,11	9,65	25,75	26,44	4,21	4,32
	XI	6,04	10,04	25,78	26,58	4,26	4,40
2014	XII	6,10	9,69	25,63	26,40	4,20	4,33
	I	6,17	9,51	25,33	26,37	4,11	4,27
	II	6,12	9,46	25,23	26,31	4,12	4,30
	III	6,00	9,65	25,11	26,22	4,19	4,37
	IV	6,11	9,70	25,17	26,26	4,12	4,30
	V	6,05	9,90	25,11	26,32	4,15	4,35
	VI	5,99	9,70	25,10	26,18	4,19	4,37
	VII	5,89	9,68	25,13	26,24	4,27	4,46
	VIII	5,99	9,55	25,09	26,22	4,19	4,38
w % ceny	IX	5,85	9,38	25,02	26,19	4,28	4,48
	sprzed roku	95,7	-	-	-	-	-
	sprzed m-ca	97,7	-	-	-	-	-

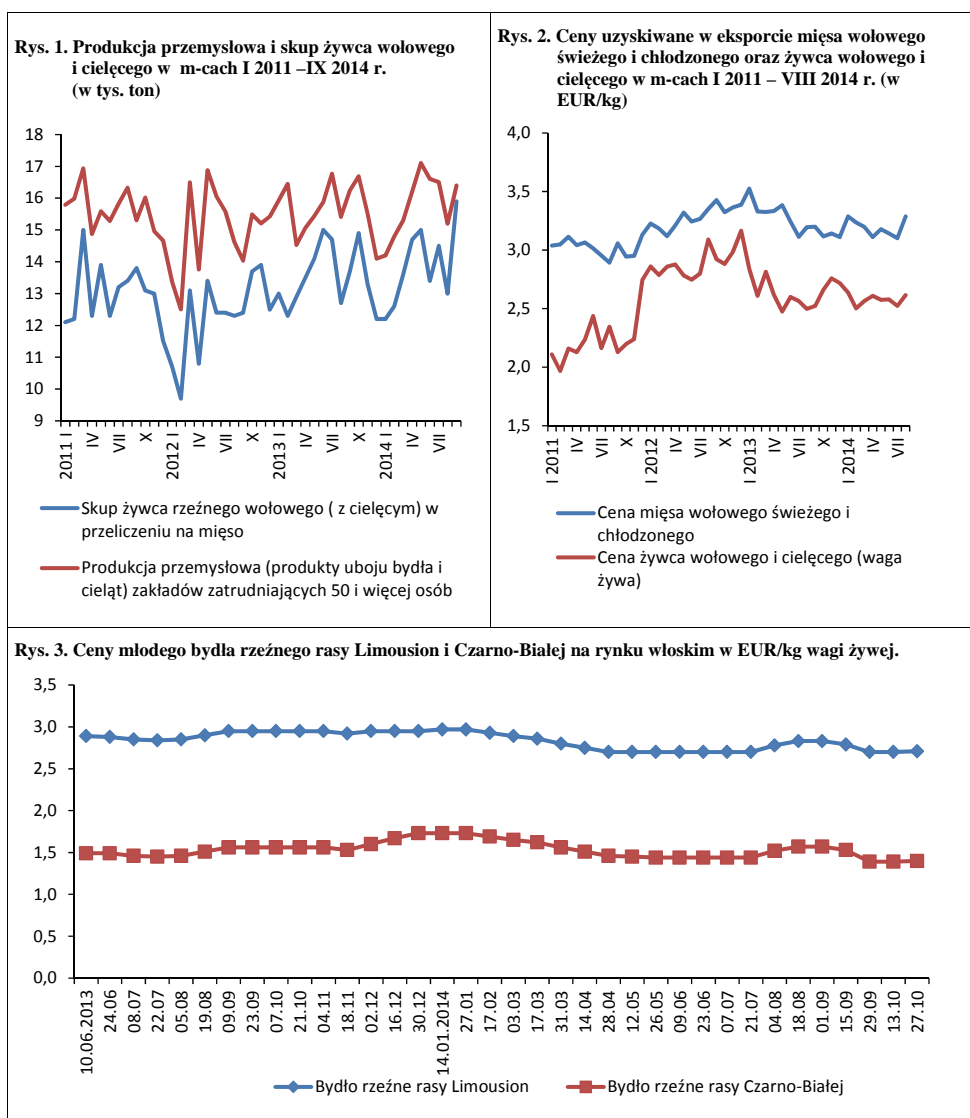
* obejmuje średnie ceny detaliczne antrykotu i rostbefu

Źródło: Na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Ceny zakupu bydła rzeźnego w ubojniach, ceny targowiskowe cieląt i ceny zbytu wołowiny

Wyszczególnienie	II 2014	III 2014	IV 2014	V 2014	VI 2014	VII 2014	VIII 2014	IX 2014	X 2014
	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca
Cena zakupu bydła rzeźnego w ubojniach (zł/kg wagi żywej):									
Bydło ogółem	6,01	5,89	5,89	5,91	5,91	5,78	5,81	5,80	5,48
Byki do 2 lat	6,84	6,61	6,53	6,52	6,51	6,44	6,56	6,63	6,37
Krowy	4,68	4,60	4,77	4,73	4,73	4,59	4,56	4,51	4,12
Średnia cena targowiskowa cieląt 60-100 kg (zł/kg wagi żywej)	11,65	11,40	11,14	11,47	11,05	11,19	10,78	10,48	10,66
Cena sprzedaży w zakładach mięsnych (zł/tonę):									
ćwierci z byków do 2 lat	12558	12233	11881	11932	11872	11755	12096	12216	11732
ćwierci z krów rzeźnych	10009	9746	9874	9941	9778	9381	9290	9245	8763
Średnia cena rynkowa (EUR/100 kg) tuszy od młodego bydła męskiego:									
UE	394,08	387,35	381,29	375,00	370,87	363,46	369,97	373,30	365,76
Polska	315,10	293,77	302,76	300,24	302,90	300,17	300,69	302,66	294,81

Źródło: Na podstawie tygodniowych informacji Departamentu Rynków Rolnych MRiRW.

Źródło: Opracowanie na podstawie danych GUS, CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej), FAMMU.

Ceny trzody sukcesywnie spadają z miesiąca na miesiąc, głównie pod wpływem nałożonego przez Rosję embarga, a także nasilającej się w Polsce wzrostowej tendencji produkcji, pogłębiając tym samym ich spadek w skali roku. W sierpniu cena skupu trzody wyniosła 5,19 zł/kg i była o 3% niższa niż w lipcu br. i o 13% niższa aniżeli przed rokiem. We wrześniu cena ta spadła o kolejne o 5% do 4,95 zł/kg w.ż. i była o 17% niższa niż we wrześniu 2013 r.

Z danych Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW wynika, że w październiku przeciętna cena skupu trzody może wynieść około 4,60 zł/kg i być o 7% niższa niż we wrześniu br. i o 20% niższa od ceny sprzed roku. Jeśli aktualne lub nawet nieco mniejsze miesięczne stopy spadku cen utrzymają się w dwu następnych miesiącach, to w grudniu cena skupu trzody może wynieść 4,00 – 4,30 zł/kg.

Przewidywania te potwierdza też najnowsza prognoza Komisji Europejskiej (z 23 października 2014 r.). Zgodnie z tym dokumentem przeciętna cena trzody klasy E, w IV kwartale 2014 r. może wynieść w UE-28 140,73 EUR/100 kg wagi poubojowej. Przy aktualnym kursie złotego względem euro wynoszącym 4,19, cena trzody w Polsce powinna w IV kwartale wynieść około 4,50 zł/kg. Biorąc pod uwagę cenę wrześniową i październikową, w grudniu cena trzody w Polsce będzie prawdopodobnie oscylować wokół 4 zł/kg wagi żywej. Oznacza to około 20-25% spadek cen w relacji 12-miesięcznej.

Prognoza Komisji Europejskiej jest także zbieżna z naszymi przypuszczeniami dotyczącymi dalszego spadku cen w przyszłym roku. Według Komisji w I kwartale 2015 r., przeciętna cena w UE-28 wyniesie 138,76 EUR/100 kg, a w II kwartale 145,85 EUR/100 kg. Przewidywania te oznaczają, że przy aktualnym kursie, cena skupu trzody w I kwartale 2015 r. może zawierać się w przedziale 4,40-4,50 zł/kg, a w II kwartale 4,60 – 4,70 zł/kg. W stosunku do odpowiednich kwartałów 2014 r., ceny w I kwartale byłyby niższe o 6-8%, a w II kwartale o 8-10%.

Jan Małkowski

**Danuta
Zawadzka**

Uznając taki rozwój cen za bardzo prawdopodobny, pytanie dotyczy dalszego rozwoju cen zbóż, gdyż od tego będzie zależał rozwój chowu trzody w nadchodzących miesiącach. Po tegorocznych żniwach ceny zbóż obniżyły się i choć ich spadek był mniejszy niż cen trzody to pogorszenie relacji cen trzody do cen zbóż nie było głębokie. We wrześniu targowiskowa cena żyta wyniosła 58,76 zł/dt, a jęczmienia 73,43 zł/dt. W stosunku do sierpnia ceny te obniżyły się odpowiednio o 3% i 4%. Relacja cen trzoda:żyto zawężała się z 1:8,6 w sierpniu do 1:8,4 we wrześniu, a relacja cen trzoda:jęczmień z 1:6,8 w sierpniu do 1:6,7 we wrześniu.

Z danych Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW wynika, że w październiku targowiskowa cena żyta może wynieść około 60 zł/dt, a jęczmienia około 72 zł/dt. Gdyby tak było w rzeczywistości to relacje ceny trzody do ceny żyta wynosiłaby 1:7,7, a do cen jęczmienia 1: 6,4. Relacja cen żywiec:żyto byłaby co prawda o 10% węższa niż rok wcześniej, ale relacja cen żywiec:jęczmień tylko o 3% węższa. Nie spodziewamy się więc załamania chowu trzody chlewnej w następnych miesiącach, bowiem pogorszenie jego opłacalności jest niewielkie.

Tab. 1. Skup trzody i handel zagraniczny wieprzowiną

Lata i miesiące	Skup trzody ^a		Eksport mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Import mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Saldo handlu zagranicznego tys. ton	
	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	tys. ton	Wskaźniki zmian ^b	tys. ton	wskaźniki zmian ^b		
2012	X	97,4	82,6	63,7	116,2	52,7	99,2	11,0
	XI	91,2	77,8	60,7	129,2	49,4	94,5	11,3
	XII	91,2	80,0	52,7	115,1	46,5	87,7	6,2
2013	I	96,7	107,2	58,3	131,6	47,4	105,3	10,9
	II	85,9	98,4	55,5	108,6	43,7	92,4	11,8
	III	93,5	97,1	59,9	109,5	59,3	95,6	0,6
	IV	91,9	106,3	59,6	119,7	47,2	109,5	12,4
	V	89,6	95,8	57,5	113,0	53,9	114,2	3,6
	VI	81,0	98,3	62,4	137,7	51,2	98,8	11,2
	VII	89,4	108,6	66,0	118,1	54,2	102,1	11,8
	VIII	84,4	98,9	67,0	110,4	52,5	87,4	14,5
	IX	87,2	107,5	60,8	108,6	52,4	108,1	8,4
	X	96,7	99,2	72,6	114,0	58,5	111,0	14,1
	XI	90,6	99,4	68,8	113,3	53,9	109,1	14,9
	XII	91,8	100,7	64,7	122,8	52,6	113,1	12,1
2014	I	94,2	97,4	66,7	114,4	52,9	111,6	13,8
	II	83,7	97,5	50,6	91,2	44,8	102,5	5,8
	III	107,7	115,2	49,7	83,0	55,3	93,3	-5,6
	IV	114,4	124,6	56,2	94,3	57,3	121,4	-1,1
	V	91,4	102,0	62,3	108,3	49,3	91,5	13,0
	VI	95,6	118,0	51,1	81,9	52,1	101,8	-1,0
	VII	105,1	117,5	56,9	86,2	55,6	102,6	1,3
	VIII	102,0	120,8	56,2	83,9	54,3	103,4	1,9
	IX	116,3	133,4	x	x	x	x	x

^a miesięczny skup nie jest pełny, gdyż nie obejmuje skupu realizowanego przez małe jednostki, w przeciwieństwie do okresów rocznych i półrocznych, ^b analogiczny okres poprzedniego roku = 100, ^c w wadze produktu, ^d dane miesięczne eksportu i importu nie są pełne, gdyż nie obejmują żywych zwierząt, niektórych przetworów i podrobów.

Źródło: Dane GUS, CIHZ, CAAC i przeliczenia własne.

Tab. 2. Ceny żywca wieprzowego, mieszanki T-2, Prowitu i prosiąt

Lata i miesiące	Cena skupu trzody w zł/kg wagi żywej	Relacje cen trzody do targowiskowych cen:		Cena mieszanki T-2 w zł/dt	Relacja cen trzoda: mieszanka T-2	Cena Prowitu w zł/dt	Relacja cen trzoda: Prowit	Cena prosiąt w zł/szt.	
		żyta	jęczmienia						
2013	I	5,13	6,5	5,6	153,10	3,4	274,32	1,9	171
	II	5,18	6,6	5,6	154,80	3,3	274,46	1,9	163
	III	5,36	6,8	5,9	155,05	3,5	274,26	2,0	168
	IV	5,30	6,7	5,6	156,45	3,4	274,91	1,9	172
	V	5,16	6,7	5,6	155,81	3,3	274,94	1,9	168
	VI	5,56	7,3	6,1	155,51	3,6	275,28	2,0	165
	VII	5,80	7,7	6,4	155,04	3,7	275,58	2,1	166
	VIII	5,97	9,2	7,5	152,59	3,9	275,00	2,2	167
	IX	5,96	8,9	7,5	149,58	4,0	274,39	2,2	177
	X	5,73	8,7	6,9	146,97	3,9	273,90	2,1	175
	XI	5,47	8,3	6,6	144,96	3,8	273,14	2,0	172
	XII	5,28	7,8	6,3	144,50	3,7	273,31	1,9	169
2014	I	5,06	7,4	5,9	143,59	3,5	273,11	1,9	170
	II	4,60	6,8	5,3	143,56	3,2	272,53	1,7	167
	III	4,73	7,0	5,4	143,27	3,3	271,81	1,7	160
	IV	5,02	7,3	5,8	144,86	3,5	270,59	1,9	169
	V	5,02	7,5	5,9	144,68	3,5	272,41	1,8	175
	VI	5,31	8,0	6,3	144,53	3,7	271,59	2,0	168
	VII	5,33	8,0	6,4	143,99	3,7	270,99	2,0	165
	VIII	5,19	8,6	6,8	142,33	3,6	269,95	1,9	161
	IX	4,95	8,4	6,7	140,28	3,5	267,44	1,9	162

Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 3. Ceny producenta, zbytu i ceny detaliczne wieprzowiny w Polsce (w zł/kg)

Lata i miesiące	Cena skupu za wagę poubojową schłodzoną	Ceny zbytu			Ceny detaliczne			Cena detaliczna w % cen zbytu		
		schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej
2013 I	6,72	13,98	20,00	12,74	15,84	23,92	16,07	113,3	119,6	126,1
II	6,79	13,66	19,91	12,71	15,27	23,78	16,04	111,8	119,4	126,2
III	7,03	13,76	19,94	12,74	15,16	23,77	16,11	110,2	119,2	126,5
IV	6,95	13,70	19,84	12,76	15,21	23,78	15,99	111,0	119,9	125,3
V	6,77	13,71	19,88	12,73	15,13	23,80	15,87	110,4	119,7	124,5
VI	7,29	13,84	19,93	12,74	15,16	23,80	16,11	109,5	119,4	126,5
VII	7,60	14,06	20,01	12,80	15,47	24,09	15,85	110,0	120,4	123,8
VIII	7,82	14,28	20,20	12,95	15,62	24,18	15,93	109,4	119,7	123,0
IX	7,81	14,44	20,43	13,08	16,06	24,36	16,08	111,2	119,2	122,9
X	7,51	14,27	20,47	13,05	15,73	24,62	16,11	110,2	120,3	123,4
XI	7,17	14,06	20,49	13,03	15,57	24,50	15,97	110,7	119,6	122,6
XII	6,92	14,04	20,44	12,99	15,51	24,51	15,72	110,5	119,9	121,0
2014 I	6,63	13,83	20,39	12,92	15,43	24,49	15,90	111,6	120,1	123,1
II	6,03	13,31	20,23	12,83	15,01	24,47	15,83	112,8	121,0	123,4
III	6,20	13,10	20,13	12,79	14,53	24,49	15,84	110,9	121,7	123,8
IV	6,58	13,40	20,19	12,83	14,76	24,55	15,87	110,1	121,6	123,7
V	6,58	13,44	20,21	12,81	15,02	24,57	15,80	111,8	121,6	123,3
VI	6,96	13,53	20,21	12,82	15,03	24,32	15,75	111,1	120,3	122,9
VII	7,00	13,56	20,33	12,86	15,23	24,40	15,90	112,3	120,0	123,6
VIII	6,82	13,49	20,30	12,87	15,08	24,47	15,80	111,8	120,5	122,8
IX	6,50				14,93	24,37	15,89			

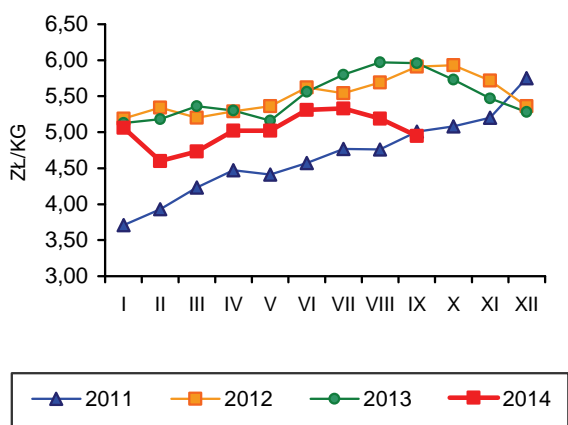
Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne

Tab. 4. Rynkowe ceny trzody w Unii Europejskiej (EUR/100 kg wagi poubojowej)

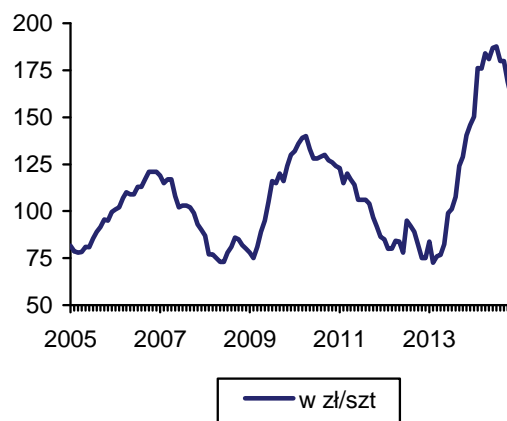
Lata i miesiące	UE-28	Polska	Niemcy	Dania	Ceny w Polsce w % cen w:		
					UE-27	Niemczech	Danii
2012 IX	190,11	191,61	194,99	172,29	100,8	98,3	111,2
X	189,09	193,27	193,21	175,62	102,2	100,0	110,1
XI	180,28	183,63	184,72	169,85	101,9	99,4	108,1
XII	172,95	173,95	173,89	167,27	100,6	100,0	104,0
2013 I	169,93	165,81	169,35	159,84	97,6	97,9	103,7
II	171,12	166,30	171,03	156,70	97,2	97,2	106,1
III	171,95	170,04	171,36	155,16	98,9	99,2	109,6
IV	170,86	171,89	171,43	154,39	100,6	100,3	111,3
V	165,45	164,74	163,53	150,93	99,6	100,7	109,1
VI	172,08	172,89	170,82	154,16	100,5	101,2	112,1
VII	181,09	179,81	177,84	159,75	99,3	101,1	112,6
VIII	190,07	187,97	189,82	165,69	98,9	99,0	113,4
IX	191,04	187,49	185,86	169,39	98,1	101,1	110,7
X	180,44	181,19	177,27	166,78	100,4	102,2	108,6
XI	171,55	169,44	168,18	162,94	98,8	100,7	104,0
XII	170,13	168,41	170,18	158,40	99,0	99,0	106,3
2014 I	164,86	159,53	159,78	151,40	96,8	99,8	105,4
II	160,69	149,20	155,26	147,95	92,8	96,1	100,8
III	158,26	149,30	156,28	143,22	94,3	95,5	104,2
IV	165,38	160,70	163,56	148,26	97,2	98,3	108,4
V	167,68	163,05	166,47	150,31	97,2	97,9	108,5
VI	174,28	171,07	176,48	155,83	98,2	96,9	109,8
VII	177,43	170,12	171,23	152,73	95,9	99,4	111,4
VIII	168,48	162,18	167,30	149,70	96,3	96,9	108,3
IX	163,00	160,00	167,00	149,80	98,2	95,8	106,8

Źródło: Dane Komisji Europejskiej.

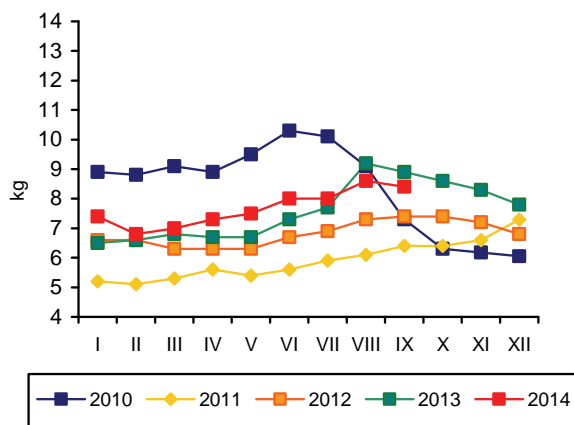
Rys. 1. Ceny skupu żywca wieprzowego w Polsce

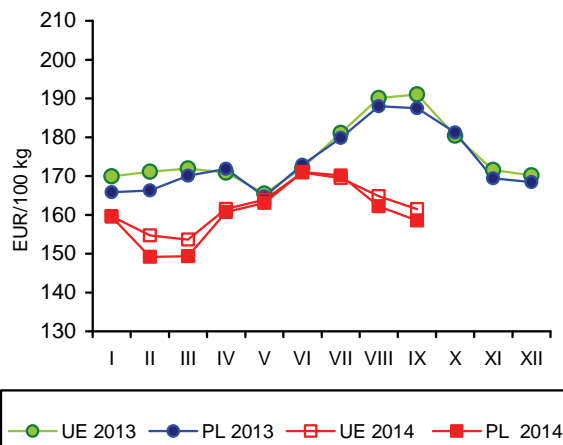
Rys. 2. Miesięczne ceny prosiąt w Polsce

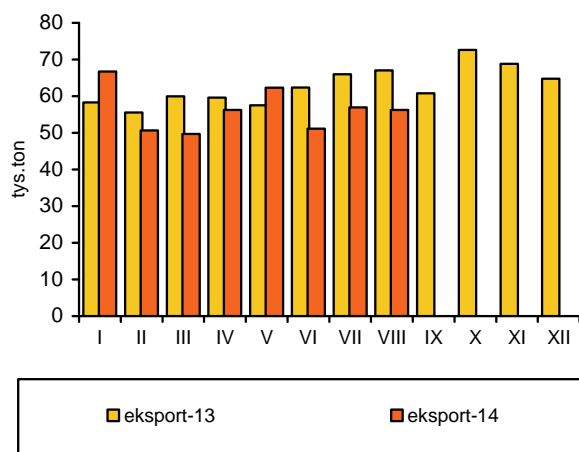
Rys. 3. Ceny żywca wieprzowego wyrażone w kg żyta w Polsce

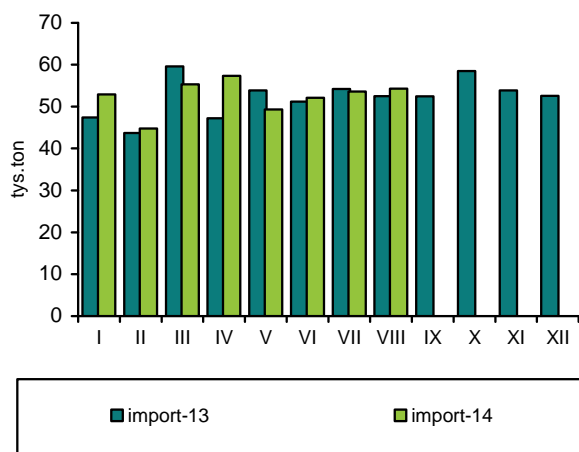
Rys. 4. Przeciętne ceny trzody klasy E w UE (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Rys. 5. Polski eksport produktów wieprzowych

Rys. 6. Polski import produktów wieprzowych

Źródło: GUS, CIHZ, CAAC, Komisja Europejska oraz przeliczenia własne.

Zakłady przemysłu drobiarskiego zatrudniające 50 i więcej stałych pracowników, wytworzyły we wrześniu 2014 r. ok. 171 tys. ton mięsa drobiowego, tj. o 11% więcej niż przed miesiącem i o 14% więcej niż przed rokiem. W okresie pierwszych dziewięciu miesięcy br., zakłady przemysłowe wyprodukowały 1432 tys. ton, tj. o 7,3% więcej mięsa drobiowego niż w analogicznym okresie 2013 r.

W tym samym czasie sprzedano za granicę 442,3 tys. ton, a więc o 18,8% więcej mięsa drobiowego niż przed rokiem. Eksport stanowił 31% przemysłowej produkcji drobiu. Import mięsa drobiowego obniżył się w tym samym czasie o ok. 10% do prawie 24 tys. ton. Nadwyżka eksportu nad importem mięsa drobiowego wzrosła więc do 418,3 tys. ton (o 21%).

Pełnoporcjowe mieszanki pasz przemysłowych dla kurcząt brojlerów potaniały we wrześniu 2014 r. o 5,4%, a dla indyków o 6,5% w relacji do września poprzedniego roku. Przeciętna cena skupu kurcząt wyniosła w październiku br. 3,57 zł/kg i była o 3,5% niższa niż dwanaście miesięcy wcześniej. Za indyki rzeźne płacono o 5,5% mniej niż przed rokiem. W porównaniu z poprzednim miesiącem ceny skupu kurcząt były o 4% a, indyków o 0,2% niższe. W dłuższym okresie ceny drobiu rzeźnego obniżają się wolniej niż ceny podstawowego nakładu, jakim są pasze. Relacja cen żywiec/pasza we wrześniu 2014 r. kształtowała się na rynku kurcząt na poziomie 2,75 wobec 2,62 w analogicznym miesiącu 2013 r., a na rynku indyków na poziomie 4,10 wobec 3,75 przed rokiem. Optymalność produkcji kurcząt i indyków rzeźnych poprawiła się. Jednak udział ceny skupu w cenie zbytu obniżył się z 58% do 56% w przypadku kurcząt i z 67% do 66,5% w przypadku indyków, ponieważ ceny zbytu spadały wolniej

Od maja br. średnie ceny zbytu uzyskiwane przez zakłady przemysłowe za tuszki kurcząt kształtują się na poziomie niższym niż w analogicznych miesiącach 2013 r. W październiku kurczęta patroszone były sprzedawane po cenach o 1,3% niższych niż przed rokiem.

Na rynku indyków nie występowała taka prawidłowość, a ceny zbytu wahały się w poszczególnych miesiącach. W październiku br. tuszki indycze sprzedawano po cenach o 4,1% niższych niż w roku poprzednim.

Na rynku detalicznym od czerwca br. ceny rosną. Ceny detaliczne kurcząt patroszonych w sierpniu były o 1,2% wyższe w relacji do lipca i o 6% wyższe w relacji do maja. Jednak w porównaniu do sierpnia 2013 r. kurczęta potaniały w handlu detalicznym średnio o 2,6% .

Korzystne relacje cen polskiego i unijnego drobiu na jednolitym rynku europejskim nieznacznie poprawiły się. We wrześniu br. w porównaniu do września 2013 r., średnie ceny sprzedaży mięsa kurcząt w Unii Europejskiej o 39,6% przewyższały polskie ceny wyrażone w euro. Przed rokiem były wyższe o 37,0%. Przeciętna unijna cena sprzedaży kurcząt obniżyła się w tym czasie o 5,8 %, podczas gdy cena polska o 7,5%.

W pierwszym kwartale br. miesięczne spożycie mięsa drobiowego w gospodarstwach domowych wyniosło 1,49 kg/mieszkańca, tzn. zmniejszyło się o 2,6% w porównaniu z analogicznym okresem przed rokiem. Natomiast konsumpcja wędlin powróciła do przeciętnego poziomu obserwowanego w latach poprzednich, tj. 0,2 kg/mieszkańca. W drugim kwartale spożycie mięsa drobiowego wzrosło do 1,51 kg, i było o 4,9% wyższe niż w analogicznym okresie przed rokiem. Konsumpcja wędlin drobiowych wykazywała dalszy spadek. Jej poziom był o 5,3% mniejszy niż w drugim kwartale 2013 r. W całym pierwszym półroczu br. konsumpcja mięsa drobiowego w gospodarstwach domowych wzrosła o ok. 1%, a wędlin obniżyła się o 2,6% w porównaniu z tym samym okresem poprzedniego roku.

**Grzegorz
Dybowski**

Tab. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu powyżej 50 osób (tys. ton)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014
I	96,4	111,0	133,0	146,0	162,0
II	96,5	101,0	122,0	131,0	142,0
III	118,0	110,0	136,0	148,0	157,0
IV	101,0	116,0	126,0	157,0	169,0
V	139,0	116,0	137,0	151,0	163,0
VI	112,0	118,0	137,0	144,0	145,0
VII	116,0	112,0	132,0	157,0	169,0
VIII	112,0	114,0	139,0	151,0	154,0
IX	119,0	116,0	134,0	150,0	171,0
X	125,0	128,0	156,0	175,0	
XI	123,0	127,0	142,0	162,0	
XII	122,0	127,0	133,0	155,0	
RAZEM	1368,0	1396,0	1627,0	1827,0	

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Wyszczególnienie	Import		Eksport	
	2013	2014	2013	2014
I	3891	3522	45841	53749
II	3603	2682	43155	50563
III	4100	3028	48769	55360
IV	3577	2770	50005	57785
V	2897	3377	48230	61710
VI	2654	2881	45957	54960
VII	2676	2905	47790	57819
VIII	3172	2727	42630	50317
IX	4167		47005	
X	3813		57095	
XI	2985		53390	
XII	2199		40647	
RAZEM	39734		570514	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 3. Ceny na rynku kurcząt brojlerów

Miesiące	Mieszanka dla kurcząt pełnoporcjowa grower/finisz (zł/tonę)		Żywiec (skup) (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt) patroszona, z szyją (zł/kg) ^{a, b}		Tuszka (detal) (zł/kg)	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014
I	1581	1357	3,71	3,49	6,58	6,41	7,33	7,20
II	1562	1351	3,92	3,72	6,63	6,48	7,29	7,31
III	1564	1373	4,02	3,70	6,72	6,73	7,67	7,47
IV	1540	1379	3,88	3,64	6,54	6,77	7,66	7,32
V	1540	1370	3,99	3,69	6,88	6,72	7,64	7,31
VI	1522	1377	4,05	3,89	6,99	6,79	7,85	7,63
VII	1512	1365	4,25	3,93	7,01	6,72	8,08	7,66
VIII	1458	1335	4,18	3,91	7,02	6,85	7,96	7,75
IX	1389	1314	4,09	3,72	7,01	6,39	7,94	
X	1365		3,70	3,57	6,85	6,76	7,28	
XI	1354		3,46		6,59		6,95	
XII	1344		3,50		6,61		6,94	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca, ^b konfekcjonowane

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, KRDiG i MRiRW.

Tab. 4. Ceny na rynku indyków brojlerów

Wyszczególnienie	Mieszanki dla indyków pełnoporcjowe grower/finiszer (zł/szt.)			Żywiec (skup) – indory (zł/kg) ^a			Tuszka (zbyt), (zł/kg) ^a		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
I	1387	1630	1433	5,86	5,57	5,78	9,01	8,39	8,84
II	1400	1621	1434	5,71	5,72	5,71	8,90	8,77	8,51
III	1414	1630	1451	5,67	5,69	5,68	8,54	9,42	8,60
IV	1446	1622	1442	5,43	5,71	5,72	8,94	8,46	9,57
V	1502	1588	1443	5,37	5,71	5,86	8,83	8,49	8,70
VI	1546	1565	1448	5,45	5,99	6,01	8,84	9,20	8,83
VII	1583	1569	1451	5,51	6,17	5,94	8,68	8,75	8,78
VIII	1636	1549	1410	5,38	6,22	6,00	8,35	8,68	8,89
IX	1635	1497	1401	5,30	6,24	6,04	8,33	9,17	8,83
X	1628	1437		5,51	6,38	6,03	8,38	9,18	8,80
XI	1592	1423		5,67	6,13		8,64	9,20	
XII	1624	1410		5,66	6,09		9,05	9,47	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca,

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 5. Ceny sprzedaży mięsa kurcząt w wybranych krajach UE (EUR/100 kg)

Wyszczególnienie	Polska	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Holandia	Hiszpania	UE
2013 I	134,71	256,00	197,30	166,20	230,00	197,50	198,12	194,75
II	139,52	256,00	197,50	166,80	230,00	200,00	189,95	192,14
III	147,95	256,68	196,40	164,41	230,00	200,00	179,57	193,23
IV	140,82	258,77	194,80	165,09	230,00	202,60	178,55	194,22
V	150,27	259,00	194,97	168,14	230,81	201,81	177,12	197,31
VI	148,12	262,27	196,24	168,30	235,00	204,40	183,08	200,10
VII	152,47	264,00	194,04	168,91	235,00	203,00	187,40	200,38
VIII	151,56	264,87	194,40	166,97	235,00	203,00	195,55	200,86
IX	144,27	265,97	194,63	168,49	235,00	203,00	186,78	197,62
X	128,01	266,00	195,25	169,45	233,26	201,48	182,01	191,62
XI	121,20	266,00	187,02	166,61	225,00	197,60	172,82	187,84
XII	130,40	266,00	182,96	166,12	225,00	198,71	169,58	189,83
2014 I	130,39	266,00	182,49	168,23	225,00	200,84	178,00	191,63
II	141,02	266,00	183,21	163,63	225,00	205,64	183,85	193,19
III	137,24	266,71	183,76	162,18	227,87	208,80	192,08	193,80
IV	137,13	267,00	182,97	163,23	230,00	209,00	194,20	195,73
V	137,00	267,87	183,79	163,30	221,97	210,29	194,11	194,81
VI	150,81	268,00	183,10	163,95	220,00	211,00	182,96	195,94
VII	146,05	268,00	183,44	161,95	220,00	211,00	170,59	196,20
VIII	148,64	268,90	180,54	159,77	220,00	208,74	169,64	192,79
IX	133,39	265,25	181,87	159,05	219,75	206,00	164,24	186,19

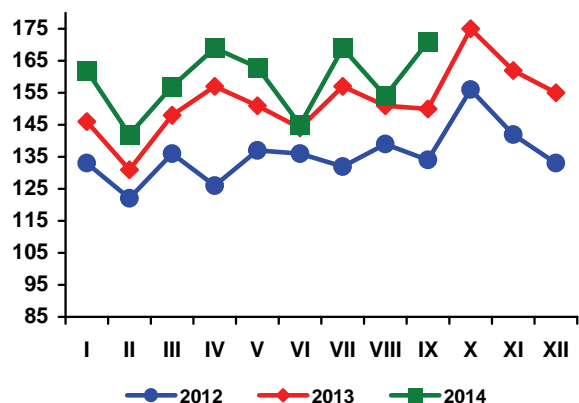
Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 6. Spożycie mięsa drobiowego i wędlin drobiowych wg budżetów rodzinnych (w kg/1 mieszkańca miesięcznie)

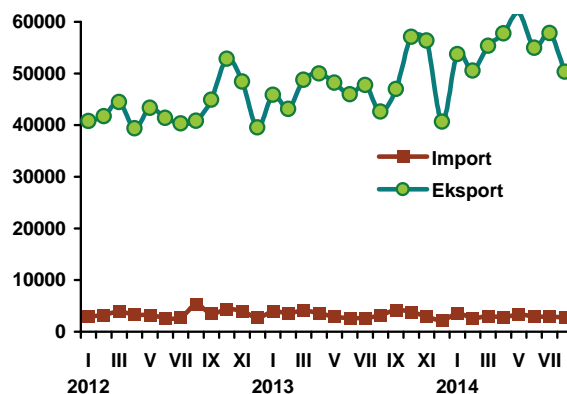
Kwartał	Mięso drobiowe			Wędliny drobiowe		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
I	1,50	1,53	1,49	0,21	0,20	0,20
II	1,48	1,44	1,51	0,20	0,19	0,18
III	1,50	1,45		0,20	0,19	
IV	1,60	1,60		0,20	0,18	

Źródło: Dane GUS.

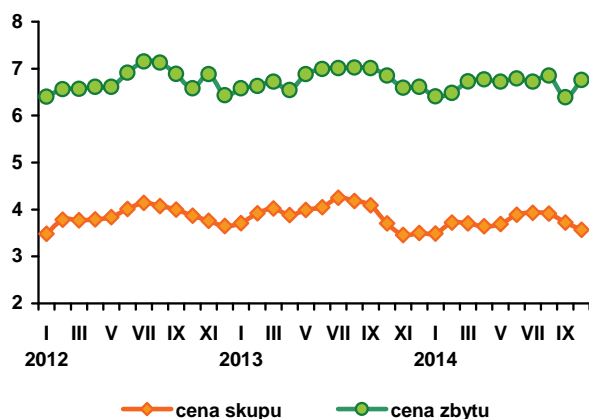
Rys. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu pow. 50 osób (tys. ton)

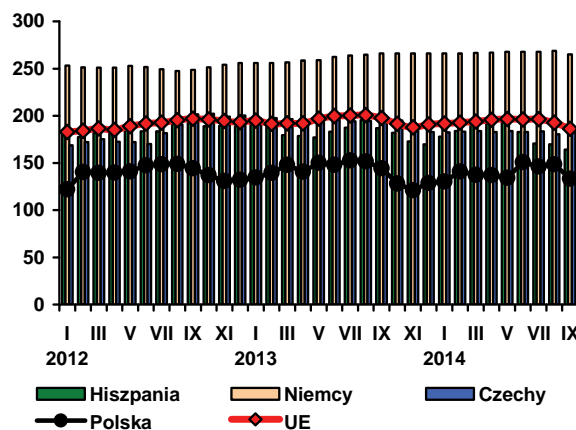
Rys. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Rys. 3. Ceny skupu brojlerów kurcząt i ceny zbytu tuszek kurcząt średnio w Polsce w zł/kg

Rys. 4. Ceny zbytu tuszek kurcząt w wybranych krajach UE, w EUR/100 kg

Źródło: Dane GUS, MRiRW i CIHZ.

W sierpniu 2014 r., wyeksportowano z Polski o 27% mniej jaj świeżych niż w tym miesiącu przed rokiem i o 7,5% mniej niż przed miesiącem, natomiast eksport przetworów z jaj był większy o ponad 12% w relacji rok do roku i o 2,5% w relacji miesiąc do miesiąca. Import jaj spożywczych był o 39% większy, a przetworów z jaj o 33% mniejszy niż przed rokiem. W pierwszych ośmiu miesiącach br. łącznie sprzedano za granicę o 1,8% więcej jaj w skorupkach i o 4% mniej przetworów z jaj niż w analogicznym okresie 2013 r. W tym samym czasie import jaj świeżych wzrósł o 12,6%, a przetworzonych, zmniejszył się o 21%. Eksport jaj nadal stanowi bardzo istotny element w zagospodarowaniu podaży krajowej.

W październiku br. ceny jaj spożywczych wyższych klas wagowych nadal rosły, podczas gdy jaja średnie i małe taniały. W efekcie przeciętna cena jaj wszystkich klas wagowych wyniosła 33,20 zł/100 sztuk i była o 3% niższa niż we wrześniu, ale o 5,3% wyższa niż przed rokiem. W relacji rok do roku podrożały jaja wszystkich klas wagowych,

z wyjątkiem największych, klasy XL. Ceny jaj dużych, klasy L o 8,4% przewyższały poziom notowany przed rokiem, jaj średnich, klasy M o 4,4%, a małych, klasy S aż o 18,6%, pod wpływem większego popytu na takie jaja. Średnia cena jaj wszystkich klas wagowych z dziesięciu miesięcy br. była o ok. 5% niższa niż w analogicznym okresie przed rokiem.

Ceny skupu jaj przeznaczonych do przemysłowego przetwórstwa nadal wykazywały dużą zmienność. W październiku br. za jaja przerobowe płacono o 4,5% mniej niż we wrześniu i o ok. 1% mniej w relacji do października 2013 r., ale o prawie 12% więcej niż w sierpniu 2014 r.

Przeciętna opłacalność produkcji jaj we wrześniu 2014 r. poprawiła się w porównaniu do tego samego okresu poprzedniego roku. Ceny jaj uzyskiwane przez producentów wzrosły o 3,4%, a pełnoporcjowe mieszanki pasz przemysłowych dla kur niosek potaniały o 1,7%. Relacja cen jaj do cen paszy poprawiła się do 2,98, wobec 2,81 przed rokiem.

Przeciętne ceny detaliczne jaj spożywczych ustabilizowały się na poziomie 0,51 zł/szt. Jest to poziom o ok. 5% niższy niż przed rokiem, ale nadal wyższy niż w 2011 r. Wysokie ceny powodują, że popyt przesuwa się w kierunku niższych klas wagowych, gdzie absolutny poziom ceny jednostkowej jest niższy, a więc konsument jednorazowo wydaje mniej pieniędzy na zakup takiej samej ilości jaj.

W Unii Europejskiej średnie ceny sprzedaży jaj konsumpcyjnych we wrześniu br. były o 3% wyższe niż przed rokiem. W Polsce, ceny jaj wyrażone w euro wzrosły w tym czasie aż o 9,3%. Proporcje cen polskich i przeciętnych cen unijnych pogorszyły się. We wrześniu br. 100 kg polskich jaj kosztowało o 0,67 euro więcej niż przeciętnie w Unii Europejskiej, podczas gdy rok wcześniej, o 6,56 euro mniej. We wrześniu 2014 r. jaja drożały w wielu krajach Wspólnoty. Przeciętne

ceny jaj w Niemczech były o 3,3% wyższe niż przed rokiem, we Francji o 5,4%, w Holandii o 6,3%, a w Czechach o 7,5%.

Bardzo wysokie ceny jaj w latach 2012 i 2013 znalazły odzwierciedlenie w spadkowej dynamice spożycia bezpośredniego jaj. Przeciętne spożycie jaj na jednego mieszkańca w gospodarstwach domowych było mniejsze w pierwszym kwartale br. o 12,1% niż w I kwartale 2013 r. i o 9,5% niż w pierwszym kwartale 2010 r. W drugim kwartale spożycie jaj w gospodarstwach domowych zwiększyło się o 12%. Jednak w całym pierwszym półroczu było ono o ok. 1% mniejsze niż przed rokiem i o 5,8% mniejsze niż w analogicznym okresie 2010 r. Stanowi to ważny czynnik hamujący dynamikę wzrostu cen jaj spożywczych na rynku krajowym.

Tab. 1. Handel zagraniczny jajami i przetworami z jaj (tony)

Miesiące	Jaja świeże				Przetwory z jaj			
	Import		Eksport		Import		Eksport	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014
I	2220	2334	18438	23071	548	475	2034	1739
II	1461	1483	14537	20999	655	333	1605	1444
III	1212	1791	15819	20199	662	367	1338	1485
IV	1748	1434	17662	15400	393	335	1631	1642
V	1432	2046	17530	17131	407	335	1631	1842
VI	1881	1613	16560	16222	475	374	1757	1515
VII	1590	1834	19823	15477	543	414	1705	1376
VIII	1740	2419	19854	14309	601	405	1258	1410
IX	2073		19660		490		1544	
X	1756		21076		462		2097	
XI	1453		20004		446		1990	
XII	1982		18350		375		1339	
RAZEM	20548		219313		6057		19929	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 2. Ceny sprzedaży jaj klasy A w zakładach pakujących (zł/100 szt.)^a

Miesiące	XL		L		M		S	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014
I	55,00	42,10	41,40	30,80	37,90	28,80	30,00	21,30
II	53,70	41,80	39,10	32,90	37,60	29,50	29,20	20,80
III	49,40	42,10	37,00	29,90	32,60	29,80	25,60	21,00
IV	45,20	43,20	34,20	32,70	29,60	29,50	23,30	23,00
V	44,80	40,40	34,60	30,80	28,70	27,50	22,20	21,00
VI	43,80	42,20	31,50	32,10	27,10	29,40	18,60	19,50
VII	41,40	44,20	31,60	33,40	28,10	27,50	19,30	22,20
VIII	43,60	40,70	29,50	32,70	28,50	28,90	16,70	24,90
IX	39,10	42,70	32,80	34,40	27,20	31,10	20,60	28,60
X	43,90	42,80	32,30	35,00	29,50	30,80	20,40	24,20
XI	43,50		32,50		31,20		21,70	
XII	42,00		33,90		31,80		22,90	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca

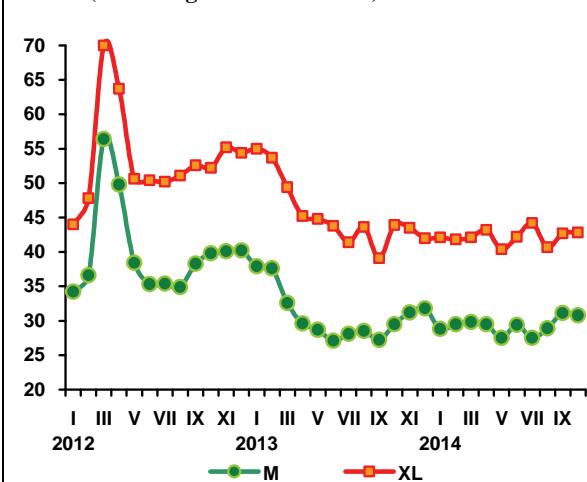
Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 3. Ceny sprzedaży jaj w Polsce i innych krajach (średnio klasy L i M), (EUR/100 kg)

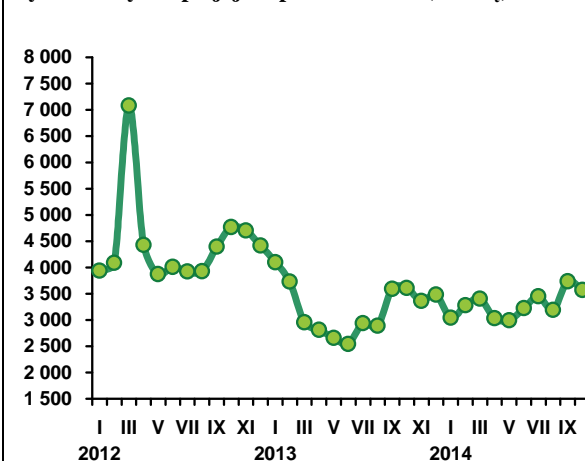
Miesiące	Polska	Czechy	Niemcy	Francja	Holandia	UE
2012 I	128,89	116,84	131,92	149,59	125,03	140,46
II	154,00	134,81	163,63	157,69	136,28	153,60
III	221,41	213,58	227,54	209,31	194,26	195,43
IV	194,43	181,50	168,66	187,38	150,77	177,12
V	150,80	138,97	150,67	158,76	134,42	158,98
VI	142,29	124,31	138,20	139,97	124,73	151,66
VII	147,41	123,25	131,07	132,55	122,90	148,26
VIII	147,24	124,38	130,99	134,00	117,98	149,63
IX	154,31	130,54	139,31	138,46	131,30	149,63
X	162,35	137,53	153,65	148,98	145,00	161,69
XI	164,02	137,55	157,71	153,82	145,67	163,90
XII	167,89	137,91	168,22	156,65	146,08	166,67
2013 I	157,59	133,13	152,21	131,06	120,71	152,91
II	152,26	131,18	159,16	114,30	114,67	147,03
III	145,90	123,40	149,87	100,31	98,71	137,22
IV	128,06	107,11	113,92	92,49	82,43	123,86
V	123,59	92,35	93,69	86,69	82,16	117,30
VI	115,11	94,70	96,25	87,22	86,53	116,55
VII	116,98	91,42	90,81	88,47	87,65	117,44
VIII	113,78	90,04	91,71	89,65	85,10	117,02
IX	117,93	92,72	103,42	104,45	94,10	124,49
X	123,96	103,24	107,53	104,90	102,90	129,26
XI	126,95	100,81	112,26	113,48	105,27	133,14
XII	128,99	103,06	116,82	112,17	102,55	133,59
2014 I	119,32	103,61	112,75	103,78	91,68	127,62
II	123,06	102,44	121,69	98,75	96,71	128,52
III	119,16	108,00	123,78	102,57	102,00	129,25
IV	121,37	107,93	119,22	95,45	93,47	125,33
V	119,43	99,66	104,84	94,54	90,16	120,87
VI	121,40	94,09	107,55	101,45	100,47	123,49
VII	124,02	93,99	104,57	107,72	100,84	125,81
VIII	124,10	94,69	96,62	102,06	89,97	122,66
IX	128,88	99,64	106,82	110,08	100,00	128,21

Źródło: Dane MRiRW.

Rys. 1. Średnie ceny sprzedaży jaj spożywczych w Polsce (klasa wagowa M i XL –/szt)

Rys. 2. Ceny skupu jaj do przetwórstwa (zł/tonę)

W okresie od stycznia do października przeciętna cena jagniąt w UE-28 wyniosła 577 EUR/100 kg i była o 2% niższa niż w tym samym okresie 2013 r. Komisja Europejska w prognozie z 23 października podniosła prognozowaną cenę na 2014 rok z 608 do 610 EUR/100 kg, co oznacza, że przeciętna roczna cena wzrosła w skali roku o 3,7%. Gdyby ta prognoza miała się sprawdzić to ceny jagniąt w dwu następnych miesiącach musiałyby być wyższe od ubiegłorocznych po około 20%, co obecnie wydaje się bardzo mało prawdopodobne, choć nie niemożliwe. W październiku 2014 r. przeciętna cena jagniąt w UE-28 wyniosła 624 EUR/100 kg wagi poubojowej i była o około 1% niższa niż przed rokiem. Stopa spadku cen jagniąt w porównaniu z poprzednimi miesiącami była znacznie mniejsza (w trzech poprzednich miesiącach zawierała się ona w przedziale 5-7%), co może stwarzać nadzieję na przełamanie tendencji spadkowej. Powstaje jednak pytanie czy dynamika tego wzrostu może być aż tak wysoka aby mogła spowodować wzrost średniej rocznej ceny o 3,7%.

Cena owiec ciężkich, w okresie styczeń-październik 2014 r., wyniosła średnio 512,6 EUR/100 kg i była o 4,3% wyższa niż analogicznym okresie 2013 r. Komisja Europejska podwyższyła średnią cenę roczną z 504 do 506 EUR/100 kg. Stopa spadku cen owiec ciężkich musiałaby pogłębić się z 1,5% w październiku do 2-3% w nadchodzących miesiącach, aby prognoza Komisji sprawdziła się. Taki scenariusz nadal wydaje się bardzo prawdopodobny.

Jeżeli prognozy Komisji okażą się trafne to z polskiego punktu widzenia sytuacja będzie umiarkowanie optymistyczna. Optymizmem może napawać fakt, że

w okresie Świąt Bożego Narodzenia sprzedaje się najwięcej jagniąt o wadze 13-17 kg, a więc tego asortymentu, którego ceny prawdopodobnie wzrosną i to nie tylko sezonowo, ale także w skali roku. Spadki cen owiec ciężkich mogą okazać się mniejsze niż rok wcześniej, bowiem nieco wyższy kurs euro/złoty będzie trochę niwelował ten spadek.

We wrześniu cena skupu polskich owiec wyniosła 6,77 zł/kg i była o 1% wyższa od ceny sprzed roku. W październiku cena owiec wyrażona w euro wyniosła 363 EUR/100 kg i była o 2% wyższa niż rok wcześniej. Biorąc po uwagę kurs złotego względem euro oraz odpowiednie proporcje wagi żywej i poubojowej, cena owiec na polskim rynku powinna wynieść około 6,60 zł/kg. Byłaby ona wówczas wyższa od ceny sprzed roku o około 10%. Wysoka stopa wzrostu wynika z tego, że w październiku 2013 r. cena skupu była wyjątkowo niska.

W najnowszej prognozie Komisja Europejska przewiduje, że w 2015 r. zarówno ceny jagniąt jak i owiec ciężkich wzrosną średnio po około 1%.

**Danuta
Zawadzka**

Tab. 1. Produkcja baraniny w Polsce (w tonach wagi poubojowej)

Wyszczególnienie	2012	2013	2014	Zmiana w % 2014/2013
I półrocze	770	767	750	98
II półrocze	690	761	740	97
Rok	1 460	1 528	1 490	98

a) prognoza IERiGŻ-PIB. Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Polski handel zagraniczny żywcem i mięsem baranin w ekwiwalencie mięsa (tony)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Eksport 2013	100,2	66,2	253,1	138,9	105,9	134,9	118,6	113,2	126,5	98,5	85,5	149,0	1491
2014	89,3	79,3	70,9	211,0	93,0	117,3	109,7	68,0	x	x	x	x	1250*
miesiąc roku poprzedniego = 100	89,1	119,8	28,0	151,9	87,8	87,0	92,5	60,1	x	x	x	x	83,8
Import 2013	84,0	14,6	63,4	110,7	60,5	64,3	63,2	66,6	114,9	81,0	52,3	46,0	821
2014	85,2	50,2	48,5	58,2	84,8	112,9	116,6	65,5	x	x	x	x	850*
miesiąc roku poprzedniego = 100	101,4	343,8	76,5	52,6	140,2	175,6	184,5	98,3	x	x	x	x	103,5

*Prognoza IERiGŻ- PIB Źródło: Dane CAAC.

Tab. 3. Przeciętne ceny skupu owiec w Polsce (w zł/kg wagi żywej)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2013	6,00	5,52	7,58	7,06	6,14	6,69	6,56	6,40	6,71	5,95	6,65	8,23
2014	6,40	6,50	4,62	8,16	6,35	6,36	6,02	6,62	6,77	x	x	x
miesiąc roku poprzedniego = 100	106,7	117,8	60,9	115,6	103,4	95,1	91,8	103,4	100,9	x	x	x

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Średnie ceny zakupu owiec żywych w Polsce

Wyszczególnienie	zł/kg		EUR/kg	
	cena za wagę żywą	cena za wagę poubojową	cena za wagę żywą	cena za wagę poubojową
IX 2013	7,5	16,0	1,82	3,88
X	7,5	16,0	1,79	3,81
XI	7,5	16,0	1,80	3,83
XII	8,9	18,9	2,13	4,53
I 2014	7,8	16,7	1,87	3,99
II	8,0	16,9	1,91	4,05
III	8,2	17,4	1,96	4,17
IV	8,6	18,2	2,05	4,36
V	8,4	17,9	2,01	4,28
VI	8,1	17,2	1,96	4,17
VII	8,1	17,3	1,96	4,17
VIII	7,9	16,8	1,88	4,00
IX	7,8	16,6	1,86	3,96

Źródło: Dane Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW oraz przeliczenia własne.

Tab. 5. Przeciętne ceny detaliczne udźca baraniego w Polsce (zł/kg)

Lata	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
2012/2013	51,25	51,25	51,66	51,66	50,05	52,61	52,55	51,41	51,97	51,54	51,60	51,49
2013/2014	51,44	51,60	51,50	53,04	52,83	52,11	52,08	52,89	52,73	51,57	52,40	53,46
miesiąc roku poprzedniego = 100	100,4	100,7	99,7	102,7	105,6	99,0	99,1	102,9	101,5	100,1	101,6	103,8

Źródło: Dane GUS.

Tab. 6. Przeciętne ceny jagniąt w UE-28 i we Włoszech (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
UE-28												
2012/13	636,6	620,2	595,9	542,6	538,6	547,5	560,9	580,8	609,6	634,7	648,7	630,0
2013/14	581,5	586,8	552,3	537,3	534,7	588,6	581,6	582,5	580,9	589,2	602,3	624,3
miesiąc roku poprzedniego = 100	93,8	94,6	92,7	99,0	99,3	107,5	103,7	100,3	95,3	92,8	92,9	99,1
Włochy												
2012/2013	608,1	610,8	612,0	611,7	645,2	588,3	577,5	575,5	589,5	636,5	687,3	707,2
2013/2014	671,3	698,4	572,5	548,6	544,9	657,2	597,8	600,5	616,6	634,2	683,0	683,2
miesiąc roku poprzedniego = 100	110,4	114,3	93,5	89,7	84,5	111,7	103,5	104,3	104,6	99,8	99,4	96,6

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab.7. Przeciętne ceny owiec ciężkich w UE-28 i w Wielkiej Brytanii (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
UE-28												
2012/2013	462,5	458,2	433,6	432,2	484,4	519,0	538,2	533,2	517,0	496,3	482,7	476,1
2013/2014	483,6	485,9	488,0	490,3	516,0	556,9	575,6	569,6	508,7	482,1	469,4	469,1
miesiąc roku poprzedniego = 100	104,6	106,1	112,5	113,4	106,5	107,3	106,9	106,8	98,4	97,1	97,2	98,5
Wielka Brytania												
2012/2013	432,2	425,2	397,5	411,4	495,4	539,3	575,3	570,7	528,7	483,9	461,6	458,3
2013/2014	474,3	471,9	480,6	499,9	543,8	582,7	607,8	617,9	514,7	471,0	469,4	445,0
miesiąc roku poprzedniego = 100	109,7	111,0	120,9	121,5	109,8	108,0	105,6	108,3	97,4	97,3	101,7	97,1

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab. 8. Ceny jagniąt w Nowej Zelandii

Wyszczególnienie	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
2012/2013 NZD/szt. 15 kg	68,29	59,53	56,70	53,50	50,90	51,52	45,68	63,02	65,35	66,41	65,31	72,20
2013/2014 NZD/szt. 15 kg	76,48	69,35	64,92	65,91	64,95	68,12	58,86	76,22	78,35	78,23	76,94	81,87
miesiąc roku poprzedniego = 100	112,0	116,4	114,5	123,2	127,6	132,2	128,9	120,9	119,9	117,8	117,8	113,4

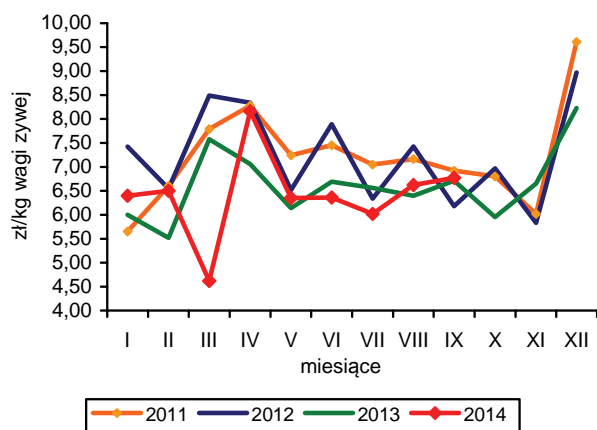
Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków Fencepost, New Zealand.

Tab. 9. Ceny jagniąt w Australii

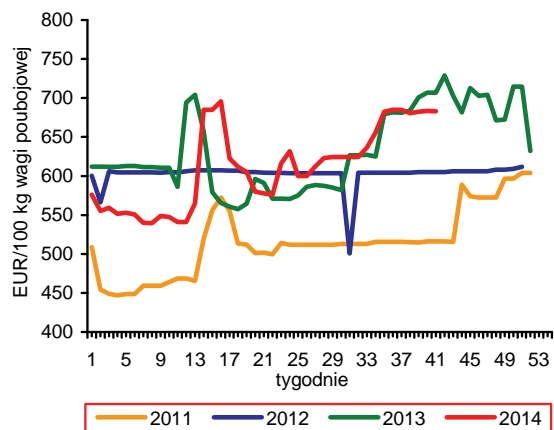
Wyszczególnienie	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
2012/2013 AUD/100 kg cwe	324	331	346	380	433	408	443	471	497	453	439	398
2013/2014 AUD/100 kg cwe	407	423	423	504	556	572	570	585	551	479	495	438
miesiąc roku poprzedniego = 100	125,6	127,8	122,3	132,6	128,4	140,2	128,7	124,2	110,9	105,7	112,7	110,1

Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków MLA, Australia.

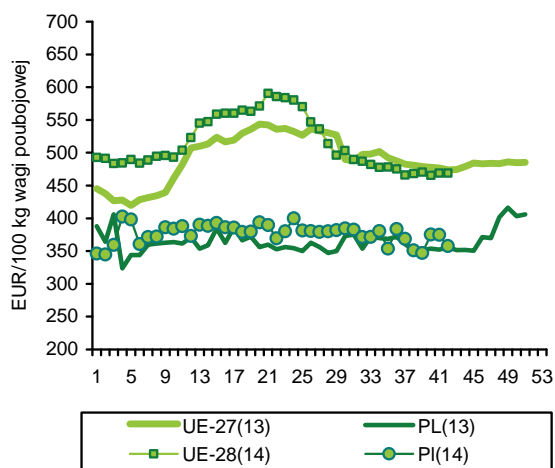
Rys. 1. Ceny skupu żywca baraniego w Polsce w zł/kg

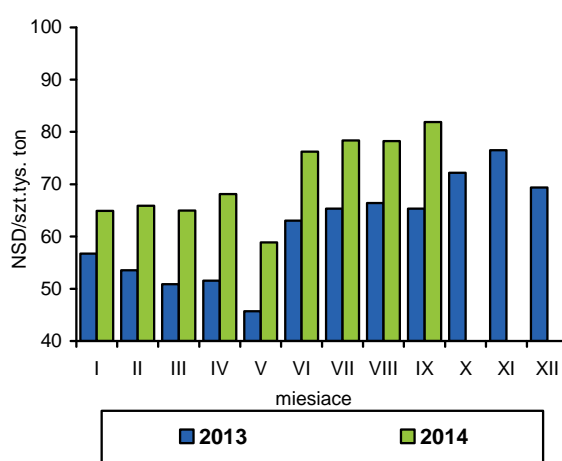
Rys. 2. Ceny jagniąt we Włoszech

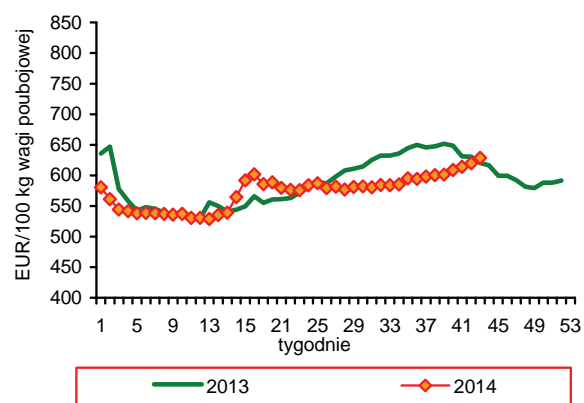
Rys. 3. Tygodniowe ceny owiec ciężkich w UE-28 i w Polsce

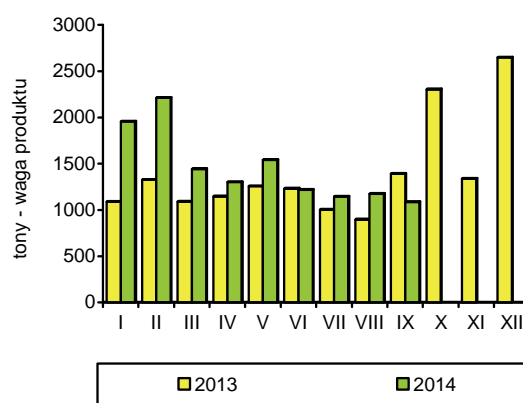
Rys. 4. Ceny jagniąt w Nowej Zelandii

Rys. 5. Ceny jagniąt w UE-28

Rys. 6. Unijny import baraniny i jagnięciny z Australii

Źródło: GUS, Komisja Europejska, MAF, AFFA.

W okresie trzech kwartałów 2014 r. połowy ryb na Bałtyku wyniosły 94,7 tys. ton i były o 24,3% mniejsze niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Spośród głównych gatunków mniej złowiono szprotów (o 36,3% do 51,6 tys. ton) oraz śledzi (o 16,4% do 18,9 tys. ton). Wyraźnie zwiększyły się natomiast połowy ryb płaskich (o 8,8% do 10,7 tys. ton) oraz ryb pozostałych, głównie słodkowodnych poławianych na zalewach (o 41,4% do 6,0 tys. ton). Wielkość kwot połowowych ryb gatunków limitowanych dla Morza Bałtyckiego przyjęta przez Komisję Europejską będzie o 12% większa niż w 2014 r. Dla stad eksploatowanych przez polską flotę wzrost ten wyniesie ok. 3%. Największe zmiany limitów dotyczyć będą rybołówstwa śledziowego, gdzie kwota wzrośnie aż o 46% do 44,7 tys. ton. Mniej niż w 2014 r. będzie można odłowić szprotów (o 11% do 62,7 tys. ton) oraz dorszy (o 28,3% do 15,5 tys. ton).

Produkcja ryb, przetworów rybnych i owoców morza w dużych zakładach przemysłu rybnego (zatrudnienie powyżej 50 osób) wyniosła w sierpniu 2014 r. 24,0 tys. ton i była o 1,5% większa niż w analogicznym miesiącu roku poprzedniego. Jednakże w całym okresie styczeń-sierpień br. wyprodukowano 233,6 tys. ton produktów, tj. o 10,4% mniej niż przed rokiem. O spadku produkcji zdecydowała przede wszystkim mniejsza podaż szprotów z połowów bałtyckich i produkcja ryb mrożonych (o 48,4% do 27,4 tys. ton) oraz wędzonych łososi (o 9,2% do 32,1 tys. ton). Produkcja marynat zwiększyła się w tym czasie o 2,3% do 51,1 tys. ton, przy niższej produkcji konserw i prezerw (o 2,4% do 42,2 tys. ton). Podstawowym gatunkiem wykorzystywanym w produkcji przetworów i konserw pozostają śledzie, a ich łączny przerób zmniejszył się w analizowanym okresie o 2,1% do 58,1 tys. ton). Na wysokim poziomie utrzymuje się produkcja mrożonych filetów z ryb morskich z blisko 10% dynamiką wzrostu (do 16,7 tys. ton).

Eksport trzech podstawowych grup produktów: filetów rybnych, ryb wędzonych oraz przetworów i konserw wyniósł w okresie styczeń-sierpień 2014 r. 149,0 tys. ton (w wadze produktów) o wartości 3,52 mld zł i był odpowiednio o 0,5% mniejszy i 5,4% większy niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Spośród głównych gatunków ryb, spadek wartości eksportu odnotowano w przypadku dorszy (o 13,7% do 234,2 mln zł) i śledzi

(o 5,1% do 412,8 mln zł). Zwiększyły się natomiast wpływy z wywozu łososi (o 8,8% do 1974 mln zł) i pstrągów (o 43,1% do 165,9%). Wolumen importu zwiększył się w okresie ośmiu miesięcy br. o 0,4% do 306,8 tys. ton, przy wyższej dynamice wzrostu jego wartości (o 3,7 do 3,92 mld zł). Wzrósł przywóz głównie ryb świeżych (o 10,7%) oraz przetworów i konserw (o 7,5), przy ograniczeniu importu ryb mrożonych i filetowanych (o 5-6%). Import dorszy zwiększył się w okresie styczeń-sierpień 2014 o 23% (do 32,5 tys. ton), łososi o 10,7% (do 87,4 tys. ton), a mintajów o 5,9% (do 23,7 tys. ton). Największe spadki odnotowano natomiast w przywozie pang (o 29%), makreli (o 19%) i śledzi (o 11%).

Ceny detaliczne ryb i owoców morza po znacznym wzroście w pierwszych miesiącach 2014 r. od marca br. zaczęły wyraźnie maleć, pod wpływem obniżek cen wielu gatunków ryb importowanych oraz spadku cen na rynkach innych produktów żywnościowych. W ciągu trzech kwartałów 2014 r. ryby i owoce morza były średnio o 0,3% droższe niż w analogicznym okresie roku poprzedniego, ale we wrześniu w porównaniu z grudniem 2013 r. spadek cen wyniósł 0,3%, a w stosunku do września ub.r. 1,0%. Skala obniżek była jednak niższa niż w przypadku głównego substytutu jakim jest mięso, zwłaszcza drób i wieprzowina, które były we wrześniu br., w porównaniu z wrześniem roku poprzedniego średnio o 6-7% tańsze. Ryby świeże i chłodzone były tańsze w relacji wrzesień br. do września ub.r. o 1,7%, ryby mrożone o 1,4%, a ryby suszone, wędzone i solone o 1,3%. Spośród głównych grup produktów wzrosły ceny detaliczne dotyczyły wyłącznie owoców morza, zarówno świeżych jak i mrożonych (wzrost w okresie wrzesień ub.r. do września br. o 4,3-5,3%).

**Krzysztof
Hryszko**

Tab. 1. Połowy ryb bałtyckich (tony, sztuki)

Miesiące	tony						sztuki	
	szprot	śledź	dorsz	plaskie	pozostałe	razem	troć wędrowna	łosoś bałtycki
2010 I-XII	58 837	24 748	12 196	11 229	2 672	109 577	92 945	9 563
2011 I-XII	56 490	29 881	11 861	9 725	2 542	110 497	51 258	6 151
2012 I-XII	63 115	27 114	14 884	10 089	5 198	120 361	36 928	5 805
2013 I-XII	80 986	23 589	12 502	11 863	4 951	133 891	29 402	5 277
2013 IX	-	976	750	1 044	533	3 303	1 635	3
X	-	181	1 115	656	404	2 356	2 653	5
XI	-	547	1 751	618	177	3 093	4 183	297
XII	-	277	2 196	756	118	3 347	4 153	2 680
2014 ^{a,b} I	3 283	560	914	1 120	55	5 932	1 986	531
II	9 940	1 646	1 067	3 013	20	15 686	4 141	337
III	14 326	3 566	987	2 666	379	21 924	4 214	353
IV	13 716	2 475	1 228	1 088	576	19 083	3 041	161
V	7 110	1 721	1 140	434	302	10 707	2 271	180
VI	2 123	2 636	972	544	862	7 137	130	1
VII	341	999	204	719	1 743	4 006	632	7
VIII	102	1 343	127	591	1 802	3 965	4 019	4
IX	663	3 937	899	520	271	6 290	949	-
Wskaźnik zmian (%)								
<u>IX 2014</u> <u>IX 2013</u>	x	403,4	119,9	49,8	50,8	190,4	58,0	x
<u>I-IX 2014</u> <u>I-IX 2013</u>	63,7	83,6	101,3	108,8	141,4	75,7	116,1	68,6

^a dane nieostateczne, ^b stan bazy na dzień 02.10.2014 r.

Źródło: Morski Instytut Rybacki na podstawie danych MRiRW.

Tab. 2. Produkcja ryb i produktów rybnych (tony)^a

Miesiące	Filety z ryb morskich świeże lub chłodzone	Ryby, filety oraz mięso mrożone	Ryby solone, suszone i wędzone	Przetwory i konserwy rybne				Razem
				razem	w tym			
					śledzie	sardynki i szproty	makrele	
2010 I-XII	10 516	41 335	104 398	165 431	93 393	10 920	9 825	321 680
2011 I-XII	8 384	36 228	82 449	182 415	97 385	12 191	11 110	309 476
2012 I-XII	7 607	69 646	85 908	191 346	99 447	12 614	9 596	354 507
2013 I-XII	8 370	93 081	92 340	194 880	97 542	13 388	9 285	388 671
2013 VII	255	2 459	6 017	13 621	6 977	943	934	22 352
VIII	475	3 417	5 808	13 997	6 583	703	532	23 697
IX	440	3 540	6 869	17 105	8 303	1 094	745	27 954
X	779	4 445	8 599	19 267	9 406	1 517	981	33 090
XI	1 018	4 167	9 567	19 314	10 866	1 090	800	34 066
XII	901	3 070	11 866	16 901	9 562	891	685	32 738
2014 I	719	5 640	6 504	16 387	7 297	1 306	892	29 250
II	916	7 881	6 784	17 387	8 590	1 356	793	32 968
III	767	13 077	7 702	18 846	9 423	1 252	825	40 392
IV	964	9 594	8 089	16 096	7 871	1 161	754	34 743
V	816	5 560	5 760	14 646	6 065	934	926	26 782
VI	511	4 053	5 171	13 529	5 950	660	874	23 264
VII	262	3 014	5 909	13 028	6 465	604	821	22 213
VIII	192	3 374	6 156	14 322	6 474	761	918	24 044
Wskaźnik zmian (%)								
<u>VIII 2014</u> <u>VIII 2013</u>	40,4	98,7	106,0	102,3	98,3	108,3	172,6	101,5
<u>I-VIII 2014</u> <u>I-VIII 2013</u>	98,4	67,0	93,9	101,6	97,6	91,3	112,0	89,6

^a dane miesięczne o produkcji wytworzonej pochodzą od tzw. dużych jednostek przemysłowych i nieprzemysłowych, zatrudniających 50 osób i więcej, które złożyły sprawozdania

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Handel zagraniczny rybami i produktami (tys. ton)^a

Miesiące	Eksport ^a					Import				
	razem	przetwory i konserwy	filety i mięso	ryby solone, suszone i wędzone	ryby mrożone	razem	filety i mięso	ryby mrożone	przetwory i konserwy	ryby świeże lub chłodzone
2010 I-XII	325,9	96,0	55,2	37,8	66,9	465,9	189,3	86,9	38,1	113,1
2011 I-XII	351,5	113,9	53,7	38,6	64,5	450,9	185,2	86,3	36,7	113,1
2012 I-XII	364,7	114,9	60,0	45,9	75,1	465,5	176,4	77,5	37,5	140,6
2013 I-XII	407,4	115,7	65,8	52,9	89,4	504,9	188,2	96,0	42,6	139,8
2013 VIII	26,1	8,7	4,1	3,7	5,2	38,4	16,4	6,7	3,0	9,4
IX	27,0	9,5	5,2	4,0	4,4	42,7	16,7	7,7	3,9	11,1
X	31,1	10,7	6,2	4,8	4,2	48,8	19,8	8,1	3,9	13,6
XI	30,3	10,5	5,9	5,3	4,5	54,8	22,2	9,8	4,9	14,4
XII	32,2	10,7	5,7	6,2	5,8	53,0	20,4	9,2	3,4	16,1
2014 ^b I	28,3	10,0	5,1	4,0	6,0	43,9	16,5	10,1	4,7	9,8
II	29,5	10,6	5,7	3,7	5,5	41,3	13,6	9,9	3,8	11,1
III	32,3	10,5	5,9	4,3	5,4	47,0	15,4	9,6	4,7	14,3
IV	32,4	10,0	5,8	4,8	3,9	40,7	12,6	7,7	3,1	13,6
V	31,0	8,7	5,5	3,7	7,4	35,0	11,1	5,3	2,8	12,4
VI	29,8	8,6	4,9	3,5	7,7	32,4	10,2	4,5	2,8	11,5
VII ^c	23,1	8,9	4,9	4,1	1,1	34,0	11,4	5,4	3,5	10,8
VIII ^c	20,4	8,4	3,7	3,4	1,6	32,6	12,1	4,8	2,9	10,1
Wskaźnik zmian (%)										
VIII 2014 VIII 2013	78,1	96,1	91,0	91,1	30,6	84,9	73,8	72,0	97,9	107,4
I-VIII 2014 I-VIII 2013	79,1	101,9	97,0	96,7	54,7	100,4	94,4	93,5	107,1	110,7

^a z eksportem burtowym ^b dane wstępne, ^c bez eksportu burtowego

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 4. Ceny ryb w imporcie (zł/kg)

Miesiące	Filety ze śledzia 03049923 ^b		Mrożona makrela 03035410 ^b			Filety mrożone			Łosoś świeży 03021400 ^b	Konserwy z tuńczyka 160414 ^b
						mintaj 03047500 ^b	panga 03046200 ^b	morszczuk 03047415 ^b		
	Norwegia	Islandia	Holandia	W. Brytania	Norwegia	Chiny	Wietnam	Argentyna	Norwegia	Tajlandia
2010 I-XII	3,77	3,68	4,15	4,36	4,26	6,27	5,89	9,40	19,21	9,65
2011 I-XII	6,03	6,42	5,49	5,24	5,17	6,13	6,73	11,53	17,86	10,47
2012 I-XII	7,87	7,71	5,82	6,36	5,79	6,66	6,79	12,17	15,89	14,66
2013 I-XII	6,29	6,31	5,37	5,71	5,41	6,42	5,74	11,53	22,10	14,36
2013 VIII	6,02	5,03	5,04	-	5,25	6,93	5,66	11,98	21,95	14,88
IX	5,76	5,72	5,77	6,39	5,51	6,90	5,61	12,12	18,23	14,03
X	5,56	6,19	6,01	4,51	5,91	6,24	5,72	11,62	19,81	12,66
XI	6,20	5,91	5,68	6,09	4,83	5,72	5,39	11,16	20,73	13,90
XII	5,91	5,46	5,85	6,69	4,63	5,90	5,40	11,08	24,85	13,55
2014 ^a I	5,91	5,65	6,54	6,17	5,34	6,57	5,43	10,67	25,11	12,67
II	5,84	5,59	6,28	5,98	5,27	6,38	5,28	11,44	24,58	13,71
III	5,52	5,29	5,92	6,09	5,98	6,47	5,50	11,15	23,05	13,13
IV	5,99	5,41	6,23	6,05	5,88	7,06	6,11	10,75	23,50	11,55
V	5,41	4,91	6,00	6,38	5,67	7,69	5,82	10,88	21,69	12,47
VI	4,89	4,87	5,27	5,66	5,69	7,50	6,45	10,93	19,22	12,50
VII	5,17	4,89	5,30	5,62	5,58	7,24	5,88	11,14	19,87	11,34
VIII	5,08	4,89	5,18	5,62	5,77	7,18	5,75	11,89	18,23	12,46
Wskaźnik zmian (%)										
VIII 2014 VIII 2013	84,4	97,2	102,9	x	109,8	103,6	101,7	99,3	83,0	83,7
I-VIII 2014 I-VIII 2013	80,0	79,3	116,8	108,3	100,4	104,1	95,8	94,8	96,3	84,9

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie CAAC.

Tab. 5. Ceny ryb w eksporcie (zł/kg)

Miesiące	Konserwy ze śledzi 16041291 ^b	Filety z dorsza 03047190 ^b			Łosoś wędzony 03054100 ^b	Pstrąg wędzony 03054300 ^b	Krewetki przetw. 160521 ^b	Flądra mrożona 03033910 ^b	Szprotki świeże 03024390 ^b
	Niemcy	Wielka Brytania	Dania	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Ukraina	Dania
2010 I-XII	7,52	17,37	18,38	17,91	44,75	36,45	42,46	2,57	0,50
2011 I-XII	7,25	21,82	18,97	18,71	49,39	43,02	36,71	2,50	0,85
2012 I-XII	13,25	22,56	19,76	19,42	42,27	44,64	47,68	3,35	0,97
2013 I-XII	11,07	19,89	20,61	18,2	49,9	45,44	50,36	3,21	1,17
2013 VIII	10,31	24,46	22,15	19,68	49,30	44,35	66,80	3,17	-
IX	9,11	19,72	20,27	19,33	50,92	45,60	50,83	2,88	-
X	10,40	22,59	20,23	18,89	50,95	47,00	47,15	2,73	-
XI	10,37	19,75	19,68	17,71	52,19	49,05	48,82	-	-
XII	10,39	19,43	19,72	16,87	53,92	48,98	46,24	2,73	-
2014 ^a I	10,13	23,18	19,31	15,48	54,23	48,83	43,07	2,58	-
II	9,80	23,48	19,78	16,33	54,92	49,12	43,44	2,63	1,89
III	9,78	18,78	19,57	17,23	55,17	48,68	47,48	2,57	1,64
IV	9,94	20,29	19,23	17,07	54,84	49,79	47,37	2,31	1,56
V	9,40	25,04	19,94	15,74	54,28	50,89	56,10	2,55	1,51
VI	9,44	19,95	14,97	16,75	53,30	50,39	70,04	2,60	1,31
VII	9,56	18,05	19,27	16,60	53,30	48,96	74,55	2,54	-
VIII	9,52	20,83	20,35	22,77	53,70	49,11	67,55	2,40	-
Wskaźnik zmian (%)									
VIII 2014 VIII 2013	92,4	85,1	91,9	115,7	108,9	110,7	101,1	75,6	x
I-VIII 2014 I-VIII 2013	83,8	102,5	91,8	91,0	112,0	112,6	103,4	76,2	135,9

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 6. Ceny zbytu ryb i produktów rybnych (zł/kg z VAT) oraz udział ceny zbytu w cenie detalicznej

Miesiące	Karp żywy		Pstrąg świeży niepatroszony		Filety z morskiczka		Filety z mintaja		Śledź solony, odgłowiony niepatroszony		Płaty/filety ze śledzi	
2010 I-XII	9,38	-	11,10	60%	10,80	62%	7,02	46%	6,41	69%	7,23	65%
2011 I-XII	11,46	-	12,31	59%	12,39	65%	8,60	-	7,56	75%	9,18	75%
2012 I-XII	11,41	-	12,31	56%	13,95	65%	9,26	-	9,20	73%	12,73	79%
2013 I-XII	10,84	-	12,62	57%	14,13	65%	8,77	-	9,67	75%	12,02	75%
2013 IX	10,91	-	12,58	57%	14,57	66%	8,70	-	9,79	75%	12,16	76%
X	11,01	-	13,19	60%	14,56	66%	8,90	-	9,78	75%	11,81	74%
XI	10,61	-	13,14	59%	14,57	67%	9,06	-	9,92	77%	11,49	72%
XII	10,55	-	13,17	60%	14,52	66%	9,32	-	9,92	77%	11,03	71%
2014 I	10,40	-	12,84	57%	14,51	66%	10,04	-	9,97	78%	10,98	71%
II	10,33	-	12,97	58%	14,56	67%	9,83	-	9,72	76%	10,68	69%
III	10,47	-	12,90	58%	14,65	67%	9,93	-	9,73	76%	10,69	70%
IV	10,48	-	13,06	59%	14,65	67%	9,85	-	9,69	76%	10,20	67%
V	10,63	-	12,62	57%	14,68	68%	9,84	-	9,83	77%	10,49	69%
VI	10,83	-	12,68	58%	14,19	65%	10,26	-	9,70	76%	10,43	69%
VII	10,77	-	12,62	57%	14,14	65%	10,19	-	9,68	76%	10,39	68%
VIII	10,80	-	12,56	57%	14,16	65%	10,18	-	9,72	76%	10,35	68%
IX	10,97	-	12,73	57%	14,16	65%	10,21	-	9,64	75%	10,26	68%
Wskaźnik zmian (%)												
IX 2014 IX 2013	100,5	x	101,2	x	97,2	x	117,4	x	98,5	x	84,4	x
I-IX 2014 I-IX 2013	97,7	x	102,7	x	103,0	x	116,0	x	101,5	x	85,9	x

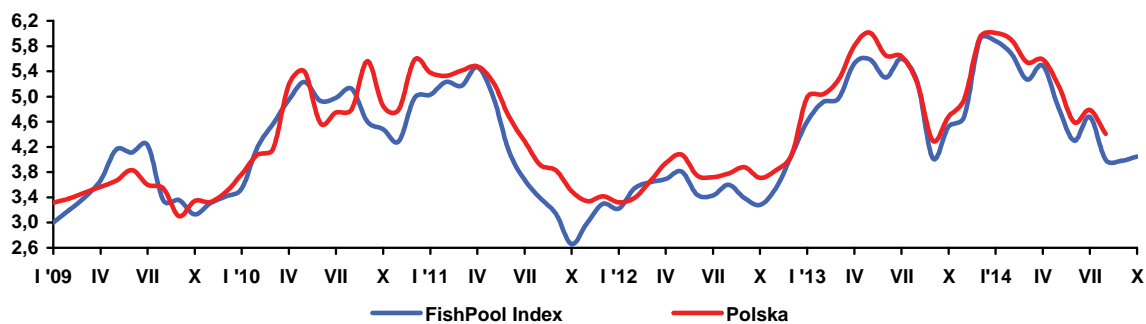
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 7. Ceny detaliczne wybranych ryb i produktów rybnych (zł/kg)

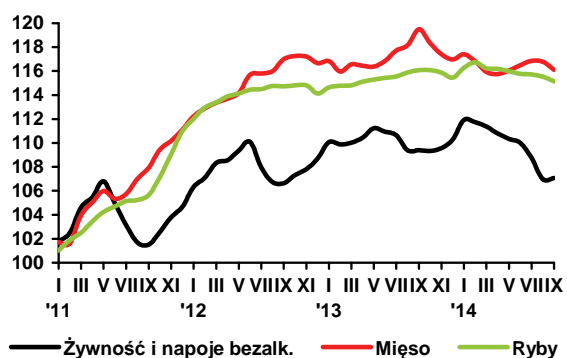
Miesiące	Filety mrożone			Ryby wędzone			Konserwy			Płaty śledziowe	Karp świeży
	morszczuk	panga	dorsz	łosoś	pstrąg	makrela	filety ze śledzia w śmietanie	sardynki w oleju	tuńczyk w sosie wł.		
2010I-XII	17,46	12,75	21,37	71,60	27,27	14,75	16,45	21,62	26,23	11,13	13,45
2011I-XII	18,93	12,97	23,70	74,89	30,38	16,07	17,52	22,61	26,88	12,31	14,52
2012I-XII	21,42	13,67	26,76	75,30	32,10	17,62	20,10	25,06	29,82	16,02	15,15
2013I-XII	21,83	13,20	26,65	75,70	31,94	16,54	20,95	27,50	33,41	16,05	14,60
2013 IX	22,02	13,16	26,84	77,30	32,15	16,49	21,15	27,37	33,88	16,04	-
X	22,08	13,07	26,72	76,20	32,08	16,82	21,32	27,62	34,41	15,99	14,80
XI	21,87	13,01	26,66	76,40	32,27	16,93	21,30	27,94	34,35	15,99	14,79
XII	21,85	12,91	26,65	77,30	32,21	16,87	20,73	27,94	34,29	15,60	13,52
2014 I	21,87	12,84	26,18	77,90	32,14	16,91	20,90	28,19	34,12	15,55	13,85
II	21,85	12,74	26,25	78,70	32,07	16,95	21,10	28,19	34,23	15,56	14,25
III	21,79	12,63	26,31	77,70	31,79	16,80	21,03	28,00	34,29	15,33	14,36
IV	21,74	12,64	26,43	77,50	31,98	16,74	20,97	27,94	34,12	15,25	14,49
V	21,66	12,56	26,67	78,20	32,08	16,86	20,80	27,75	34,29	15,24	-
VI	21,66	12,50	26,85	78,00	31,87	16,87	20,62	27,69	34,18	15,21	-
VII	21,81	12,52	26,96	78,30	31,96	16,81	20,70	27,62	34,00	15,20	-
VIII	21,75	12,46	27,07	77,70	31,85	16,75	20,72	27,75	34,06	15,14	-
IX	21,74	12,42	27,40	76,90	31,57	16,62	20,77	27,94	33,88	15,16	-
Wskaźnik zmian (%)											
<u>IX 2014</u> <u>IX 2013</u>	98,7	94,4	102,1	99,5	98,2	100,8	98,2	102,1	100,0	94,5	x
<u>I-IX 2014</u> <u>I-IX 2013</u>	99,9	94,9	100,1	103,4	100,2	102,3	99,8	101,9	103,1	94,9	96,4

Źródło: Dane GUS.

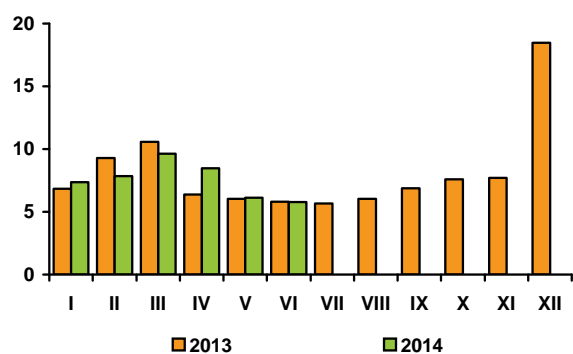
Rys. 1. Cena świeżych lososi norweskich (na podstawie FishPool, 3-6 kg) i średnie ceny płacone przez krajowych importerów (EUR/kg)

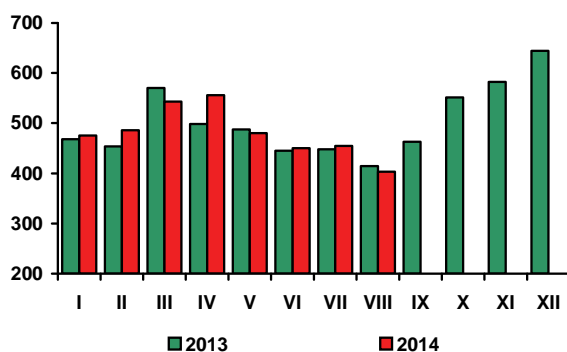
Rys. 2. Dynamika cen detalicznych (XII 2010=100)

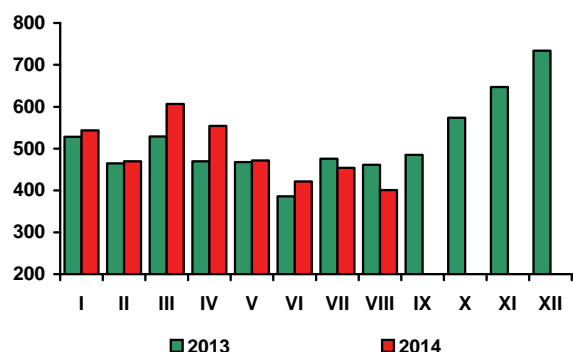
Rys. 3. Przeciętne miesięczne wydatki na zakup ryb i przetworów rybnych (w zł/osobę/)

Rys. 4. Eksport ryb i produktów rybnych (mln zł)

Rys. 5. Import ryb i produktów rybnych (mln zł)

Źródło: Rys. 1-4 - European Price Report, rys. 5-6 – dane GUS, rys. 7-8 - dane CAAC.

We wrześniu 2014 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, ceny żywności i napojów bezalkoholowych wzrosły o 0,1%, przy stabilizacji łącznych cen towarów i usług konsumpcyjnych. Żywność podrożała o 0,1%, a napoje bezalkoholowe o 0,3%. Była to pierwsza od siedmiu miesięcy wyższa cen towarów żywnościowych. Najbardziej zwiększyły się ceny warzyw (o 3,7%), jogurtów (o 0,7%) i czekolady (o 0,4%). Nie zmieniły się średnie ceny pieczywa i produktów zbożowych, tłuszczów roślinnych i wędlin, a zmalały ceny: mięsa drobiowego (o 2,5%), cukru (o 2,4%), ryżu i masła (po 1,3%). Mniej niż w sierpniu konsumenci płacili także za mleko spożywcze (o 0,6%), mięso wieprzowe oraz mąkę, kasze i pozostałe ziarna zbóż (po 0,5%), śmietanę i makarony (po 0,4%). Obniżyły się także ceny ryb i owoców morza (o 0,3%), serów dojrzewających i topionych (o 0,2%). Nieznacznie, bo o 0,1% potaniały jaja i owoce, w tym głównie krajowe, przy znaczącym wzroście cen owoców cytrusowych (o 11,9%) i bananów (o 6,7%). Zmiany cen napojów bezalkoholowych były różnokierunkowe; wzrostowi cen herbaty (o 0,7%) oraz kawy i kakao (po 0,6%) towarzyszył spadek cen wód mineralnych i źródłanych (o 0,3%) oraz soków owocowych i warzywnych (o 0,2%).

We wrześniu 2014 r. ceny detaliczne żywności i napojów bezalkoholowych były o 2,0% niższe niż przed rokiem. Istotnie spadły ceny cukru (o 32,6%), warzyw (o 8,4%, w tym ziemniaków o 38,4%, a warzyw świeżych o 2,8%) i owoców (o 4,8%). Potaniały zwłaszcza owoce krajowe, w tym najbardziej jabłka (o 27,5%), przy wzroście cen owoców południowych, w tym cytrusów o 6,6% i bananów o 1,8%. Ceny jaj obniżyły się o 3,2%, a tłuszczów jadalnych o 2,6%, w tym tłuszczów wieprzowych o 8,1%, olejów roślinnych o 4%, masła o 2,4%, a margaryny o 1,1%. Przeciętne ceny mięsa i przetworów mięsnych zmalały o 2,8%, w tym mięsa wieprzowego i drobiowego po około 6,0%, wołowego o 1,2%, przy niewielkim spadku cen wędlin (o 0,4%). Łączne ceny pieczywa i produktów zbożowych nie uległy zmianie, co było efektem spadków cen: ryżu (o 4,9%), mąki (o 2,7%) i pieczywa (o 0,2%) oraz wzrostów – półproduktów mącznych (o 1,5%) i makaronów (o 1,0%).

We wrześniu br. więcej niż przed rokiem konsumenci płacili za artykuły mleczarskie (o 2,4%), lody (o 1,8%), czekoladę (o 1,4%) oraz dżemy, marmolady i miód (o 0,3%).

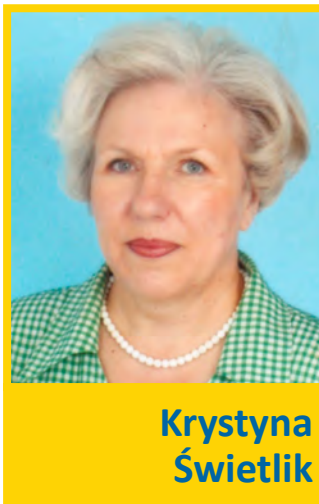
W okresie styczeń-wrzesień 2014 r. średni poziom cen żywności i napojów bezalkoholowych był o 0,3% niższy niż w analogicznym okresie 2013 r., przy wzroście łącznych cen towarów i usług konsumpcyjnych o 0,2%. Istotnie podrożały napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe (o 3,8%), towary i usługi związane z użytkowaniem mieszkania i nośnikami energii (o 1,7%, przy czym ceny nośników energii były stabilne), towarów i usług w zakresie restauracji i hoteli (o 1,5%) oraz związanych z rekreacją i kulturą (o 1,2%). Spadły ceny odzieży i obuwi (o 4,7%), towarów i usług związanych z edukacją (o 5,4%), łącznością (o 0,3%) oraz transportem (o 1,6%, w tym paliw do prywatnych środków transportu o 2,3%).

Spśród artykułów żywnościowych najbardziej potaniały: cukier (o 27,6%), jaja (o 7,5%), tłuszcze wieprzowe (o 5,0%), ryż (o 3,3%), owoce (o 2,8%), oleje roślinne (o 2,4%), mąka (o 2,2%), mięso surowe (o 2,1%, w tym drobiowe o 2,8%, wieprzowe o 1,6%, a wołowina o 0,9%), margaryny (o 0,7%), a pieczywo nieznacznie (o 0,2%).

Wydatnie natomiast podrożały ziemniaki (o 6,5%), masło (o 5,3%) i artykuły mleczarskie (o 5,1%, w tym mleko pitne o 6,8%, sery dojrzewające i topione o 6,2%, śmietana o 5,4%, a twarogi o 2,9%). Wzrosły ceny makaronów (o 1,1%), wędlin i wyrobów cukierniczych (po 0,8%), dżemów, marmolad i miodu (średnio o 0,5%) oraz ryb i owoców morza o 0,3%.

Spadek cen detalicznych żywności, wzrost siły nabywczej płac oraz rent i emerytur, a także poprawa sytuacji na rynku pracy sprzyjały **wzrostowi popytu na żywność.** We wrześniu br. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw było o 3,4% wyższe, a w okresie styczeń-wrzesień br. o 3,9% wyższe niż w analogicznych okresach 2013 r. Spadek cen konsumpcyjnych wpłynął na wzrost siły nabywczej płac: we wrześniu br. o 3,7%, a w okresie styczeń-wrzesień br. o 3,5% w ujęciu rocznym. W tempie zbliżonym do wzrostu wynagrodzeń zwiększyły się nominalne i realne emerytury i renty brutto w systemie pracowniczym. We wrześniu br. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw było o 0,8% większe, a w okresie pierwszych trzech kwartałów br. - o 0,5% większe niż przed rokiem.

We wrześniu 2014 r., w porównaniu z wrześniem 2013 r., **sprzedaż detaliczna żywności, napojów i wyrobów tytoniowych, w cenach stałych, zrealizowana przez przedsiębiorstwa handlowe i niehan-**

**Krystyna
Świetlik**

**Paweł
Wyrzykowski**

dlowe o liczbie pracujących powyżej 9 osób zwiększyła się o 6,2%, a w okresie styczeń-wrzesień br. była o 3,8% większa niż przed rokiem, wobec wzrostów odpowiednio o 0,7% i 0,5% rok wcześniej.

Można przypuszczać, że w IV kwartale br., pod wpływem czynników o charakterze sezonowym, ceny żywności nieznacznie wzrosną, ale nadal będą pozostawać na niższym niż przed rokiem poziomie. Utrzymać się dodatnia dynamika sprzedaży detalicznej żywności. Jej skala może być jednak nieco mniejsza od notowanej we wrześniu br. z uwagi na obserwowane spowolnienie gospodarcze, ostabiające szanse na dalszy spadek bezrobocia. (We wrześniu br., w stosunku do poprzedniego miesiąca zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw nie wzrosło, a bieżące nastroje konsumenckie pozostały na podobnym poziomie.)

Według metodologii Eurostatu, we wrześniu 2014 r. inflacja w ujęciu rocznym wyniosła w UE-28 0,4%, w strefie euro 0,3%, podczas gdy w Polsce ceny towarów i usług konsumpcyjnych obniżyły się o 0,2%.

W UE-28 ceny żywności i napojów bezalkoholowych od maja 2014 r. utrzymują się na niższym poziomie niż w roku poprzednim. We wrześniu br., w porównaniu z wrześniem ub. obniżyły się one o 0,4%, a w Polsce - o 2,0%. Największy ich spadek odnotowano w Chorwacji (o 2,7%), Irlandii (o 2,3%) i Portugalii (o 2,2%), a największy wzrost - w Czechach (o 2,6%), Austrii (o 2,0%) i w Niemczech (1,0%). Obniżyły się ceny olejów i tłuszczów (o 3,4%), owoców (o 3,1%), warzyw (o 3,0%), cukru i wyrobów cukierniczych (o 0,6%), chleba i produktów zbożowych (o 0,4%) oraz mięsa (0,3%). Zwyżkowały natomiast ceny mleka, serów i jaj (o 2,1%) oraz ryb i owoców morza (o 1,1%).

Według FAO we wrześniu 2014 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, światowe ceny żywności obniżyły się o 2,6%. Najbardziej potaniał cukier (o 6,6%), co było związane z perspektywą nadprodukcji w sezonie 2014/2015. Ceny produktów mleczarskich zmalały o 6,5%, w tym najbardziej odtłuszczonego mleka w proszku. Na spadek cen produktów mleczarskich wpływ miały: dostępność eksportu z Oceanii oraz zaprzestanie produkcji sera przez UE na sprzedaż do Rosji, co spowodowało wzrost produkcji masła i odtłuszczonego mleka w proszku. Ceny olejów roślinnych obniżyły się o 2,8%, głównie za sprawą potaniaenia oleju palmowego, którego cena spadła do najniższego w minionym pięcioleciu poziomu w wyniku obfitej produkcji i słabszego popytu importowego. Również lepsze od oczekiwanych zbiory soi w USA i duża dostępność oleju rzepakowego przyczyniły się do spadku ich cen. Potaniały także artykuły zbożowe (o 2,5%). Jediną grupą produktów, która w niewielkim stopniu podrożała (o 0,1%) były artykuły mięsne. Indeks cen mięsa jest obecnie na poziomie historycznego maksimum i brak silnego wzrostu w ostatnim miesiącu może oznaczać, że osiągnięto szczyt podwyżek.

We wrześniu 2014 r., przeciętny światowy poziom cen żywności był o 6,0% niższy niż w analogicznym miesiącu poprzedniego roku. Zadecydował o tym spadek cen artykułów mleczarskich o 24,9%, olejów roślinnych o 12,1% i artykułów zbożowych o 8,8%, przy wzroście cen artykułów mięsnych o 11,6%.

Tab. 1. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych we wrześniu 2014 r.

Wyszczególnienie	IX 2014			I – IX 2014
	VIII 2014 = 100	IX 2013=100	XIII 2013 = 100	I – IX 2013 = 100
O G Ó Ł E M	100,0	99,7	99,4	100,2
Żywność i napoje bezalkoholowe	100,1	98,0	97,1	99,7
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	100,0	103,6	103,5	103,8
Odzież i obuwie	101,1	95,3	93,0	95,3
Mieszkanie	100,1	100,5	100,3	101,4
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	100,1	100,7	100,4	101,7
w tym nośniki energii	100,1	100,4	100,0	100,0
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	100,0	99,8	99,9	99,9
Zdrowie	100,3	100,7	99,9	100,3
Transport	99,0	96,8	98,6	98,4
w tym paliwa do prywatnych środków transportu	98,9	95,3	98,4	97,7
Łączność	100,0	104,0	104,0	99,7
Rekreacja i kultura	99,3	100,0	101,3	101,2
Edukacja	100,2	101,2	100,7	94,6
Restauracje i hotele	100,2	101,4	101,2	101,5
Inne towary i usługi	99,9	99,8	99,7	99,9

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Wskaźniki cen podstawowych grup żywności w wrześniu 2014 r.

Wyszczególnienie	IX 2014			I-IX 2014
	VIII 2014 = 100	IX 2013=100	XII 2013=100	I-IX 2013=100
Żywność (bez napojów)	100,1	97,7	96,7	99,7
Pieczywo i produkty zbożowe	99,9	100,0	99,9	100,1
Pieczywo	100,0	99,8	99,8	99,8
Ryż	98,7	95,1	96,0	96,7
Makarony	99,6	101,0	100,1	101,1
Mięso i przetwory	99,4	97,2	99,2	99,5
Mięso wieprzowe	99,5	94,1	96,1	98,3
Mięso wołowe	100,1	98,8	98,7	99,1
Drób	97,5	94,3	103,0	97,2
Przetwory mięsne i wędliny	100,0	99,6	99,5	100,8
Ryby i owoce morza	99,7	99,0	99,7	100,3
Mleko, sery i jaja	99,9	101,6	99,8	103,2
Artykuły mleczarskie	99,9	102,4	100,2	105,1
Mleko	99,4	102,6	100,1	106,8
Sery twarogowe	100,0	101,9	100,9	102,9
Sery dojrzewające i topione	99,7	102,2	98,5	106,2
Jaja	99,9	96,8	97,5	92,5
Oleje i pozostałe tłuszcze	99,5	97,4	97,3	101,1
Masło	98,7	97,6	95,2	105,3
Pozostałe tłuszcze zwierzęce	99,9	91,9	92,0	95,0
Margaryna i inne tłuszcze roślinne	100,3	98,9	101,0	99,3
Oleje roślinne	99,8	96,0	97,6	97,6
Owoce	99,9	95,8	100,8	97,2
Jabłka	78,6	72,5	82,9	93,8
Owoce cytrusowe	111,9	106,6	146,9	95,8
Banany	106,7	101,8	100,7	100,8
Warzywa	103,7	91,6	77,3	98,7
Ziemniaki	91,0	61,6	59,0	106,5
Cukier, dżem, miód, czekolada i wyroby cukiernicze	99,9	92,9	94,6	93,6
Cukier	97,6	67,4	72,0	72,4
Napoje bezalkoholowe	100,3	100,1	100,5	99,5

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc poprzedni = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2011	101,7	100,7	102,1	100,8	101,3	98,2	98,3	98,6	99,8	101,0	101,2	100,8
	2012	101,6	100,7	101,2	100,2	100,8	100,7	98,0	98,9	99,9	100,6	100,5	100,8
	2013	101,3	98,8	100,1	100,4	100,7	99,7	99,7	98,8	100,0	99,9	100,2	100,7
	2014	101,5	99,8	99,7	99,5	99,6	99,7	98,9	98,4	100,1			
Pieczywo i produkty zbożowe	2011	100,9	101,2	102,0	100,4	100,4	100,1	100,0	100,1	100,1	100,5	100,2	100,0
	2012	100,4	100,1	100,2	100,3	100,2	100,1	100,0	100,2	100,0	100,1	100,1	100,0
	2013	100,4	100,2	99,9	100,1	100,0	99,9	100,2	99,9	99,9	100,0	100,0	100,0
	2014	100,2	99,9	99,9	99,9	100,2	99,8	100,0	100,0	99,9			
Mięso	2011	101,7	99,9	102,3	101,0	100,9	99,4	100,4	101,2	100,8	101,4	100,7	100,8
	2012	101,0	100,6	100,4	100,3	100,4	101,3	100,1	100,2	100,9	100,2	100,0	99,5
	2013	100,2	99,3	100,5	99,9	99,9	100,4	100,7	100,4	101,1	99,0	99,2	99,6
	2014	100,4	99,5	99,2	99,8	100,3	100,4	100,3	99,9	99,4			
Ryby i owoce morza	2011	101,0	100,9	100,6	100,9	100,8	100,5	100,4	100,1	100,4	101,4	101,8	101,8
	2012	100,0	100,8	100,4	100,9	100,2	100,3	100,0	100,2	100,0	100,0	100,0	99,4
	2013	100,4	100,1	100,0	100,3	100,2	100,1	100,1	100,3	100,2	100,0	99,8	99,7
	2014	100,7	100,4	99,6	100,0	99,8	99,8	99,9	99,8	99,7			
Mleko, sery, jaja	2011	100,6	100,2	100,6	100,3	100,3	100,0	100,4	100,4	100,2	100,6	100,5	100,8
	2012	100,8	100,6	103,8	101,7	98,9	99,0	99,6	99,6	100,0	100,3	100,3	100,3
	2013	100,4	100,1	99,6	99,7	99,7	99,7	100,2	100,1	101,0	100,8	100,5	100,5
	2014	101,0	100,4	100,0	99,7	100,0	99,7	99,5	99,7				
Tłuszcze	2011	100,6	100,3	101,6	100,6	100,9	100,9	100,8	101,0	100,0	100,6	100,9	100,7
	2012	100,7	100,0	100,5	99,0	99,2	99,2	100,0	99,4	100,1	101,2	100,4	100,3
	2013	100,9	99,8	99,4	99,9	100,4	100,6	100,4	100,8	100,7	100,4	100,1	99,5
	2014	100,6	100,1	99,5	98,8	100,6	99,1	100,0	99,3	99,5			
Owoce	2011	100,7	101,6	100,2	99,6	106,0	101,6	98,2	88,3	93,8	100,6	100,5	100,1
	2012	107,5	101,8	99,2	102,3	103,4	107,5	98,0	91,6	95,9	100,0	97,8	101,0
	2013	105,7	99,8	98,3	102,9	106,5	105,0	98,4	95,0	93,5	95,0	99,5	100,3
	2014	107,3	101,0	103,1	100,7	102,0	97,1	96,0	94,2	99,9			
Warzywa	2011	105,1	100,9	101,6	102,7	105,4	85,6	82,4	86,1	98,3	103,5	109,1	104,7
	2012	106,8	103,0	104,0	97,0	106,2	100,2	80,7	91,0	97,9	105,6	106,8	111,9
	2013	107,3	100,0	102,5	102,4	104,5	94,7	95,9	89,7	99,1	103,9	104,5	108,9
	2014	106,9	99,3	98,2	98,3	93,3	99,4	90,6	86,6	103,7			
Cukier i wyroby cukiernicze	2011	101,7	102,7	111,4	101,5	97,8	97,5	99,0	99,8	99,7	100,7	100,5	100,2
	2012	100,4	100,5	100,3	100,5	100,1	100,2	100,2	100,1	100,3	100,0	99,8	99,5
	2013	100,3	99,4	99,7	100,0	99,7	99,7	99,3	99,4	99,8	99,6	99,8	98,7
	2014	100,2	99,0	99,3	97,8	100,0	99,4	99,5	99,4	99,9			
Cukier	2011	104,0	109,6	139,4	104,7	92,8	92,3	95,7	98,1	98,0	100,6	101,0	100,3
	2012	99,8	100,6	100,1	100,5	99,8	100,0	100,0	99,9	100,4	99,9	99,6	99,3
	2013	99,9	98,7	99,2	99,4	99,3	98,7	96,3	97,2	98,9	98,8	98,0	96,7
	2014	98,0	96,2	96,5	92,2	97,9	96,3	96,8	96,5	97,6			
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2011	101,2	100,2	100,9	100,5	100,6	99,6	99,7	100,0	100,1	100,7	100,7	100,4
	2012	100,7	100,4	100,5	100,6	100,2	100,2	99,5	99,7	100,1	100,4	100,1	100,1
	2013	100,1	100,0	100,2	100,4	99,9	100,0	100,3	99,7	100,1	100,2	99,8	100,1
	2014	100,1	100,1	100,1	100,0	99,9	100,0	99,8	99,6	100,0			
III. Średnia płaca ^a	2011	88,1	100,9	106,2	99,0	96,8	103,3	100,3	99,4	99,7	101,0	101,8	109,0
	2012	91,3	97,3	105,7	98,7	97,3	103,8	98,5	99,6	98,8	102,1	101,7	108,8
	2013	89,5	100,8	103,3	99,9	96,6	102,9	100,6	98,2	100,3	101,7	101,7	108,3
	2014	90,1	101,3	104,2	99,0	97,5	101,7	100,6	98,2	100,2			

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób
Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc analogiczny = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2011	104,8	105,0	106,8	107,2	108,8	106,4	105,3	104,5	103,3	104,1	104,6	104,7
	2012	104,5	104,5	103,7	103,2	102,7	105,4	105,0	105,3	105,3	104,7	103,9	103,9
	2013	103,5	102,5	101,5	101,7	101,6	100,7	102,5	102,5	102,6	101,9	101,7	101,5
	2014	101,6	101,6	101,2	100,3	99,2	99,1	98,3	97,9	100,0			
Pieczywo i produkty zbożowe	2011	107,4	108,7	110,7	111,3	111,7	111,9	111,9	111,7	108,0	106,8	106,5	106,2
	2012	105,6	104,5	102,8	102,6	102,4	102,4	102,4	102,4	102,3	101,9	101,9	101,9
	2013	101,9	101,9	101,6	101,4	101,2	100,9	101,1	100,7	100,7	100,6	100,5	100,4
	2014	100,3	100,3	100,2	100,0	100,2	100,1	100,0	100,0	100,0			
Mięso	2011	100,3	101,0	103,7	104,9	106,1	103,7	104,2	104,5	105,6	108,2	109,8	111,1
	2012	110,3	111,1	109,1	108,3	107,8	109,8	109,5	108,4	108,4	107,2	106,4	105,0
	2013	104,1	102,7	102,8	102,4	101,9	100,9	101,6	101,8	102,1	100,9	100,1	100,3
	2014	100,5	100,8	99,5	99,4	99,8	99,7	99,3	98,9	97,2			
Ryby i owoce morza	2011	103,0	103,6	104,2	105,1	105,9	106,1	106,4	106,2	106,2	107,4	109,2	111,0
	2012	110,9	110,9	110,6	110,1	109,5	109,3	108,9	109,0	108,6	107,1	105,3	102,8
	2013	102,2	101,5	101,2	101,0	101,0	100,8	100,9	100,9	101,1	101,1	100,9	101,2
	2014	101,1	101,4	100,9	100,6	100,2	100,0	99,9	99,5	99,0			
Mleko, sery, jaja	2011	102,1	102,2	103,1	103,1	103,2	103,4	103,9	104,1	104,0	104,1	104,6	105,1
	2012	105,3	105,8	109,1	110,6	109,1	104,8	107,2	106,3	106,0	105,7	105,5	104,9
	2013	104,4	103,8	99,7	97,8	98,5	99,2	99,7	100,2	101,2	101,8	102,0	102,2
	2014	102,8	103,2	103,6	103,6	103,9	103,9	103,3	102,8	101,6			
Tłuszcze	2011	102,3	103,6	106,5	107,9	108,8	108,8	108,5	109,2	108,6	108,4	109,0	109,7
	2012	109,8	109,4	108,2	106,4	104,6	102,9	102,0	100,4	100,2	100,8	100,4	100,0
	2013	100,3	100,1	99,0	99,9	101,0	102,4	102,9	104,3	104,9	104,1	103,8	103,0
	2014	102,8	103,1	103,1	102,0	102,1	100,6	100,2	98,6	97,4			
Owoce	2011	117,8	120,1	120,7	117,8	122,2	120,4	115,2	100,2	94,2	96,4	96,9	94,9
	2012	97,2	97,3	96,6	99,4	97,3	103,4	103,4	106,3	107,8	106,7	103,8	105,0
	2013	102,7	101,8	101,0	101,4	104,5	102,1	102,3	106,5	104,3	99,2	100,8	99,7
	2014	99,7	100,1	105,6	103,4	99,2	92,2	90,6	89,8	95,8			
Warzywa	2011	113,5	108,7	105,3	104,6	112,8	97,9	87,3	84,9	81,9	82,8	84,2	82,2
	2012	83,6	85,7	88,1	83,1	84,4	99,8	97,5	103,4	102,8	104,0	101,0	107,2
	2013	107,8	104,6	103,0	108,8	106,9	101,2	120,3	118,3	119,6	117,8	115,3	112,3
	2014	111,3	110,6	106,3	102,3	91,4	95,6	90,1	87,2	91,6			
Cukier i wyroby cukiernicze	2011	104,8	107,9	120,7	123,1	120,5	117,4	116,3	114,2	110,8	111,2	112,1	112,6
	2012	110,6	108,5	98,7	97,8	99,9	102,3	103,4	103,6	104,2	103,4	102,8	102,0
	2013	101,9	100,9	100,2	99,7	99,2	98,8	97,8	97,1	96,6	96,5	96,2	95,4
	2014	95,5	95,1	94,8	92,7	92,9	92,6	92,7	92,8	92,9			
Cukier	2011	112,4	125,3	178,7	191,7	179,7	166,7	161,0	148,3	131,3	130,3	133,4	133,7
	2012	128,4	117,8	84,6	81,2	87,3	94,6	98,8	100,7	103,1	102,4	101,0	99,9
	2013	100,0	98,1	97,2	96,1	95,7	94,4	90,9	88,4	87,1	86,1	84,6	82,4
	2014	80,9	78,7	76,7	71,1	70,1	68,4	68,8	68,3	67,4			
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2011	103,8	103,6	104,3	104,5	105,0	104,2	104,1	104,3	103,9	104,3	104,8	104,6
	2012	104,1	104,3	103,9	104,0	103,6	104,3	104,0	103,8	103,8	103,4	102,8	102,4
	2013	101,7	101,3	101,0	100,8	100,5	100,2	101,1	101,1	101,0	100,8	100,6	100,7
	2014	100,5	100,7	100,7	100,3	100,2	100,3	99,8	99,7	99,7			
III. Średnia płaca ^a	2011	105,0	104,1	104,0	105,9	104,1	105,8	105,2	105,4	105,2	105,1	104,4	104,4
	2012	108,1	104,3	103,8	103,4	103,8	104,3	102,4	102,7	101,6	102,8	102,7	102,4
	2013	100,4	104,0	101,6	103,0	102,3	101,4	103,5	102,0	103,6	103,1	103,1	102,7
	2014	103,4	104,0	104,8	103,8	104,8	103,5	103,5	103,5	103,4			

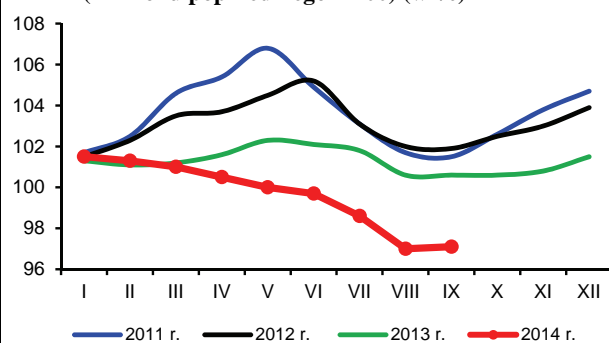
^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób
Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Miesięczne ceny detaliczne wybranych artykułów żywnościowych

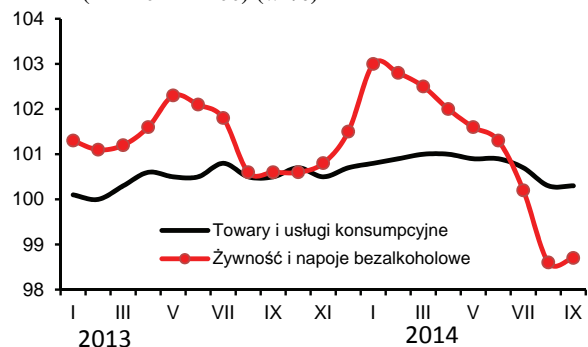
Wyszczególnienie a – 2013 r. b – 2014 r.		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
		w złotych											
Ryż – 1 kg	a	4,27	4,27	4,25	4,25	4,19	4,16	4,12	4,08	4,08	4,07	4,03	4,01
	b	4,03	4,03	4,02	4,00	3,95	3,91	3,86	3,86	3,82			
Chleb mieszany – 0,5 kg	a	2,26	2,26	2,25	2,25	2,25	2,24	2,24	2,23	2,23	2,23	2,22	2,22
	b	2,22	2,21	2,21	2,20	2,20	2,20	2,20	2,20	2,20			
Makaron – 250 g	a	2,28	2,28	2,28	2,27	2,26	2,26	2,27	2,28	2,27	2,27	2,28	2,27
	b	2,28	2,30	2,28	2,27	2,27	2,27	2,26	2,25	2,26			
Mąka pszenna „Poznańska” – 1kg	a	2,42	2,45	2,47	2,47	2,50	2,50	2,54	2,52	2,52	2,52	2,51	2,49
	b	2,50	2,49	2,49	2,40	2,46	2,47	2,45	2,46	2,45			
Mięso wołowe z kością (rostbef) – 1kg	a	26,30	26,24	26,19	26,14	26,30	26,17	26,27	26,29	26,37	26,44	26,58	26,40
	b	26,37	26,31	26,22	26,26	26,32	26,18	26,24	26,22	26,19			
Mięso wołowe bez kości (z udźca) – 1kg	a	33,97	33,78	33,56	33,60	33,49	33,44	33,29	33,09	33,30	33,42	33,35	33,39
	b	33,71	33,38	33,13	33,06	33,31	32,97	32,90	32,49	28,05			
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – 1 kg	a	15,84	15,27	15,16	15,21	15,13	15,16	15,47	15,62	16,06	15,73	15,57	15,51
	b	15,43	15,01	14,53	14,76	15,02	15,03	15,23	15,08	14,93			
Kurczę patroszone – 1 kg	a	7,33	7,29	7,67	7,66	7,64	7,85	8,08	7,96	7,94	7,28	6,95	6,94
	b	7,20	7,31	7,47	7,32	7,31	7,63	7,56	7,75	7,39			
Szynka wieprzowa gotowana – 1 kg	a	23,92	23,78	23,77	23,78	23,80	23,80	24,09	24,18	24,36	24,62	24,50	24,51
	b	24,49	24,47	24,49	24,55	24,57	24,32	24,40	24,47	24,37			
Kielbasa „Toruńska” – 1kg	a	16,07	16,04	16,11	15,99	15,87	16,11	15,85	15,93	16,08	16,11	15,97	15,72
	b	15,90	15,83	15,84	15,87	15,80	15,75	15,90	15,80	15,98			
Filety mrożone z morszczuka, niepanierowane, na wagę – 1 kg	a	21,60	21,63	21,77	21,82	21,73	21,81	21,82	21,91	22,02	22,08	21,87	21,85
	b	21,87	21,85	21,79	21,74	21,66	21,66	21,81	21,75	21,74			
Mleko 3,2-3,5% tł., sterylizowane (UHT), w kartonie – 1 l	a	2,72	2,76	2,75	2,76	2,76	2,76	2,79	2,79	2,84	2,89	2,91	2,93
	b	2,98	3,01	3,05	3,00	3,01	3,03	3,00	2,98	2,95			
Jogurt naturalny – 150 g	a	1,01	1,01	1,01	1,01	1,00	1,00	1,00	1,00	1,01	1,01	1,02	1,03
	b	1,03	1,04	1,03	1,03	1,01	1,01	1,02	1,03	1,03			
Ser twarogowy półtłusty – 1 kg	a	12,85	12,84	12,85	12,91	12,92	12,91	12,92	12,94	13,09	13,18	13,12	13,27
	b	13,36	13,48	13,53	13,47	13,52	13,46	13,49	13,44	13,51			
Ser dojrzewający „Gouda” – 1 kg	a	20,03	20,05	20,01	20,06	20,25	20,35	20,71	21,02	21,52	22,11	22,59	22,65
	b	23,15	23,35	23,30	22,98	22,45	21,99	21,67	21,60	21,32			
Śmietana 30% tł. (kremówka) – 500g	a	5,77	5,76	5,71	5,77	5,76	5,77	5,83	5,85	5,91	5,97	6,09	6,08
	b	6,15	6,16	6,25	6,23	6,23	6,22	6,26	6,23	6,24			
Jaja świeże – 1 szt.	a	0,60	0,60	0,59	0,58	0,57	0,55	0,55	0,54	0,54	0,53	0,53	0,53
	b	0,54	0,53	0,52	0,52	0,51	0,51	0,51	0,51	0,51			
Masło 82,0-82,5% tł. „Extra” świeże, w kostkach 200 g	a	4,36	4,35	4,31	4,31	4,34	4,41	4,45	4,54	4,62	4,67	4,70	4,74
	b	4,76	4,75	4,74	4,66	4,68	4,60	4,61	4,57	4,49			
Margaryna do smarowania pieczywa (np. „Rama”) – 400 g	a	3,96	4,00	4,02	4,08	4,08	4,06	4,08	4,07	4,11	4,12	4,09	4,09
	b	4,09	4,08	4,04	4,08	4,10	4,05	4,05	4,02	4,03			
Olej rzepakowy krajowy – 1l	a	7,01	6,95	6,90	6,90	6,90	6,86	6,92	6,91	6,91	6,84	6,72	6,58
	b	6,66	6,59	6,52	6,42	6,47	6,37	6,32	6,23	6,18			
Ślonina – 1 kg	a	7,19	7,17	7,14	7,03	6,87	6,85	6,83	6,89	7,04	7,03	6,99	7,01
	b	7,00	6,93	6,67	6,55	6,43	6,34	6,35	6,29	6,30			
Smalec bez dodatków – 250 g	a	2,03	1,99	1,99	1,98	1,96	1,96	1,95	1,95	1,97	1,97	1,98	1,97
	b	1,93	1,92	1,90	1,89	1,88	1,86	1,86	1,84	1,83			
Cukier biały kryształ – 1 kg	a	3,92	3,86	3,83	3,81	3,78	3,72	3,57	3,46	3,41	3,35	3,28	3,17
	b	3,11	2,99	2,87	2,65	2,58	2,48	2,39	2,30	2,23			
Jablka – 1 kg	a	2,38	2,40	2,42	2,51	3,02	3,62	3,93	3,91	3,11	2,72	2,66	2,67
	b	2,71	2,77	2,78	2,77	2,93	3,03	3,17	2,85	2,25			

Źródło: Dane GUS.

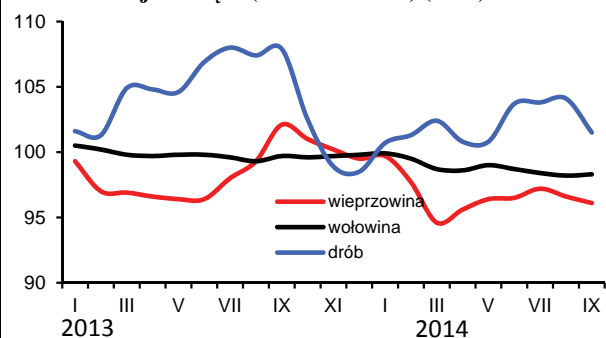
Rys. 1. Wskaźniki cen detalicznych żywności i napojów (XII roku poprzedniego = 100) (w %)

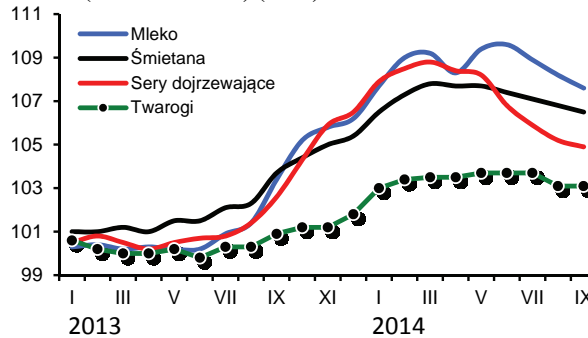
Rys. 2. Dynamika cen detalicznych (XII 2012 = 100) (w %)

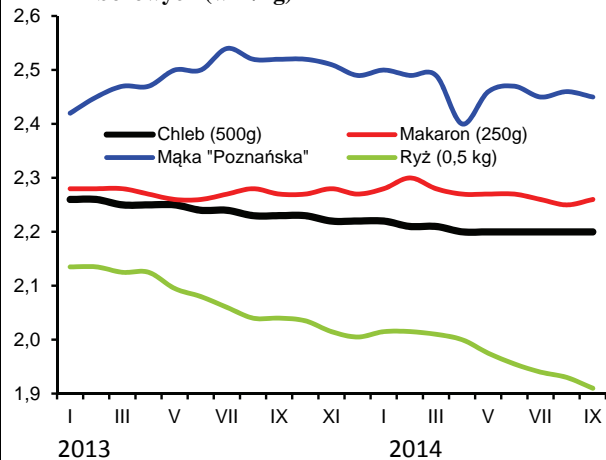
Rys. 3. Dynamika cen detalicznych wybranych rodzajów mięsa (XII 2012 = 100) (w %)

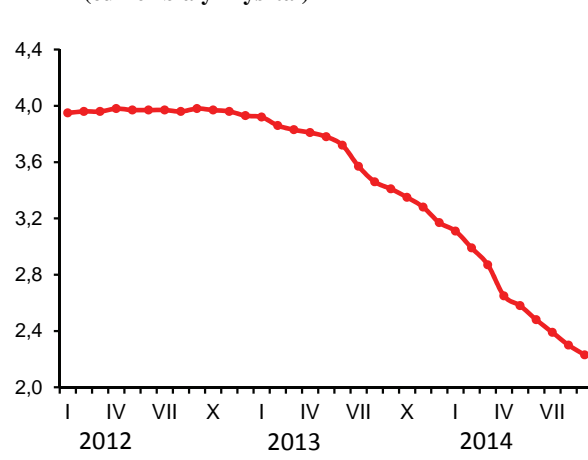
Rys. 4. Dynamika cen detalicznych nabiału (XII 2012 = 100) (w %)

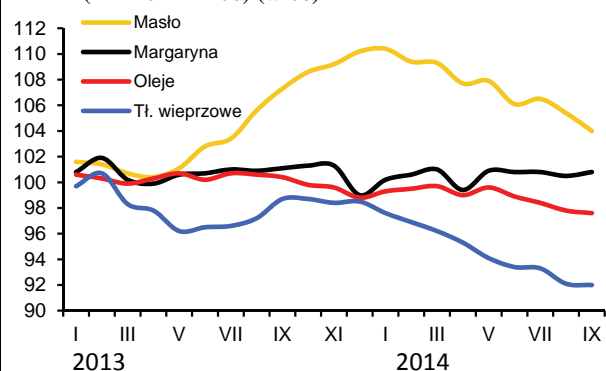
Rys. 5. Ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (w zł/kg)

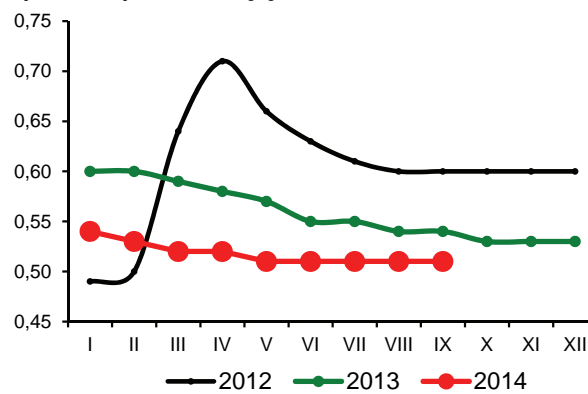
Rys. 6. Ceny detaliczne cukru w zł/kg (cukier biały kryształ)

Rys. 7. Dynamika cen detalicznych tłuszczów (XII 2012 = 100) (w %)

Rys. 8. Ceny detaliczne jaj (w zł za 1 szt.)

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

We wrześniu 2014 r. na rynku środków produkcji dla rolnictwa panowała stagnacja. Zmiany cen były niewielkie, a na rynku nawozów mineralnych oraz bezpośrednich nośników energii obserwowano niewielkie obniżki. Relacje cen środków produkcji do cen zbóż uległy niewielkiemu pogorszeniu.

We wrześniu zmalał popyt na podstawowe nawozy mineralne co znalazło odzwierciedlenie w spadku ich cen średnio o 0,8% w stosunku do poprzedniego miesiąca. Najbardziej potaniały nawozy azotowe, np.: saletra amonowa o 1,5% a mocznik o 1,4%. Ceny nawozów mineralnych we wrześniu 2014 r. były średnio o 9,5% niższe niż przed rokiem, przy czym najbardziej zmalała cena soli potasowej (o 12,7%) i polifoski. W ujęciu rocznym stosunkowo najmniej potaniały nawozy azotowe, np. saletra amonowa (o 2,8%), a saletrzak (o 5,3%). Do końca bieżącego roku nawozy mineralne mogą jeszcze potanieć.

Relacje cen nawozów mineralnych do cen zbóż pozostały na poziomie poprzedniego miesiąca. Na zakup 1 kg NPK należało przeznaczyć równowartość 6,0 kg pszenicy, tj. o 0,1 kg więcej niż rok wcześniej. Relatywnie najtańszym nawozem mineralnym pozostała sól potasowa (równowartość 4,6 kg pszenicy), a najdroższym superfosfat prosty (7,5 kg pszenicy). Pogorszeniu uległy natomiast relacje cen nawozów do cen skupu trzody chlewnej. Na zakup 1 dt NPK należało we wrześniu przeznaczyć równowartość 77 kg żywca wieprzowego, czyli o 3 kg więcej niż w miesiącu poprzednim oraz 7 kg więcej niż przed rokiem.

Ceny nawozów wapniowych podniosły się w sierpniu o 0,6%, jednak wciąż były 14,2% niższe niż w analogicznym okresie poprzedniego roku.

We wrześniu 2014 r. po raz kolejny wzrosły ceny nawozów mineralnych w handlu międzynarodowym, przy czym dynamika wzrostu cen wyraźnie osłabiła się. Średni wzrost cen wyniósł 0,8%¹, w tym mocznik² podrożał o 1,2%. Fosforan amonu³ i superfosfat potrójny⁴ potaniały w tym czasie odpowiednio o 4,6 i 1,8%, natomiast ceny soli potasowej⁵ pozostały na poziomie miesiąca poprzedniego. Powodem wzrostu cen mocznika w handlu światowym były m.in. podwyżki cen amoniaku. Ceny nawozów mineralnych w handlu światowym były we wrześniu 2014 r. średnio o 0,5% wyższe niż przed rokiem. Sól potasowa potaniała w tym czasie o 26,3%, ale mocznik zdrożał o 9,4%, a fosforan amonu i superfosfat potrójny odpowiednio o 21,0 i 23,3%.

We wrześniu 2014 r. symbolicznie wzrosły ceny środków ochrony roślin. W ciągu 12 miesięcy pestycydy podrożały średnio o 1,1%, w tym najbardziej podniesiono ceny preparatu chwastobójczego Fusilade (o 3,4%). Potaniał natomiast Gwarant (o 4,8%).

Na rynku bezpośrednich nośników energii we wrześniu 2014 r. obserwowano obniżki cen, które wynikały przede wszystkim ze spadku cen paliw ropopochodnych. Spadek cen wyniósł średnio 0,3%, w tym benzyna potaniała o 1,3%, a olej napędowy o 1,1%. W ciągu 12 miesięcy ceny bezpośrednich nośników energii obniżono średnio o 1,7%. Najbardziej w tym czasie potaniał olej napędowy (o 7,4%) oraz koks opałowy (o 7,3%).

Na światowych rynkach surowców energetycznych ceny zmalały średnio o 3,7%⁶, w tym ropa Brent potaniała o 4,5%. Obserwowany spadek cen ropy naftowej na światowych rynkach wynika m.in. z rosnącego wydobycia ropy

Aldon Zalewski

Arkadiusz Zalewski

na świecie (w tym ropy z łupków w USA) w warunkach słabnącego popytu spowodowanego niższym tempem wzrostu gospodarczego Chin i Europy. W ciągu 12 miesięcy ceny bezpośrednich nośników energii zmalały o 11,3%, w tym ropa Brent potaniała o 12,8%, a gaz ziemny⁷ o 4,3%.

We wrześniu 2014 r. ogólny klimat koniunktury w budownictwie oceniany był bardziej negatywnie niż w sierpniu, ale mniej pesymistycznie niż w analogicznym miesiącu poprzednich dwóch lat. Ceny materiałów budowlanych zmalały symbolicznie w porównaniu z poprzednim miesiącem. W ciągu 12 miesięcy średnie ceny materiałów budowlanych pozostały bez zmian. Wzrosły jednak ceny m.in. płyt styropianowych o 2,5%, ceny płyt OSB zmalały o 3,8%.

Maszyny rolnicze zdrożały we wrześniu średnio o 0,2%. Ceny maszyn rolniczych są obecnie średnio o 1,7% wyższe niż rok temu o tej porze. W ciągu 12 miesięcy najbardziej podniesiono ceny opryskiwaczy połowych (o 9,3%) oraz rozrzutników do obornika (o 5,6%). Zmalały ceny agregatów uprawowych do siewników (o 5,7%).

1 Na podstawie indeksu zmian cen nawozów mineralnych obliczanego przez Bank Światowy

2 Notowania fob Yuzhnyy

3 Notowania fob US Gulf

4 Notowania fob Tunis

5 Notowania fob Vancouver

6 Na podstawie indeksu zmian cen energii obliczanego przez Bank Światowy

7 Na podstawie indeksu zmian cen gazu ziemnego obliczanego przez Bank Światowy

Tab. 1. Ceny na rynku nawozów mineralnych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj nawozu	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje 1 kg NPK do:	
		IX 2013	XII 2013	IX 2014	IX 2014 VIII 2014	IX 2014 XII 2013	IX 2014 IX 2013	pszenicy kg	zyw. wiep. kg
Saletrzak 28%N	dt	128,40	125,00	121,56	98,6	97,2	94,7	6,81	0,88
Saletra amonowa 34%N	„	144,84	141,44	140,84	98,5	99,6	97,2	6,50	0,84
Mocznik 46%N	„	177,20	170,32	157,84	98,9	92,7	89,1	5,39	0,69
Superfosfat prosty 20% P ₂ O ₅	„	106,16	102,16	95,48	99,8	93,5	89,9	7,49	0,96
Superfosfat potrójny 40%P ₂ O ₅	„	184,88	178,96	164,36	99,9	91,8	88,9	6,45	0,83
Fosforan amonu 18%N, 46% P ₂ O ₅	„	232,68	220,00	208,12	99,7	94,6	89,4	5,10	0,66
Sól potasowa 60%K ₂ O	„	193,08	184,72	168,56	99,7	91,3	87,3	4,41	0,57
Polifoska 8%N, 24% P ₂ O ₅ , 24% K ₂ O	„	223,48	214,08	196,08	98,4	91,6	87,7	5,50	0,71
Wapno tlenkowe 60%CaO	„	85,06	77,32	76,12	101,2	98,4	89,5	1,99	0,26

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 2. Ceny środków ochrony roślin i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środka do:	
		IX 2013	XII 2013	IX 2014	IX 2014 VIII 2014	IX 2014 XII 2013	IX 2014 IX 2013	pszenicy kg	zyw. wiep. kg
Mospilan 20 SP	80 g	43,73	43,26	43,71	99,5	101,0	100,0	68,61	8,83
Dursban 480 EC	1 l	52,19	52,10	52,30	100,0	100,4	100,2	82,09	10,57
Decis Mega 50 EW	250 ml	33,89	33,82	35,07	100,2	103,7	103,5	55,05	7,08
Zaprawa nasienna „T75 DS/WS”	0,8 kg	36,39	36,35	37,11	100,0	102,1	102,0	58,25	7,50
Gwarant 500 SC	1 l	56,62	55,95	53,91	99,7	96,4	95,2	84,62	10,89
Miedzian 50 WP	1,5 kg	63,35	63,06	64,48	100,2	102,3	101,8	101,21	13,03
Roundup	1 l	33,96	33,58	34,92	100,5	104,0	102,8	54,81	7,05
Granstar Ultra SX 50 SG	40 g	42,02	41,95	42,14	100,8	100,5	100,3	66,14	8,51
Fusilade Forte	1 l	126,1	126,17	130,52	99,9	103,4	103,5	204,87	26,37
Chwastox Extra 300 SL	1 l	17,97	17,89	18,18	99,9	101,6	101,2	28,54	3,67
Środek gryzoniobójczy	1 kg	32,88	32,84	33,62	100,4	102,4	102,3	52,77	6,79

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 3. Ceny środków energii i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje nośników do:	
		IX 2013	XII 2013	IX 2014	IX 2014 VIII 2014	IX 2014 XII 2013	IX 2014 IX 2013	pszenicy kg	zyw. wiep. kg
Węgiel kamienny	t	784,17	795,41	769,91	100,5	96,8	98,2	1208,46	155,54
Koks opałowy	t	1166,4	1159,43	1081,48	98,7	93,3	92,7	1697,50	218,48
Benzyna „Euro Super” 95	1 l	5,68	5,38	5,34	98,7	99,3	94,0	8,38	1,08
Olej napędowy	1 l	5,68	5,46	5,26	98,9	96,3	92,6	8,26	1,06
Olej opałowy, Ekoterm Plus	1 l	3,98	3,89	3,77	100,3	96,9	94,7	5,92	0,76
Gaz propan-butan „LPG”	1 l	2,42	2,68	2,63	99,6	98,1	108,7	4,13	0,53
Olej silnikowy „Castrol Magnatec 10W/40”	1 l	34,71	34,55	33,73	99,6	97,6	97,2	52,94	6,81
Olej silnikowy „Lotos Mineral Control 15W/40”	1 l	17,19	17,41	17,35	99,5	99,7	100,9	27,23	3,51
Smar stały wielofunkcyjny	0,9 kg	15,05	15,11	15,57	100,3	103,0	103,5	24,44	3,15
Płyn do chłodnic „Pettygo”	1 l	12,32	12,35	12,47	100,3	101,0	101,2	19,57	2,52
Energia elektryczna	10 kWh	6,64	6,64	6,49	100,0	97,7	97,7	10,19	1,31

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 4. Ceny na rynku materiałów budowlanych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje materiałów budowlanych do:	
		IX 2013	XII 2013	IX 2014	IX 2014 VIII 2014	IX 2014 XII 2013	IX 2014 IX 2013	pszenicy kg	żyw. wiew. kg
Cement	50 kg	22,62	22,46	22,26	99,8	99,1	98,4	34,94	4,50
Wapno	1 t	558,43	561,10	570,89	100,4	101,7	102,2	896,08	115,33
Płyta styropianowa PS-E FS 15	1 m ³	155,95	159,16	159,91	99,9	100,5	102,5	251,00	32,31
Stal płaska (płaskownik)	1 t	3525,25	3508,93	3458,76	99,9	98,6	98,1	5428,91	698,74
Rura stalowa ocynkowana 12	1 m	13,76	13,79	13,67	99,3	99,1	99,3	21,46	2,76
Dwuteownik gruby	1 t	3646,04	3613,07	3527,70	100,0	97,6	96,8	5537,12	712,67
Blacha dachowa	1 m ²	29,97	29,96	29,56	99,9	98,7	98,6	46,40	5,97
Tynk „Atlas”	25 kg	51,71	53,07	51,46	99,9	97,0	99,5	80,77	10,40
Cegła pełna kl. 15	1 szt.	1,17	1,16	1,18	100,0	101,7	100,9	1,85	0,24
Okno z PCV 2 skrzydłowe szklone	1 szt.	699,61	694,84	698,95	100,1	100,6	99,9	1097,08	141,20
Tarcica iglasta, obrzynana	1 m ³	719,61	723,28	721,73	99,7	99,8	100,3	1132,84	145,80
Płyta OSB3 18mm 1,25x1,5m	1 szt.	84,47	84,95	81,71	99,8	96,2	96,7	128,25	16,51
Okno drewniane szklone	1 szt.	1733,32	1739,89	1762,87	99,6	101,3	101,7	2767,02	356,14
Drzwi płytowe 2000x800 mm zew.	1 szt.	1608,99	1602,06	1638,98	100,6	102,3	101,9	2572,56	331,11

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

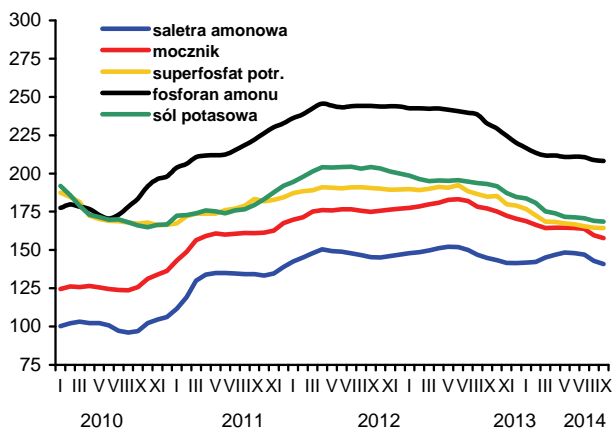
Tab. 5. Ceny jednostkowe maszyn i narzędzi rolniczych oraz relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środków mech. do:	
	IX 2013	XII 2013	IX 2014	IX 2014 VIII 2014	IX 2014 XII 2013	IX 2014 IX 2013	pszenicy dt	żyw. wiew. dt
Kombajn zbożowy TC 5050	386983,2	388280,9	407612,6	100,3	105,0	105,3	6397,94	823,46
Kombajn do ziemniaków	77802,0	77996,0	79959,5	100,0	102,5	102,8	1255,05	161,53
Samochód dostawczy „Iveco”	99776,0	99648,2	102546,3	101,1	102,9	102,8	1609,58	207,16
Rozrzutnik obornika 2-osiowy	46274,6	46239,4	48883,9	101,0	105,7	105,6	767,29	98,76
Siewnik zbożowy 27 redlic	21716,8	21737,2	22009,1	100,2	101,3	101,3	345,46	44,46
Ciągnik „Ursus” POL-MOT 11024	151888,4	153044,9	147591,9	100,1	96,4	97,2	2316,62	298,17
Ciągnik 90 kW	189724,2	190324,1	198335,4	100,0	104,2	104,5	3113,10	400,68
Przyczepa do ciągnika samowładowca	37336,2	36907,0	36320,4	100,6	98,4	97,3	570,09	73,37
Kopaczka elewatorowa	14734,8	14952,8	14906,0	100,0	99,7	101,2	233,97	30,11
Agregat uprawowy do siewnika	16555,1	16467,4	15619,0	100,2	94,8	94,3	245,16	31,55
Kosiarka rotacyjna 1650 mm	6958,5	7025,2	7167,1	100,1	102,0	103,0	112,50	14,48
Gleboğrafzarka „Freza 1,6”	6041,3	6021,9	5913,7	100,0	98,2	97,9	92,82	11,95
Prasa zbierająca wysokiego zgniotu	47767,0	47891,2	47259,9	99,8	98,7	98,9	741,80	95,47
Opryskiwacz 400 l	4551,3	4787,5	4975,8	101,7	103,9	109,3	78,10	10,05
Agregat uprawowy (kultywator i wał strun.)	7886,7	7918,4	8091,2	100,6	102,2	102,6	127,00	16,35
Rozsiewacz nawozów	1871,8	1864,8	1924,0	98,7	103,2	102,8	30,20	3,89
Sadzarka 2 rzędowa „Kora-2”	13860,6	13890,7	14071,5	99,8	101,3	101,5	220,87	28,43
Plug 4 skibowy	11628,2	11491,2	11767,5	100,0	102,4	101,2	184,70	23,77
Kultywator 2,1-2,8 m	3684,5	3674,3	3737,1	99,7	101,7	101,4	58,66	7,55
Dojarka 2 konwie ^a	8016,2	8056,0	8134,2	100,0	101,0	101,5	127,68	65,24
Dojarka z ruociągami ^a	42353,7	42353,7	43457,5	100,0	102,6	102,6	682,11	348,55
Schładzarka do mleka 500 l ^a	17348,5	17386,4	17869,6	100,0	102,8	103,0	280,48	143,32

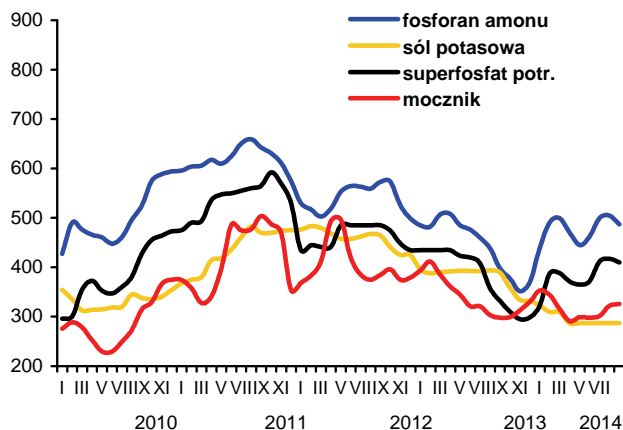
^a zamiast żywca wieprzowego przyjęto mleko w hl.

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

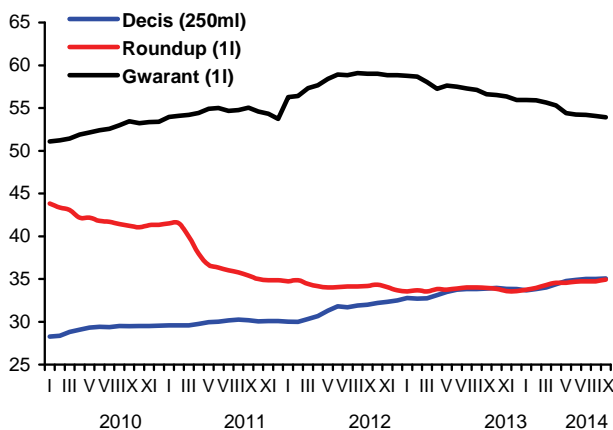
Rys. 1. Ceny wybranych nawozów mineralnych (zł/dt)

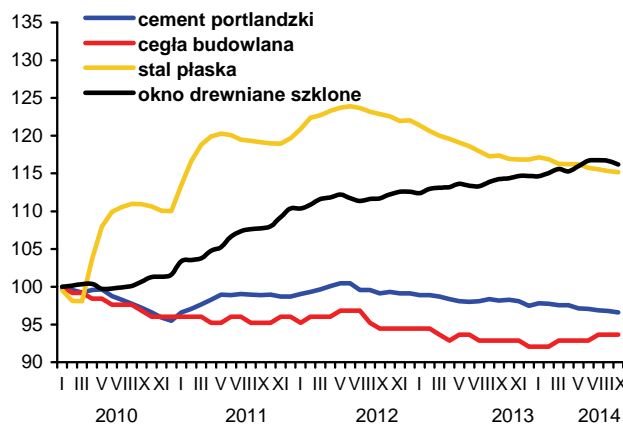
Rys. 2. Ceny nawozów mineralnych na światowych rynkach (USD/t) według danych Banku Światowego

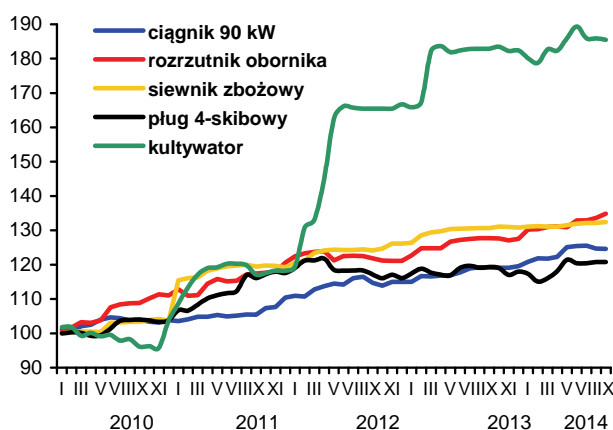
Rys. 3. Ceny wybranych środków ochrony roślin (zł)

Rys. 4. Dynamika cen wybranych materiałów budowlanych (XII 2009=100)

Rys. 5. Dynamika cen wybranych maszyn rolniczych (XII 2009=100)

Rys. 6. Ceny oleju napędowego i benzyny E95 w Polsce oraz światowe ceny ropy naftowej

